ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΑ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1974 | ΑΡΙΘ. 24-25

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1974

«Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός» (Ψαλμ. 45,11).

1. Ἐπικαίρως ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ ἁπανταχοῦ τῆς γῆς οἰκοῦντας, ἡ προφητικὴ φωνὴ προσκαλεῖ νὰ «σχολάσωμεν», νὰ παύσωμεν καταπονούμενοι περὶ τὰ βιοτικά, ἵνα ἐν «ἡσυχίᾳ» ψυχῆς ἑορτάσωμεν τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας Μυστήριον! Τὸ Μυστήριον, τὸ ἐν Βηθλεὲμ «ἐφ' ἅπαξ» ἀποκαλυφθὲν καὶ ἐσαεὶ διακηρυττόμενον, τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, τοῦ προαιωνίου Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Τρισυποστάτου Θεοῦ! «Σχολάσατε», ἐντέλλεται ὁ Θεῖος Λόγος διὰ τοῦ Προφητάνακτος, «καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Ὁ Θεός, ὁ προαιώνιος, ὁ ἄναρχος καὶ ἄχρονος, ὁ ἀεὶ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν δὲ ἐπὶ γῆς, ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ ὡρισμένῳ γεννηθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἵνα σώσω τὸν ἄνθρωπον· πάντα ἄνθρωπον γεννώμενον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πολυμόρφου κακίας, ἔσωθεν ἐκπορευομένης ἢ ἔξωθεν κατευθυνομένης.

2. Τὸ προσκλητήριον ἑπομένως τοῦ Προφητάνακτος ἀπευθύνεται πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα «σχολάσωμεν» πάντες ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς πολυμόρφου κακίας· τὰ ἔργα τοῦ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης, τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀδικίας, τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀλληλοεξοντώσεως, τῆς ἀλληλοσφαγῆς καὶ τῆς καταστροφῆς, τῆς δῃώσεως καὶ τῆς ἁρπαγῆς τῶν ἀλλοτρίων ἀγαθῶν, τῆς βαναυσότητος καὶ βιαιότητος κατ' ἀλλήλων, τοῦ μένους καὶ τοῦ θανάτου! «Σχολάσωμεν» οἱ πάντες, ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐκτὸς ἡμῶν, ἵνα διὰ τῆς «σχολῆς» ταύτης, τῆς μόνης ἱκανῆς νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὴν πρέπουσαν «ἡσυχίαν», δυνηθῶμεν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῶν Χριστουγέννων! Τὴν χαράν, τὴν ὁποίον ἐμφυσᾷ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν ἡ θεία δωρεὰ τῆς «εἰρήνης»! Τῆς «εἰρήνης», δι' ἧς καὶ μόνης δυνάμεθα οἱ πάντες νὰ ἐνστερνισθῶμεν καὶ κατανοήσωμεν τὸ «προσκλητήριον» τὸ ἅγιον καὶ εἰρηνικὸν τοῦ Προφητάνακτος καὶ ἐνωτισθῶμεν τί ὁ Θεῖος Λόγος διὰ τοῦ Προφήτου, παραινῶν καὶ προσκαλῶν ἡμᾶς, λέγει: «καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»!

3. «Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Ὁ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· ὁ Θεὸς ἐν ἀνθρώποις! Ὁ Θεὸς ἐν σαρκί, συμφυὴς τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει γεννηθείς, ἵνα ὡς Θεάνθρωπος ἐπαναφέρω τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν εἰς τὴν προτέραν καθαρότητα, τὴν πρὸ τῆς ἁμαρτίας· τὴν ἄκακον καὶ ἀβλαβῆ, τὴν φιλάγαθον καὶ φιλάδελφον, τὴν ἥσυχον καὶ ἀτάραχον, τὴν ἀγαθοεργὸν καὶ εἰρηνικήν. «Γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός». Δὲν ἦλθον ἐπὶ γῆς, τὴν σάρκα λαβὼν τὴν ἀνθρωπίνην, καθ' οἷον τρόπον ἄλλοτε ἐνεφανίσθην τῷ Μωϋσεῖ ἐπὶ τοῦ ὄρους. Δὲν ἦλθον διὰ πυρὸς καὶ σάλπιγγος, ἐμφανισθεὶς ἐπὶ ὄρους καπνιζομένου ἢ γνόφου καὶ θυέλλης, ἐκφοβιζούσης τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἦλθον ἐν προσηνείᾳ καὶ ἡμερότητι, ἵνα ἐν «ἡσυχίᾳ» καὶ «εἰρήνῃ» κατακτήσω τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν, ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου. Ἦλθον οὐχὶ φαινομενικῶς, ἀλλὰ πραγματικῶς· οὐχὶ μεταβατικῶς, ἀλλὰ μεταδοτικῶς!

4. «Γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Μὴ φαντασθῇς, σὺ ὁ τῆς ἀπιστίας ἢ ὀλιγοπιστίας κῆρυξ, ὅτι ἀδυνατεῖς νὰ ἐννοήσῃς τὴν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν καὶ τὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ σάρκωσιν! Δὲν πρόκειται περὶ μεταβάσεως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον τῆς Θεότητος, ὡς συμβαίνει μὲ τὰ σωματικὰ ὄντα. Δὲν πρόκειται περὶ ἀλλοιώσεως τῆς Θεότητος διὰ τῆς ὑπ' Αὐτῆς προσλήψεως τῆς ἀνθρωπίνης σαρκός. Ἡ Θεότης εἶναι ἀναλλοίωτος καὶ ἄτρεπτος. Προσελήφθη ἡ ἀνθρωπίνη σάρξ, ἵνα μετάσχῃ τῶν θείων χαρισμάτων. Ἐσαρκώθη ὁ Θεῖος Λόγος, ὁ πάνσοφος, ὁ πανάγαθος, ὁ παντοδύναμος, ὁ αἰώνιος καὶ ἀθάνατος, ἵνα σοφίσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἵνα εἰς ἀγαθοποιὸν τοῦτον μεταβάλῃ καὶ καταστήσῃ ἱκανὸν ν' ἀντιμάχηται κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τέλος, ἵνα ἕλξῃ τοῦτον εἰς τὴν ἀθανασίαν. Ὢ βάθος ἀγαθότητος καὶ φιλανθρωπίας Θεοῦ!

*

5. «Γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Ἀλλ' ὢ τῆς ἀνοίας, τῆς μωρίας καὶ ἀνοησίας τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου! Καλούμεθα νὰ «γνωρίσωμεν» διὰ τῆς Πίστεως, ὅτι τὸ ἐν Βηθλεὲμ τεχθὲν Νήπιον εἶναι τῷ ὄντι ὁ Θεὸς ἡμῶν! Ἀλλὰ φεῦ! Μωροὶ ὄντες καὶ τὴν κατὰ κόσμον σοφίαν προβάλλοντες, ἀρνούμεθα τὴν θείαν Γνῶσιν καὶ ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἐπίγειον, τὴν χθαμαλήν, τὴν σοφιστικὴν καὶ δαιμονιώδη ἀντίληψιν τῆς ὑλικῆς ἐμπειρίας. Λέγεις ἐν τῇ μωρίᾳ σου, ὦ δοκησίσοφε ἄνθρωπε: Τὸν ἐν τῷ Ὕψει Θεὸν δὲν ἐπιζητῶ, διότι ἀδυνατῶ νὰ συλλάβω Αὐτὸν διὰ τοῦ Νοῦ. Τὸν συγκαταβάντα Θεὸν καὶ ἰδικήν σου σάρκα φορέσαντα ἀρνεῖσαι καὶ πάλιν νὰ ὑποδεχθῇς, λογικὴν φαινομενικῶς, μωρὰν δὲ καί ἀνόητον πραγματικῶς, ἐπιχειρηματολογίαν προσάγων πρὸς στήριξιν τῆς ἀπιστίας σου. Καὶ ἡ αἰτία; Τὸ ἐν σοὶ κακόν, ὅπερ ἐξακολουθεῖ παραμένον καὶ μετὰ τὴν τοῦ Λυτρωτοῦ σάρκωσιν. Διὰ τοῦτο καὶ ἀδυνατεῖς νὰ γνωρίσῃς, ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ Θεός, ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους σαρκωθείς. Καὶ ἡ ἀπιστία σου αὕτη σὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ εἰς ὃ ἀντικρύζομεν πάντες κατάντημα!

6. «Γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Ἔγραφον καί ἄλλοτε: «Τί ἐκπληττόμεθα πρὸ τοῦ «Μυστηρίου» ἢ τῶν «Μυστηρίων» τῆς θρησκευτικῆς ἡμῶν Πίστεως καὶ δὲν ἐκπληττόμεθα πρὸ τῶν ἀνεξιχνιάστων «μυστηρίων», τῶν περιβαλλόντων ἡμᾶς; Ἡ Φύσις καὶ τὰ ἐν τῇ Φύσει ὀργανικὰ καὶ ἀνόργανα ὄντα, τὰ ἔμψυχα ἢ ζωϊκὰ καὶ ἄψυχα ἀντικείμενα, ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς, μήπως δὲν ἀποτελοῦμεν «μυστήριον», ὥς τε ὅλον καὶ πολλῷ μᾶλλον εἰς τὰ ἐπὶ μέρους καὶ μάλιστα τὰ ἀόρατα καὶ κεκρυμμένα, τὰ ἀπειρομεγέθη καὶ τὰ ἀπειροελάχιστα, τὰ ἀποτελοῦντα τὸν λεγόμενον «μικρόκοσμον»; Ἡ ἀνθρωπίνη γνῶσις, πεπερασμένη οὖσα καὶ ἀτελής, ἐρευνᾷ καὶ ζητεῖ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὰ «φαινόμενα». Ἀλλ' ἡ «οὐσία», καὶ μάλιστα ἡ «αἰτία» τῶν φαινομένων, διαφεύγει τὴν ἀνθρωπίνην λογικήν. Στρέφω τὸ ὄμμα μου πανταχοῦ καὶ ἀναζητῶ τὴν ἐξήγησιν τῶν προσπιπτόντων εἰς τὴν ἀντίληψίν μου. Τροχίζω τὴν ἀκμὴν τῆς διανοίας μου καὶ ζητῶ διὰ τῶν πτερύγων τῆς νοήσεως ἢ ν' ἀνέλθω εἰς τὰς δυσθεωρήτους σφαίρας τῶν ὑπὲρ αἰσθητῶν ἢ νὰ κατέλθω εἰς τὰ ἀπύθμενα βάθη τῶν φυσικῶν μυστηρίων, τὰ ὁποῖα μὲ περιβάλλουν ἢ καὶ συνιστοῦν τὴν ἰδικήν μου φύσιν! Καὶ ὅμως, τὰ «μυστήρια» παραμένουν ἀνεξιχνίαστα, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀρχίζω νὰ πιστεύω, ὅτι προσήγγισά πως τὴν διερμήνευσιν τοῦ ἀναζητουμένου αἰτίου, τοῦ ὡς κεκρυμμένου «μυστηρίου» πρότερον θεωρουμένου. Ἀλλὰ τότε ἀκριβῶς γεννῶνται νέα «μυστήρια» καὶ ἀναπηδῶσι πλείονα καὶ δυσερμήνευτα ἢ καὶ ἀνεξιχνίαστα, ὡς τὸ πρὶν «μυστήρια»! Διατί λοιπὸν ἱστάμεθα διστακτικοὶ πρὸ τοῦ «Μυστηρίου» τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ;»!

*

7. «Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Ἰδοὺ διατί ἀδυνατοῦμεν καὶ δὲν θέλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν καὶ νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸ μέγα «Μυστήριον» τῆς Θείας συγκαταβάσεως, ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ! «Σχολάσατε», ἐντέλλεται ὁ Προφητάναξ. «Σχολάσατε», ἄνθρωποι, ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, τῆς ἀδικίας, τῆς ἀπάτης, τῆς ἁρπαγῆς, τῆς ἀλληλοεξοντώσεως καὶ τῶν πο-

λέμων! «Σχολάσατε» ἀπὸ τοῦ νὰ πνέητε ὀργὴν καὶ φθόνον καὶ ἀκατάσχετον ὁρμὴν εἰς καταστροφὰς τῆς ξένης οὐσίας! «Σχολάσατε» ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς κατὰ τῶν ἀδυνάτων, ἀπὸ τὰς φονικὰς διαθέσεις καὶ ἀπὸ τοὺς πολέμους, τοὺς ὁποίους ἀναρριπίζει ἡ ἀπληστία καὶ πλεονεξία σας! «Σχολάσατε» ἀπὸ τοὺς βασανισμούς, τὰς ληστρικὰς ἁρπαγὰς τῶν ἀγαθῶν τῶν συνανθρώπων σας! «Σχολάσατε» ἀπὸ τοὺς βιασμοὺς τῶν παρθένων, ἀπὸ τοὺς βασανισμοὺς τῶν γεγηρακότων καὶ γυναικοπαίδων! «Σχολάσατε» ἀπὸ τὰς ἀκορέστους ἐπιθυμίας σας εἰς κάρπωσιν τῆς ξένης ἰδιοκτησίας. «Σχολάσατε» ἀπὸ τὰς ἐπαισχύντους καὶ ἀτίμους καὶ προδοτικὰς πράξεις σας, τὰς στρεφομένας κατὰ τῶν ἀλλοτρίων, πρὸς ἀπόκτησιν δυνάμεως καὶ διὰ τὴν εὐκολωτέραν ἐπικράτησιν κατὰ τῶν ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων. «Σχολάσατε» ἀπὸ τοῦ νὰ ἐφαρμόζητε εἰς τὰς μετὰ τῶν ἐθνῶν καὶ λαῶν σχέσεις σας τὸ ἀνήθικον καὶ ἐγκληματικὸν δόγμα, «τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου»!

8. Ἀκάθεκτοι εἰς τὰς ὁρμὰς καὶ μισανθρώπους διαθέσεις των οἱ ἄνθρωποι, κατ' ἐξοχὴν μάλιστα εἰς τὴν ἐποχήν μας, ἀδυνατοῦν νὰ ἐννοήσουν τὴν ἀξίαν τῆς προφητικῆς ἐντολῆς. Καὶ ἐπιδίδονται εἰς πολέμους καὶ εἰς σφαγὰς καὶ εἰς δῃώσεις, εἰς ἁρπαγὰς καὶ εἰς βιασμούς, εἰς ἀδίκους καὶ ἀνηθίκους κατακτήσεις ξένων ἐδαφῶν, ξένων περιουσιῶν, ἄνευ φειδοῦς καὶ ἄνευ ἐντροπῆς! Τοὐναντίον, τὰ πάντα ἀνάγουν εἰς τὴν «ὑψηλὴν διπλωματίαν», ἤτοι ἀπάτην καὶ εἰς ἐξυπηρέτησιν ἰδίων συμφερόντων, πρὸς ἀπόκτησιν μείζονος ἰσχύος, ἰσχύος στρεφομένης κατὰ τοῦ «πλησίον»! Πῶς λοιπὸν δύνασθε ν' ἀκούσητε τῆς προφητικῆς φωνῆς, ἥτις καὶ ἐπιτάσσει: «Σχολάσατε»;! Ἀλλ' ἔλθωμεν εἰς τὰ ἐγγύτατα ἡμῶν καὶ σήμερον διαδραματιζόμενα. Σφαγαί, ἁρπαγαὶ καὶ πόλεμοι περὶ ἡμᾶς, προετοιμασίαι δὲ δι' ἀκόμη σφοδροτέρους καὶ φονικωτέρους πολέμους! Ἡ ἐγγὺς καὶ ἡ ἄπω Ἀνατολὴ εἰς τὰς φλόγας! Ἡ Ἑλληνικωτάτη Κύπρος, ἡ ἀπὸ αἰώνων διατηρήσασα τὴν ἐθνικὴν καὶ ἑλληνικήν της ὑπόστασιν, ὑφίσταται παντοειδῆ καὶ ἀπάνθρωπα μαρτύρια ἀνιέρων εἰσβολέων καὶ ἀδίκων ἰσχυρῶν! Πῶς ἠμποροῦν λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι τῆς σήμερον, οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη, οἱ ἀδικοπραγοῦντες πρὸς τοὺς γείτονας καὶ οἱ φονικὰ πνέοντες κατὰ τοῦ «πλησίον», νὰ κλίνουν τὸ οὖς αὐτῶν, τὸ κωφὸν καὶ ἄχρηστον ὑπὸ τῆς ἀδικοπραγίας των καταστάν, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν προφητικὴν ἐντολήν: «Σχολάσατε»;!

9. «Σχολάσατε», ὦ ἄνθρωποι, ἀπὸ τοῦ νὰ ἀδικοπραγῆτε καὶ νὰ πιέζητε τοὺς λαούς, ὅπως ὑποταχθῶσιν εἰς τὰ θελήματά σας καὶ ὅπως γίνουν δοῦλοί σας! Δὲν γνωρίζετε, ὅτι «Ἐλευθερίαν» διακηρύττει ἡ τοῦ Χριστοῦ Γέννησις; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ἐνηθρώπησεν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς «δουλείας τῆς φθορᾶς» (Ῥωμ. 8,21) καὶ τοῦ θανάτου; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ἦλθεν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ διὰ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸ τὴν «ἐλευθερίαν» τῆς «δόξης»; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ἡ Ἐλευθερία εἶναι τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἐδωρήσατο ὁ πλαστουργὸς Θεὸς εἰς τὸ πλάσμα Του καὶ ὅτι χάριν τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἡ παγκόσμιος Ἱστορία γέμει ὁλοκαυτωμάτων πρὸς ἐξασφάλισίν του; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος «διψᾷ τὴν Δικαιοσύνην» (Ματθ. 5,6), τὴν «Δικαιοσύνην», ἥτις ἀποτελεῖ ἓν τῶν θείων ἰδιωμάτων τῆς Θείας Οὐσίας καὶ τὴν ὁποίαν ἐνεφύτευσεν ὁ Δημιουργὸς Θεὸς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι πρὸς πλήρωσιν τῆς τρωθείσης «Δικαιοσύνης» τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τοῦ παρανομήσαντος καὶ παραβάντος τὰς ἐντολάς Του ἀνθρώπου, ἐγεννήθη ὁ Χριστός;

10. Οἱ Ἅγιοι Τόποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐγεννήθη, περιεπάτησεν, ἐκήρυξεν, ἔπαθεν, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ὁ Κύριος ὄζουν καπνοῦ καὶ κνίσης καὶ πάσης δυσοσμίας ἐκ τῶν βομβῶν, τῶν ἀφειδῶς ῥιπτομένων ἀπὸ ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος. Διὰ τῶν φονικῶν δὲ τούτων ὅπλων ἐπιζητεῖται ἡ ἀλληλοεξόντωσις καὶ καταστροφὴ ἐθνῶν καὶ λαῶν! Οἱ Ἅγιοι Τόποι, τὸ αἰώνιον καὶ ἱερώτατον προσκύνημα, τὸ ὑπομιμνῆσκον τὴν «εὐδοκίαν» τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ

διακηρῦττον τὴν τοῦ Θεοῦ «καταλλαγὴν» μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου καὶ ἐκδιδάσκον τὴν «Εἰρήνην», τὴν ἀπὸ Θεοῦ «Εἰρήνην», μετεβλήθη φεῦ! εἰς χῶρον συγκρούσεων, ἀλληλοσφαγῆς καὶ πολέμων! Καὶ ἡ ἐγγὺς τῶν φλογῶν Ἑλληνικωτάτη Κύπρος ἤρχισε καὶ αὐτὴ νὰ φλέγεται ὑπὸ τῶν ἀδικοπραγούντων ἰσχυρῶν! Ἐλευθερίαν καὶ Δικαιοσύνην ἐκζητεῖ καὶ ὁ ἱστορικός, ὁ πεπολιτισμένος καὶ ἔνδοξος Λαὸς τῆς Ἑλληνικῆς Μεγαλονήσου Κύπρου! Διὰ τοῦτο καὶ διαλαλεῖ κραυγάζουσα εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης τὴν θείαν τοῦ Προφητάνακτος ἐντολὴν ἐπαναλαμβάνουσα: «Σχολάσατε», ὦ κριταὶ καὶ δυνάσται τοῦ κόσμου! «Σχολάσατε καὶ γνῶτε», ὅτι ὁ Κύριος καὶ Ῥυθμιστὴς τῶν τυχῶν τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν εἶναι ὁ Θεός, ὁ Μέγας καὶ Ἰσχυρός, Ὅστις καὶ διεφύλαξε τὸν Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐπὶ χιλιετηρίδας καὶ θὰ διαφυλάξῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸ διηνεκὲς τὸν εἰς Αὐτὸν πιστεύοντα καὶ ἐλπίζοντα Κυπριακὸν λαόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ Μέγας καὶ Ἰσχυρός, ὁ ἐν τῇ φάτνῃ γεννηθεὶς Σωτήρ, Ὅστις ἦλθεν ἐν ἄκρᾳ ταπεινότητι καὶ ἀσημότητι, ἵνα ἀκριβῶς ἐπισημάνῃ, ὅτι τὸν ταπεινὸν καὶ ἀσθενῆ καὶ καταπεπονημένον ἦλθε νὰ προστατεύσῃ καὶ σώσῃ. Ἦλθε διὰ νὰ διακηρύξῃ καὶ ἀπαιτήσῃ τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου, παντὸς ἀνθρώπου, ἀσχέτως φυλῆς, χρώματος, γένους, τάξεως ἢ καταστάσεως· ἀνθρώπου ὅμως ἀδικουμένου, πάσχοντος καὶ πιεζομένου! Ἀκουσάτωσαν τοῦτο οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς!

*

11. Τὸ ἐν φάτνῃ τῆς Βηθλεὲμ τεχθὲν Θεῖον Βρέφος ἀποκαλύπτει ὁμολογουμένως τὴν ἀπόρρητον τοῦ Θεοῦ συγκατάβασιν πρὸς τὸν παραπεσόντα ἄνθρωπον. Ἀποκαλύπτει, ὅτι «ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί» (Α' Τιμ. 3,16) ἐξ ἀγάπης ἀπείρου πρὸς τὸν ἄνθρωπον. «Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἔδωκεν» (Ἰωάν. 3,16)! Τὸ μέγα καὶ μυστηριῶδες γεγονὸς τῆς Θείας ἐνσαρκώσεως ἀποδεικνύει τὴν ἄπειρον Ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον! Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἑπομένως ἡ Θεία καὶ ζωηφόρος καὶ ἅμα ἡ ἐλπιδοφόρος Ἑορτή, τὴν ὁποίαν ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει καλούμεθα νὰ ἑορτάσωμεν οἱ Χριστιανοί, οἱ ἁπανταχοῦ τῆς γῆς. Ἡ ἑορτὴ ἑπομένως τῶν Χριστουγέννων καλεῖ ἡμᾶς, ἐκφωνοῦσα καὶ διαλαλοῦσα τὸ θούριον: «Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε»! Παύσωμεν οἱ ἄνθρωποι ἀλληλομισούμενοι! Παύσωμεν ὡς λαοὶ ἁρπακτικῶς πρὸς ἀλλήλους διακείμενοι! Παύσωμεν ὡς ἔθνη πολεμοῦντες ἀλλήλους καὶ εἰρηνεύσωμεν. Ἡ Δικαιοσύνη εἶναι κοινὸν ἀγαθὸν καὶ ἡ Ἐλευθερία ἐπίσης. Σεβασθῶμεν τὰ δίκαια ὁ εἷς τοῦ ἄλλου· ὁ γείτων τοῦ γείτονος, ὁ ξένος τοῦ ἀλλοτρίου· ὁ ἰσχυρὸς τοῦ ἀδυνάτου· ἂς γίνωμεν πάντες ἀνεκτικοὶ καὶ φιλάλληλοι, μάλιστα οἱ γείτονες, ἔχοντες πάντες πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι κοινὸς ὁ βίος καὶ τὰ δίκαια κοινὰ καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν καὶ ἐθνῶν. Ὅ,τι ὁ Θεὸς ἐχαρίσατο εἰς ἕκαστον ἔθνος ὡς μερίδιον κατοικίας, ἔστω σεβαστὸν ὑπὸ πάντων. Μόνον τότε θὰ καταστῶμεν ἱκανοὶ νὰ συλλάβωμεν τὸ μέγεθος τοῦ «Μυστηρίου» τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως καὶ τῆς δι' Αὐτοῦ Θείας Οἰκονομίας. Ταπεινωθῶμεν, ἵνα ὑψωθῶμεν εἰς τὰ μεγάλα «Μυστήρια» τῆς Θείας Βουλῆς. Συμπτωχεύσωμεν μετὰ τοῦ ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων τεχθέντος Χριστοῦ, ἵνα αἰσθανθῶμεν τὸ ἐκ τῶν Χριστουγέννων χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Εἰρήνης, τὰ ὕψιστα δηλονότι ἀγαθὰ καὶ τῆς παρούσης ζωῆς, τὰ ὁποῖα ἐχάρισε διὰ τῆς ἰδικῆς Του «κενώσεως» ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου Χριστός! Τότε, καὶ μόνον τότε, θὰ κατανοήσωμεν τὸ βάθος τῆς ἐννοίας καὶ σημασίας τῆς διὰ τοῦ Προφητάνακτος, ἐπινεύσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δοθείσης ἐντολῆς:

«Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός»! Ὁ Θεός, ὁ ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων τεχθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ
Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 118η, 1974 - 1975)

Ἄρθρον 1

Αἱ συνεδρίαι τῆς Δ. Ἱερᾶς Συνόδου ἄρχονται καὶ λήγουσι διὰ προσευχῆς. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνεδριάζει τακτικῶς κατὰ τὰς τέσσαρας τελευταίας ἐργασίμους ἡμέρας ἑκάστου μηνὸς καὶ τὰς τέσσαρας πρώτας τοῦ ἑπομένου, ἐξαιρέσει τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε δύναται αὕτη νὰ συγκληθῇ κατὰ τὰς τέσσαρας τελευταίας ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου αὐτοῦ, καὶ τοῦ μηνὸς κατὰ τὸν ὁποῖον συμπίπτει τὸ Πάσχα, ὅτε ἐνδεχομένως συνεδριάζει εἰς χρόνον ὁριζόμενον ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐν τῇ προτελευταίᾳ ἢ τῇ τελευταίᾳ πρὸ τοῦ Πάσχα συνεδρίᾳ αὐτῆς.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος δύναται νὰ συνεδριάσῃ καὶ ἐκτάκτως τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου οἴκοθεν καλοῦντος Αὐτήν, εἴτε ἐφ' ὅσον ζητήσῃ τοῦτο τὸ 1/3 τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸν Πρόεδρον, ἐν ᾗ δέον νὰ ἀναγράφηται καὶ τὸ ἐπιβάλλον τὴν ἔκτακτον αὐτῆς σύγκλησιν ζήτημα.

Ἄρθρον 2

Αἱ συνεδρίαι ἀπὸ μὲν τῆς 10ης Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 1ης Μαΐου ἄρχονται ἀπὸ 9ης ὥρας π.μ., ἀπὸ δὲ Μαΐου μέχρι λήξεως τῆς Συνοδικῆς περιόδου ἀπὸ 8.30' π.μ., ἡ δὲ ἔναρξις καὶ λῆξις ἑκάστης συνεδρίας κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου διὰ προσευχῆς.

Ἄρθρον 3

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς οἱ παρόντες εἶναι πλείονες τῶν ἀπόντων. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 4

Τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα ἀναγράφονται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, καταρτιζομένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἀρχιγραμματέως καὶ κοινοποιουμένην εἰς τὰ μέλη αὐτῆς τοὐλάχιστον 24 ὥρας πρὸ τῆς συνεδρίας.

Τὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναγραφὴν θεμάτων πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν ἀμέσως ἑπομένην τακτικὴν συνεδρίαν.

Ἄρθρον 5

Κατὰ τὰς συνεδρίας οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ ὀφείλουσι νὰ φέρωσιν ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ ἐγκόλπιον.

Ἄρθρον 6

Ἐάν τις τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν ἔχῃ ἀνάγκην νὰ μελετήσῃ φάκελόν τινα κατ' οἶκον, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο κατόπιν ἀδείας τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἢ τοῦ Πρώτου τῇ τάξει ἐκ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν ἢ τοῦ Προέδρου τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου καὶ ἐπὶ ἀποδείξει, ἀριθμουμένων τῶν ἐγγράφων τοῦ φακέλου, τοῦ Ἀρχιγραμματέως ὑποχρεουμένου νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ φακέλου ἐντὸς ὀκταημέρου καὶ ἐν καθυστερήσει νὰ ἀναφέρῃ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ.

Ἄρθρον 7

Τὰς συνεδρίας καὶ τὰς ἐν αὐταῖς συζητήσεις διευθύνει ὁ Πρόεδρος, ὅστις καὶ δίδει τὸν λόγον εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτόν, τηρῶν τὴν σειρὰν τῶν αἰτήσεων, ἢ καὶ ἀφαιρεῖ τοῦτον, ὁσάκις ὁ ὁμιλητὴς ἐκφεύγει τοῦ θέματος, ἀνακαλεῖ δὲ εἰς τὴν τάξιν τοὺς τυχὸν παρεκτρεπομένους ἐν τῇ συνεδρίᾳ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ δὲ διακόπτει αὐτήν. Τὸν ἐπὶ Συνόδου ἀγορεύοντα ἢ ἀναγινώσκοντα οὐδενὶ ἐπιτρέπεται νὰ διακόπτῃ αὐτόν.

Ἄρθρον 8

Ἀρχομένης τῆς συνεδρίας ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης, ἂν μὴ ἐπεκυρώθησαν αὐθημερόν. Τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν ὑπογράφονται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ πάντων τῶν μετασχόντων τῆς συνεδρίας Ἀρχιερέων, τοῦ τυχὸν ἀρνουμένου ὑπέχοντος κανονικὴν εὐθύνην.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Πρακτικῶν πᾶν Μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου διορθοῖ τὰς τυχὸν ἐλλειπῶς διατυπωθείσας γνώμας αὐτοῦ. Τὰ ἐκ τοῦ Γραφείου ἐξερχόμενα ὑπηρεσιακὰ ἔγγραφα ὑπογράφει ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεύς, τὰ δὲ πρωτότυπα πάντες οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί.

Ἄρθρον 9

Τὰ θέματα συζητοῦνται μετὰ προηγουμένην εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἐντελλομένου Συνοδικοῦ Εἰσηγητοῦ ἢ τοῦ Ἀρχιγραμματέως, ἀναφέροντος καὶ πάντα τὰ προηγούμενα ἑκάστης ὑποθέσεως, ἐὰν ὑπάρχωσι τοιαῦτα. Περατωθείσης τῆς συζητήσεως ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὴν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἑκάστου τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν ψῆφον, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ νεωτέρου τὴν χειροτονίαν.

Ἄρθρον 10

Διαρκούσης τῆς συνεδρίας, οὐδενὶ ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτῆς εἴσοδος, πλὴν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐὰν κληθῶσιν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ.

Ἄρθρον 11

Ὁ Ἀρχιγραμματεύς, κατὰ κανόνα, ὑποβάλλει εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὰς ὑποθέσεις, καθ' ἣν φέρουσι χρονολογικὴν σειρὰν καὶ τάξιν ἐν τῷ Πρωτοκόλλῳ αὐτῆς. Ἐὰν ὅμως ὑπόθεσίς τις ἤθελε κριθῇ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπείγουσα, εἰσάγεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου κατὰ προτίμησιν.

Ἄρθρον 12

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς ὁρίζει εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Γραφείου τὴν ἑκάστοτε ἀναλογοῦσαν αὐτῷ ἐργασίαν, ὑποχρεουμένων τούτων νὰ ἐκτελῶσι προθύμως τὴν ἐργασίαν, καθιστᾷ δὲ ἐνήμερον ἑκάστοτε τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐπὶ τῶν ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων.

Ἄρθρον 13

Ἀπαγορεύεται ἅπασι τοῖς ὑπαλλήλοις ἐπὶ ποινῇ ἀπολύσεως ἡ ἐξαγωγὴ ἐκ τοῦ Συνοδικοῦ Καταστήματος Βιβλίων, Πρωτοκόλλων, Πρακτικῶν, ἐγγράφων ὡς καὶ πληροφοριῶν, ἄνευ ἀδείας τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ.

Ἄρθρον 14

Ἀπαγορεύεται ἡ παροχὴ ἀντιγράφου ἐγγράφων κατατεθειμένων ἐν τῷ Ἀρχείῳ ἢ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἂν μὴ ζητηθῇ τοῦτο δι' ἀναφορᾶς ἠτιολογημένης ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου, δικαιολογοῦντος τοὺς λόγους τῆς αἰτήσεως, καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐγκρίνῃ τὴν τοιαύτην αἴτησιν. Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὴ συνεδριαζούσης, δύναται ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος Αὐτῆς ἢ τούτου κωλυομένου ὁ πρῶτος τῇ τάξει ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν, ἐφ' ὅσον ἀσκεῖ καθήκοντα Προεδρεύοντος, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παροχὴν τοιούτων ἀντιγράφων, πειθόμενος περὶ τοῦ εὐλόγου καὶ τῆς ἀνάγκης, καὶ μόνον εἰς δικαστικὴν περίπτωσιν.

Ἄρθρον 15

Τὰ καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει κανονίζονται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως μετὰ συνεννόησιν καὶ ἔγκρισιν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου.

Ἄρθρον 16

Ἀντίγραφον τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὑπογραφόμενον ὑπὸ πάντων τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν ἑκάστης Συνοδικῆς Περιόδου, ἀναρτᾶται εἰς ἐμφανὲς μέρος ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν Συνεδριῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Σεραφείμ, Πρόεδρος

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

† Ὁ Πειραιῶς Χρυσόστομος

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος

† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Ν. Φιλαδελφείας Τιμόθεος

† Ὁ Κίτρους Βαρνάβας

† Ὁ Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος

† Ὁ Θήρας Γαβριήλ

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος

† Ὁ Φωκίδος Χρυσόστομος.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Δέρβης Κοσμᾶς

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΥΠΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Ἀριθμ. Πρωτ. 492

Ἔθος καὶ τοῦτο κανονικὸν τῇ Ἐκκλησίᾳ καθέστηκε τὴν τῶν Ἐπαρχιῶν σύστασιν κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας καὶ τὴν καλὴν τοῦ ὅλου συγκροτήματος ὑπόστασιν συμβιβάζειν καὶ διευθετεῖν, εἰς εὔρυθμον καὶ λυσιτελῆ τῶν ἐπὶ μέρους τε καὶ τοῦ ὅλου παράστασιν καὶ διακυβέρνησιν καὶ εἰς ὠφέλειαν τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ κατὰ τὸν καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, μετὰ τὴν κατὰ τοὺς ἐσχάτους τούτους καιροὺς ραγδαίαν ἐπέκτασιν τῆς πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἀνάλογον αὔξησιν τοῦ ἐν αὐτῇ ὀρθοδόξου πληρώματος, παρέστη ἀνάγκη ἀναδιοργανώσεως τῶν κατὰ τὴν περιοχὴν καὶ ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης, ὥστε τακτικῶς καὶ ἐπαρκῶς διεξάγεσθαι τὴν ἀρχιερατικὴν ἐπιστασίαν καὶ μέριμναν ἐπὶ πάντας τοὺς πιστούς, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, διασκεψάμενοι Συνοδικῶς ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἔγνωμεν, εἰς ἀντιμετώπισιν αὐτῆς, σχετικῇ εἰσηγήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συστῆσαι δύο νέας Ἐπαρχίας καὶ Μητροπόλεις διὰ διαχωρισμοῦ ὡρισμένων τμημάτων ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης.

Οὕτω δὴ προνοήσαντες συνεστήσαμεν ἐπ' αἰσίοις καὶ τὴν νέαν Ἐπαρχίαν καὶ Μητρόπολιν Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς, χωρίσαντες ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τὸν Δῆμον Καλαμαριᾶς, τὰς Κοινότητας Ἁγίας Τριάδος, Ἐπανομῆς, Ἀγγελοχωρίου, Νέων Ἐπιβατῶν, Νέας Μηχανιώνας καὶ τὸν οἰκισμὸν Κερασέας τῆς Κοινότητος Ἐμβόλου, τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης, καὶ προσαρτήσαντες ταῦτα εἰς τὴν νέαν ταύτην Μητρόπολιν Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἀποφαινόμεθα καὶ ὁρίζομεν Συνοδικῶς, ὅπως ἡ εἰρημένη περιοχὴ ἀποτελῇ ἐφεξῆς ἰδίαν Ἐπαρχίαν καὶ Μητρόπολιν, ἐπωνυμουμένην «Ἱερὰν Μητρόπολιν Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς», μεθ' ἕδρας τῆς Καλαμαριᾶς, ὁ δὲ ἐν αὐτῇ ποιμαίνων Ἀρχιερεύς, μνημονεύων τοῦ κανονικοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς τέτακται, καὶ τὴν τακτικὴν αὐτοῦ ἕδραν ἐν Καλαμαριᾷ ἔχων, τιτλοφορῆται «Ἱερώτατος Μητροπολίτης Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Χαλκιδικῆς».

Παραγγέλλομεν δὲ πατρικῶς τῷ τε κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ τῆς οὕτω ἐπ' αἰσίοις συνιστωμένης νέας θεοσώστου Ἐπαρχίας, ὡς τέκνοις ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς, ὅπως, ὑποτασσόμενοι ἐκκλησιαστικῶς ἐφεξῆς εἰς τὸν κανονικὸν Ἀρχιερέα καὶ ποιμένα αὐτῶν, πείθωνται καὶ ὑπείκωσιν αὐτῷ, κατὰ τὴν τοῦ Παύλου ἐντολήν, φιλοτιμῶνται δὲ ἅμα συντρέχειν καὶ συναντιλαμβάνεσθαι εἰς τὴν αἰσίαν τῶν πραγμάτων τῆς ἑαυτῶν Ἐπαρχίας διευθέτησιν καὶ διεξαγωγήν, ἵνα οὕτως εὐτάκτως καὶ ἀσφαλῶς τῶν πάντων ἐν αὐτῇ διεξαγομένων, πολλὴ μὲν προσγίγνηται αὐτοῖς ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια, πολλὴ δὲ καὶ τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἐπ' αὐτῶν παραμυθία καὶ τὸ στήριγμα.

Ταῦτα οὕτω δόξαντα καὶ κριθέντα ἐκυρώθησαν Συνοδικῶς. Εἰς δὲ μόνιμον αὐτῶν παραφυλακὴν ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν Πατριαρχικὸς ἡμῶν καὶ Συνοδικὸς Τόμος, καταστρωθεὶς καὶ ὑπογραφεὶς ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐκδοθεὶς δὲ καὶ ἐν ἴσῳ καὶ ἀπαραλλάκτῳ καὶ διαβιβασθεὶς ἵνα κατατεθῇ ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς ἀρτισυστάτου Θεοσώστου Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ͵αϡοδ', κατὰ μῆνα Μάϊον (ιδ').

Ἐπινεμήσεως ΙΒ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος, ἀποφαίνεται
† Ὁ Χαλκηδόνος Μελίτων
† Ὁ Χαλδίας Κύριλλος
† Ὁ Νεοκαισαρείας Χρυσόστομος
† Ὁ Λαοδικείας Μάξιμος
† Ὁ Σάρδεων Μάξιμος
† Ὁ Ροδοπόλεως Ἱερώνυμος
† Ὁ Ἴμβρου καὶ Τενέδου Φώτιος
† Ὁ Σταυρουπόλεως Μάξιμος
† Ὁ Μύρων Χρυσόστομος
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως Συμεὼν
† Ὁ Κολωνίας Γαβριὴλ
† Ὁ Φιλαδελφείας Βαρθολομαῖος

Ἀριθμ. Πρωτ. 492.

Ἔθος καὶ τοῦτο κανονικὸν τῇ Ἐκκλησίᾳ καθέστηκε τὴν τῶν Ἐπαρχιῶν σύστασιν κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας καὶ τὴν καλὴν τοῦ ὅλου συγκροτήματος ὑπόστασιν συμβιβάζειν καὶ διευθετεῖν, εἰς εὔρυθμον καὶ λυσιτελῆ τῶν ἐπὶ μέρους τε καὶ τοῦ ὅλου παράστασιν καὶ διακυβέρνησιν καὶ εἰς ὠφέλειαν τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ κατὰ τὸν καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, μετὰ τὴν κατὰ τοὺς ἐσχάτους τούτους καιροὺς ραγδαίαν ἐπέκτασιν τῆς πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἀνάλογον αὔξησιν τοῦ ἐν αὐτῇ ὀρθοδόξου πληρώματος, παρέστη ἀνάγκη ἀναδιοργανώσεως τῶν κατὰ τὴν περιοχὴν καὶ ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης, ὥστε τακτικῶς καὶ ἐπαρκῶς διεξάγεσθαι τὴν ἀρχιερατικὴν ἐπιστασίαν καὶ μέριμναν ἐπὶ πάντας τοὺς πιστούς, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, διασκεψάμενοι Συνοδικῶς ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἔγνωμεν, εἰς ἀντιμετώπισιν αὐτῆς, σχετικῇ εἰσηγήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συστῆσαι δύο νέας Ἐπαρχίας καὶ Μητροπόλεις διὰ διαχωρισμοῦ ὡρισμένων τμημάτων ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης.

Οὕτω δὴ προνοήσαντες συνεστήσαμεν ἐπ' αἰσίοις καὶ τὴν νέαν Ἐπαρχίαν καὶ Μητρόπολιν Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, χωρίσαντες ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τοὺς Δήμους Νεαπόλεως, Σταυρουπόλεως, Εὐόσμου καὶ Πολίχνης, τὰς Κοινότητας Ἀσβεστοχωρίου, Φιλύρου, Νεοχωρούδας, Ἐξοχῆς, Ὡραιοκάστρου, Μενεμένης, Νέας Μαγνησίας, Ἐλευθερίου, Καλοχωρίου, Διαβατῶν, Σίνδου καὶ Εὐκαρπίας, καὶ τοὺς οἰκισμοὺς Ξηροκρήνης Δήμου Θεσσαλονίκης, Ροδοχωρίου Δήμου Συκεῶν, Ἑπταλόφου Δήμου Ἀμπελοκήπων τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης, καὶ προσαρτήσαντες ταῦτα εἰς τὴν νέαν ταύτην Μητρόπολιν Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἀποφαινόμεθα καὶ ὁρίζομεν Συνοδικῶς, ὅπως ἡ εἰρημένη περιοχὴ ἀποτελῇ ἐφεξῆς ἰδίαν Ἐπαρχίαν καὶ Μητρόπολιν, ἐπωνυμουμένην «Ἱερὰν Μητρόπολιν Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως», μεθ' ἕδρας τῆς Νεαπόλεως, ὁ δὲ ἐν αὐτῇ ποιμαίνων Ἀρχιερεύς, μνημονεύων τοῦ κανονικοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς τέτακται, καὶ τὴν τακτικὴν αὐτοῦ ἕδραν ἐν Νεαπόλει ἔχων, τιτλοφορῆται «Ἱερώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Κεντρικῆς Μακεδονίας».

Παραγγέλλομεν δὲ πατρικῶς τῷ τε κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ τῆς οὕτω ἐπ' αἰσίοις συνιστωμένης νέας θεοσώστου Ἐπαρχίας, ὡς τέκνοις ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς, ὅπως, ὑποτασσόμενοι ἐκκλησιαστικῶς ἐφεξῆς εἰς τὸν κανονικὸν Ἀρχιερέα καὶ ποιμένα αὐτῶν, πείθωνται καὶ ὑπείκωσιν αὐτῷ, κατὰ τὴν τοῦ Παύλου ἐντολήν, φιλοτιμῶνται δὲ ἅμα συντρέχειν καὶ συναντιλαμβάνεσθαι εἰς τὴν αἰσίαν τῶν πραγμάτων τῆς ἑαυτῶν Ἐπαρχίας διευθέτησιν καὶ διεξαγωγήν, ἵνα οὕτως εὐτάκτως καὶ ἀσφαλῶς τῶν πάντων ἐν αὐτῇ διεξαγομένων, πολλὴ μὲν προσγίγνηται αὐτοῖς ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια, πολλὴ δὲ καὶ τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἀπ' αὐτῶν παραμυθία καὶ τὸ στήριγμα.

Ταῦτα οὕτω δόξαντα καὶ κριθέντα, ἐκυρώθησαν Συνοδικῶς, εἰς δὲ μόνιμον αὐτῶν παραφυλακὴν ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν Πατριαρχικὸς ἡμῶν καὶ Συνοδικὸς Τόμος, καταστρωθεὶς μὲν καὶ ὑπογραφεὶς ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐκδοθεὶς δὲ καὶ ἐν ἴσῳ καὶ ἀπαραλλάκτῳ καὶ διαβιβασθεὶς ἵνα κατατεθῇ ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς ἀρτισυστάτου Θεοσώστου Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αϡοδ' κατὰ μῆνα Μάϊον (ιδ')

Ἐπινεμήσεως ΙΒ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος, ἀποφαίνεται
† Ὁ Χαλκηδόνος Μελίτων
† Ὁ Χαλδίας Κύριλλος
† Ὁ Νεοκαισαρείας Χρυσόστομος
† Ὁ Λαοδικείας Μάξιμος
† Ὁ Σάρδεων Μάξιμος
† Ὁ Ροδοπόλεως Ἱερώνυμος
† Ὁ Ἴμβρου καὶ Τενέδου Φώτιος
† Ὁ Σταυρουπόλεως Μάξιμος
† Ὁ Μύρων Χρυσόστομος
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως Συμεὼν
† Ὁ Κολωνίας Γαβριὴλ
† Ὁ Φιλαδελφείας Βαρθολομαῖος

ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Τὴν Κυριακήν, 14ην Ἰουλίου 1974, ἐγένετο εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν ἁγίου Ἰωάννου Γαργαρέττας ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου, ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ν. Ἰωνίας καὶ Ν. Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στεφάνου καὶ Μαρωνείας κ. Δαμασκηνοῦ.

Κατὰ τὴν χειροτονίαν του ὁ νέος Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος εἶπε τὰ ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Σεβασμία τῶν Ἀρχιερέων χορεία, εὐλαβέστατοι Συλλειτουργοί, εὐσεβεῖς χριστιανοί,

Ἐὰν πᾶσα ἡμέρα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἔχῃ σημασίαν, διότι συνδέεται μὲ τὴν αἰωνιότητα, ὑπάρχουν ἡμέραι ὑψίστης σπουδαιότητος, ἀποτελοῦσαι σταθμὸν καὶ ἰσοδυναμοῦσαι πρὸς ἔτη μακρά.

Τοιαύτη ἡμέρα εἶναι δι' ἐμὲ ἡ παροῦσα. Ἡμέρα βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἐν πρώτοις.

Ἀπὸ τῆς γεννήσεώς μου μέχρι σήμερον ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου ἐσκόρπισεν εἰς ἐμὲ ἄφθονα δῶρα. Μὲ εὐηργέτησε πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως. Ἐχαρίσατό μοι τὸ καλὸν ὄνομα Χριστιανός, μὲ ἀνύψωσεν εἰς τὸ μέγα τῆς Ἱερωσύνης Ἀξίωμα, ἔθετό με ἐργάτην ἐν τῷ Ἀμπελῶνί Του, ἤνοιξέ μοι θύραν λόγου, ἤδη δὲ μὲ καλεῖ εἰς τὸ τρισμέγιστον τῆς Ἀρχιερωσύνης Ἀξίωμα. Ἐν τῇ ἀπείρῳ Του ἀγάπῃ καὶ τῇ ἀνεκφράστῳ συγκαταβάσει μὲ προσκαλεῖ νὰ ἀνέλθω εἰς μέγα ὕψος. «Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι»;

«Κἂν τῇ ψάμμῳ ἰσαρίθμους ᾠδὰς ἂν προσφέρω, οὐδὲν τελῶ ἄξιον ὧν δέδωκέ μοι ὁ Ἅγιος Βασιλεύς». Οἱαδήποτε θυσία εἶναι ἀσήμαντος ἐνώπιον τῆς ἀνεκδιηγήτου δωρεᾶς καὶ θυσίας τοῦ Κυρίου. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ οὕτως εὐδοκήσας».

Μετὰ τὸν Ἅγιον Θεὸν εὐγνωμόνως ἀναμιμνήσκομαι τῶν κεκοιμημένων ἤδη, ἀοιδίμου πατρός μου Μηνᾶ, ὁ ὁποῖος πολλὰ ἐκοπίασε δι' ἐμὲ καὶ πολὺ θὰ ἐπεθύμει νὰ ζήσῃ τὰς παρούσας στιγμάς, καὶ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀοιδίμου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κυροῦ Χρυσοστόμου Δασκαλάκη, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβα, μετὰ τῆς ἀγάπης του, τοὺς δύο πρώτους βαθμοὺς τῆς Ἱερωσύνης. Ἐν τοῖς ζῶσιν εὐγνωμονῶ μετὰ τὴν καλὴν Μητέρα μου, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλω τὸ πρῶτον πνευματικὸν τῆς θρησκείας μας γάλα καὶ ἡ ὁποία μὲ παρακολουθεῖ τὰς ἱερὰς στιγμὰς αὐτάς, καὶ τοὺς διδασκάλους μου, τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριον Σεραφεὶμ καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν μεγίστην τιμὴν καὶ πρόκρισιν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπεφύλαξαν.

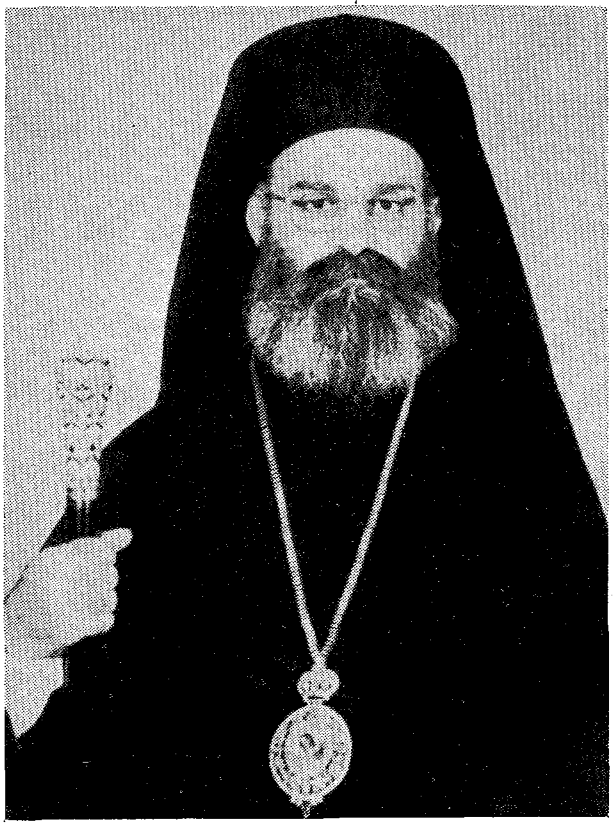

† Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος

Ἐπίσης εὐγνωμονῶ τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ Λαὸν τῆς Μεσσηνίας, οἵτινες μὲ ἐδέχοντο ἐπὶ μίαν 10ετίαν κατὰ τὰς ἐπισκέψεις μου εἰς τὰς ἐνορίας των ὡς Ἱεροκήρυκα ὡς ἄγγελον Θεοῦ.

Θὰ ἦτο ὅμως παράλειψις μεγίστη, ἐὰν δὲν ἐξέφραζον ἐν τῇ παρούσῃ ἱερᾷ στιγμῇ τὴν ἐκ βαθέων εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα, Ἅγιε Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας καὶ Γέροντά μοι, ἥτις πολλαπλῶς ἐπὶ μίαν 35ετίαν ἔδειξε τὴν πολλήν της πατρικὴν ἀγάπην πρὸς τὸ πρόσωπόν μου καὶ πολὺ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ τιμηθῶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τοὺς κεκοιμημένους εὐεργέτας μου ἂς ἐγγράψῃ ὁ Κύριος ἐν Βίβλῳ ζωῆς, τοῖς δὲ ζῶσιν «δώῃ

κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν αὐτῶν πληρῶσαι».

Συγχρόνως, ἡ παροῦσα εἶναι καὶ ἡμέρα ἀναλήψεως τεραστίων εὐθυνῶν. Αἱ τίμιαι χεῖρες τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἐναποθέτουν ἐπὶ τῶν ὤμων μου φορτίον βαρύτατον, βράχον πελώριον, ὄρος ὀγκῶδες.

Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μὲ τοποθετεῖ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πνευματικοῦ πυρός, οὐ μόνον νὰ πολεμήσω, ἀλλὰ καὶ νὰ ἡγηθῶ ἀγώνων πνευματικῶν, νὰ ὁδηγήσω τὸν Λαὸν Κυρίου εἰς νίκας.

Ὁ Ἀρχιποίμην Κύριος ἐμπιστεύεται εἰς ἐμὲ τὴν διαφύλαξιν θησαυροῦ ἀνυπολογίστου ἀξίας, τῶν ἀθανάτων ψυχῶν τοῦ λογικοῦ Ποιμνίου. «Θύρα μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργὴς καὶ ἀντικείμενοι πολλοί».

Ὦ τάλας ἐγώ! Πῶς θὰ κρατήσω τὸ βάρος; Πῶς θὰ ἐξέλθω νικητής; Πῶς θὰ φέρω εἰς πέρας τὴν ὑψίστην αὐτὴν ἀποστολήν;

Πνευματοκίνητοι Πατέρες, δοχεῖα τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἔτρεμον τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης Ἀξίωμα καὶ ἀνεχώρουν διὰ τὴν ἔρημον, ἀναλογιζόμενοι τὰς ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς Ἀρχιερωσύνης. Τί νὰ εἴπω ὁ ἐλάχιστος ἐγώ;

Δεήθητε, Σεβασμιώτατε, μετὰ τῶν συνιερουργούντων Ἁγίων Ἀρχιερέων, ἵνα τὸ πῦρ τῆς Πεντηκοστῆς, τοῦ Παναγίου Πνεύματος, μὲ καθάρῃ καὶ ἀνάψῃ ἐντός μου πυρκαϊὰν ἀγάπης πρὸς τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν Χριστὸν καὶ τὴν Ἁγίαν Του Ἐκκλησίαν. Δεήθητε, ἵνα ὡς λαμπὰς καῶ διὰ τὴν δόξαν τοῦ ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὅστις τόσον μὲ ἠγάπησε καὶ τόσον μὲ ἐτίμησε.

Δεήθητε, ἵνα ἔχω καλὴν ἀπολογίαν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως καὶ ἀξιωθῶ μετὰ τῶν λογικῶν προβάτων νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου, εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ νὰ ἀναπέμπω τὸν Τρισάγιον Ὕμνον εἰς τὴν ὑπερούσιον Τριάδα, τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Βιογραφικὸν Σημείωμα
Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος
κ. Χρυσοστόμου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος (κατὰ κόσμον Νικόλαος) Βέργης ἐγεννήθη τὸ 1924 ἐν Ἀθήναις. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν, λαβὼν τὸ πτυχίον τὸ 1952. Ἐχειροτονήθη διάκονος τὸ 1952 καὶ πρεσβύτερος τὸ 1953. Ὑπηρέτησεν ὡς Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἀπὸ τοῦ 1952-62. Διετέλεσε Διευθυντὴς τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ ἀπὸ τοῦ 1962-70. Παραλλήλως ὑπηρέτησε κατὰ τὰ ἔτη 1962-67 ὡς ὑποδιευθυντὴς καὶ Πνευματικὸς τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀπ. Διακονίας, ὡς καὶ Καθηγητὴς τῆς Ἐξομολογητικῆς εἰς τὸ «Φροντιστήριον Πνευματικῶν Πεντέλης». Κατὰ τὰ ἔτη 1962 καὶ 1963 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου εἰς Δυτικὴν Γερμανίαν διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων. Ἀκολούθως, ὑπηρέτησεν ὡς ἐφημέριος ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ 1964-74. Διετέλεσε Γραμματεὺς ἐν τῇ Μ.Σ.Ε./Δ. Ποιμαντικοῦ Ἔργου κατὰ τὰ ἔτη 1970-73.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1974 ὑπηρέτησεν ὡς Ἰδιαίτερος Γραμματεὺς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφείμ, ὡς καὶ Γραμματεὺς τῆς Ὑπηρεσίας Προσωπικοῦ καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐθιμοτυπίας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ. Μητροπολίτης Χαλκίδος ἐξελέγη τὸ 1974.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 13ης Ἰουλίου 1974 ἐξελέγη διὰ ψήφων 33 ἐπὶ 36 (1 ἄκυρος καὶ δύο λευκαὶ) Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀγαθάγγελος Ταμπουρατζάκης, Γραμματεὺς τῆς Μ.Σ.Ε. ἐπὶ τῆς Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως, Τύπου καὶ Ἐκδόσεων, Ὀπτικοακουστικῶν Μέσων καὶ ἀντιμετωπίσεως τῶν ξένων προπαγανδῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τελεσθέντος αὐθημερὸν τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Μηνύματος ἐν τῷ Συνοδικῷ Παρεκκλησίῳ τῶν Ἁγίων Ἀσωμάτων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη.

Ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθαγγέλου ἐγένετο ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος Πειραιῶς τὴν 15ην Ἰουλίου ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Χρυσοστόμου, συλλειτουργούντων καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Σεβαστείας κ. Γερμανοῦ, Ἐξάρχου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐν Ἑλλάδι, Περιστερίου κ. Ἀλεξάνδρου, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκοπίου καὶ Σταυρουπόλεως καὶ Νεαπόλεως κ. Διονυσίου, παρισταμένων ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου, Σύρου κ. Δωροθέου καὶ Δράμας κ. Διονυσίου.

Προσφωνῶν, πρὸ τῆς χειροτονίας, τὸν ἐψηφισμένον Μητροπολίτην Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθάγγελον ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Χρυσόστομος εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Θεοφιλέστατε Ἐψηφισμένε Μητροπολῖτα Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθάγγελε,

Ἐπέστη ἡ ἱερὰ στιγμή, ἣν καλῶς ἐπόθεις, καθ' ὅσον, ἡ θεία καὶ ἁγιωτάτη φωνὴ τοῦ μεγάλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου βεβαιοῖ, ὅτι «οἱ ὀρεγόμενοι Ἐπισκοπῆς καλοῦ ἔργου ἐπιθυμοῦσιν». Κατὰ ταύτην τὴν ἁγίαν ὥραν, καθ' ἣν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα μέλλει νὰ σὲ καταστήσῃ Ἱεράρχην καὶ Ποιμενάρχην τῆς Θεοσώστου Μητροπόλεως Διδυμο-

τείχου καὶ Ὀρεστιάδος, φρονῶ, ὅτι ἐνδείκνυται νὰ θέσω ὡς θεμέλιον τῶν πατρικῶν λόγων μου, τοὺς ὁποίους θὰ ἀπευθύνω μετ᾽ ἀγάπης ἀκροτάτης πρὸς τὴν ὑμετέραν Θεοφιλίαν, τὸν τοῦ θείου Παύλου λόγον, τὸν τονίζοντα πρὸς τὸν ὅσιον αὐτοῦ μαθητὴν καὶ Ἐπίσκοπον τῆς Μεγάλης τῶν Ἐφεσίων πόλεως, Τιμόθεον, τὸν ἔχοντα οὕτω: «Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας· τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο» (Α' Τιμοθ. δ' 6).

Ἀποτελεῖ πεποίθησίν μου ἀσάλευτον, ὅτι, ἵνα εὐδοκιμήσῃ κατὰ Θεὸν εἷς Ἀρχιερεύς, εἶναι ἀναγκαιότατον καὶ λίαν ἀπαραίτητον, νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν καὶ καρδίαν τὴν ἀνωτέρω προτροπὴν τοῦ Ἁγίου τῶν Ἐθνῶν Ἀποστόλου. Κατ᾽ ἐξοχὴν δὲ ἡ ἀνάγκη αὕτη καθίσταται πολὺ πολὺ περισσότερον ἐπιτακτικὴ κατὰ τὴν ἐποχήν μας, καθ᾽ ἣν «κρίσις ἐστὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου». Διότι εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ πρόξενος τοῦ θανάτου ἁμαρτία ἔχει ἁπλώσει τὸ κράτος της τόσον πολύ, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος «καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ νὰ πλανηθῶσιν».

Μόνον δέ, ἐφ᾽ ὅσον πάντες οἱ Κληρικοί, ἰδιαίτατα ὅμως οἱ Ἐπίσκοποι, μετεωρισθῶμεν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἁγιότητος, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτραπῇ ὁ κίνδυνος μιᾶς, μέχρι θανάτου, συμφορᾶς τῶν ψυχῶν τῶν χριστιανῶν μας.

Θὰ ἐπαναλάβω τὸν τοῦ θείου Παύλου λόγον, ἵνα οὗτος ἐγγραφῇ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ἀγαθῇ καρδίᾳ, περισσότερον ἀνεξιτήλως: «Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας».

Οὐδὲν ὑψηλότερον καὶ ὑπεροχώτερον τούτου, τοῦ νὰ εἶναι δηλαδὴ οἱ Ἐπίσκοποι κατ᾽ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Κυρίου ἐργάται δόκιμοι, ἀνεπαίσχυντοι τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν, ὀρθοτομοῦντες πάντοτε καὶ ἐν παντὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἀγωνιζόμενοι ἵνα κρατήσωσιν ἑαυτοὺς μακρὰν τῶν βεβήλων κενοφωνιῶν, ἤτοι μακρὰν παντὸς νεωτερισμοῦ· μακρὰν πάσης νοθείας τοῦ εὐαγγελικοῦ καὶ ἁγιοπατερικοῦ νόμου, φυλάσσοντες καὶ διδάσκοντες τὰ ποίμνια ἑαυτῶν τὴν ἁγιωτάτην ἡμῶν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν πάνσεμνον Ὀρθοπραξίαν.

Εἶπον, ὅτι οἱ καιροί, τοὺς ὁποίους ζῶμεν, εἶναι παγχάλεποι καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν τε ποιμένων καὶ τῶν ποιμαινομένων διατρέχουν μυρίους κινδύνους ἠθικούς, τοὺς ὁποίους μόνον τὸ ἅγιον παράδειγμα καὶ ἡ μέχρις ὑπερβολῆς προσκόλλησις ἡμῶν εἰς τὰ θεῖα διδάγματα τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου θὰ διαφυλάξῃ καὶ τὰς ψυχὰς τῶν λογικῶν προβάτων, τῶν ἐμπεπιστευμένων ἡμῖν, «ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας».

Ὁ Μέγας τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς Ὀρθοπραξίας διδάσκαλος, Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, τονίζει ταῦτα: «Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱερεῖς, ἐνδυσώμεθα δικαιοσύνην, καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ πᾶσα συλλήβδην ἀρετὴ καὶ ἀγωνιζώμεθα, ἵνα μὴ διασπείρωμεν τὰ πρόβατα τῆς μάνδρας καὶ διαφθείρωμεν αὐτά, ὑπὲρ ὧν ἔθηκε τὴν ψυχὴν ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ γινώσκων τὰ ἴδια πρόβατα καὶ γινωσκόμενος ὑπὸ τῶν ἰδίων». Ἄλλωστε καὶ ὁ οὐρανοφάντωρ ἅγιος Βασίλειος διακηρύσσει, ὅτι «ἴδιον Ἐπισκόπου, ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν». Καθ᾽ ὅσον διαγωγὴ καὶ συμπεριφορὰ τῶν ποιμένων, ἀντιστρατευομένη τῇ ἁγιότητι, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν, ὡς ἐκδιδάσκει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος λέγων: «γινώσκετε, ὅτι μεγίστην φέρει τοῖς ὑπηκόοις ἀπώλειαν, ἡ τοῦ προεστῶτος ἀσέβεια». Καὶ μὴ λησμονῶμεν ποτὲ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Ἰεζεκιήλ, ὅστις μελετώμενος δημιουργεῖ τρόμον εἰς τὰς καρδίας τῶν ποιμένων διὰ τὰς συνεπείας, αἵτινες εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνακύψουν διὰ τοὺς ἀναξίους ποιμένας. Ἰδοὺ ὁ λόγος τοῦ ἁγίου προφήτου Ἰεζεκιήλ: «Ποιμένες, ἀκούσατε λόγον Κυρίου· τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου καὶ οὐ μὴ βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτὰ καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου, ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν». Ὁ δὲ ἅγιος προφήτης Ἱερεμίας ταλανίζει τοὺς μὴ ἀξίους ποιμένας, γράφων ταῦτα: «Ὢ οἱ ποιμένες, οἱ διασκορπίζοντες καὶ ἀπολύοντες τὰ πρόβατά μου». Ὁ δὲ ἱερὸς Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς προλέγει τὸν κλῆρον καὶ τὴν μερίδα καὶ τὸ τελικὸν κατάντημα τῶν ἀναξίων Ἐπισκόπων, γράφων: «Μὴ ἀγνόει, ὅτι πολλοὶ τῶν Ἐπισκόπων ἔχουσι καταικοσμῆσαι τὴν κάμινον τοῦ πυρός».

Εὐτύχημα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι ἡ μέχρι σήμερον διακονία σας, Θεοφιλέστατε, ἅγιε Ἐψηφισμένε, δὲν ἐγένετο ποτὲ «πρόσκομμα» ἢ σκάνδαλον διὰ τὰ πρόβατα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, καὶ τοῦτο ἐγγυᾶται, ὅτι μὲ τὸ νέον ὑψηλὸν Ἀρχιερατικὸν λειτούργημα, ὅπερ θὰ δοθῇ ὑμῖν μετ᾽ ὀλίγον, ὑπὸ τῆς Χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἐμῶν χειρῶν καὶ τῶν τιμίων χειρῶν τῶν συλλειτουργούντων ἡμῖν Σεβασμιωτάτων ἁγίων Ἀρχιερέων, δὲν θὰ μείνῃ ἀνενέργητον, ἀλλὰ πάσῃ σπουδῇ καὶ δυνάμει ὑμῶν θὰ συμβάλῃ εἰς τὸ νὰ πληροφορήσητε τὴν διακονίαν ὑμῶν, «δυνάμει πολλῇ» καὶ νὰ διαμείνητε ἀκατάγνωστος ἐν πᾶσιν. Ἔχετε ἀκόμη καὶ τὸ ζῶν παράδειγμα τῆς βαθυτάτης εὐσεβείας τοῦ Ἱερέως πατρός σας, ὅστις καὶ τώρα εἰς τὸ βαθύτατον

γῆράς του, ὅτε θὰ γίνῃ συνέκδημος ἡμῖν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ σᾶς ἐμπνέῃ καὶ θὰ σᾶς ἐνισχύῃ διὰ τῆς παρουσίας του εἰς τὴν βαρεῖαν διακονίαν, εἰς ἣν καλεῖσθε σήμερον, διὰ νὰ δοξάζηται πάντοτε δι' ὑμῶν τὸ Πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς Ὄνομα τῆς Παναγίας Τριάδος καὶ νὰ κρατήσητε ἄσβεστον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, μέχρι τῆς τελευταίας ὑμῶν ἀναπνοῆς.

«Ἴσχυε, λοιπόν, Θεοφιλέστατε, καὶ ἀνδρίζου σφόδρα, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν, κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' αὐτόν, εἰς δεξιά, ἢ ἀριστερά, ἵνα συνῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα» (Ἰησοῦ Ναυῆ α' 7)· καὶ τύχῃς κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν Μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, τῆς κρίσεως, τοῦ στεφάνου τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ἀμήν».

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Χρυσοστόμου ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθάγγελος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, ἅγιε Πειραιῶς,

Πανιερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Σεβαστείας, Ἔξαρχε τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων,

Σεβασμία χορεία τῶν Σεβασμιωτάτων ἁγίων Ἀρχιερέων,

Σεβαστὸν καὶ τίμιον Πρεσβυτέριον,

Εὐλαβὲς Ἐκκλησίασμα,

«Καί γε κεκράξομαι καὶ βοήσω. Μερίς μου Κύριος, εἶπεν ἡ ψυχή μου» (Θρῆνοι Ἱερεμ. η' 24).

Ὄντως, ἡ καθόλου ζωὴ τοῦ σήμερον καλουμένου εἰς τὴν ὑπερτάτην διακονίαν τοῦ Μυστικοῦ Σώματος τοῦ Κυρίου παιδιόθεν ἀπέβη μία συνεχὴς ἐκλογὴ τῆς μερίδος τῶν θηρευτῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀρχικὴ κλῆσίς του ἐγένετο διὰ τῆς δωρεᾶς τῆς ζωῆς ὑπὸ ἱερατεύοντος «ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. α' 8) καὶ οὕτως ὁ ἑστηκὼς ἐνώπιον Ὑμῶν «ἐκ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα» οἶδε, τὰ «δυνάμενα σοφίσαι αὐτόν» (Β' Τιμ. γ' 15). Ἠκολούθησε κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν ἑτέρα ἐκλογὴ βιωματική, τουτέστι καὶ κλῆσις τῆς μερίδος, τῆς παρεμβολῆς, τῆς παρατάξεως τοῦ Κυρίου τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας. Ἐπηκολούθησεν ἡ κλῆσις καὶ κλίσις εἰς τὴν διακονίαν τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ἑπτά, τῷ ὄντι ἱερά, συναπτὰ ἔτη. Ἐν συνεχείᾳ, ἀνήκων εἰς τὴν μερίδα τοῦ Κυρίου, δῆλον ὅτι τὴν τάξιν τῶν πρεσβυτέρων, λειτουργὸς πλέον τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ δεκαεξαετίαν ὅλην, «μετὰ ἀληθινῆς καρδίας, ἐν πληροφορίᾳ πίστεως» (Ἑβρ. ι' 22), διηκονήσαμεν «τὸν λαὸν Αὐτοῦ» (Ἑβρ. ι' 31).

Ἐκ παραλλήλου, «σπουδάζοντες» ἐν τῇ Πατρίδι τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ τοὺς ἱερούς, τοὺς διέποντας τὴν Ἐκκλησίαν, κανόνας, καὶ πάλιν «ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο» (Λουκ. ι' 42).

«Καὶ τανῦν», Δέσποτα, ἡ ἐκλογὴ καὶ κλῆσις εἰς τὸν ὑπέρτατον τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν τῆς ἐμῆς ἐλαχιστότητος, οὐχὶ ἑτέρα ἐκλογὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ, εἰμὴ ὡς ἀποδοχὴ ὑπ' ἐμοῦ τῆς ἐκλογῆς «τῆς μερίδος τοῦ Κυρίου».

Οὕτω καλοῦμαι, ἵνα ἀνήκω ὡς μέλος τῆς ποιμαινούσης Ἐκκλησίας, ἐπιτελῶν τὸ τριπλοῦν λειτούργημα τοῦ Ἀρχιερέως.

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ ὁμιλῶν περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ποιμένων τοῦ Ἰσραὴλ ἔλεγε:

«Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω,
καὶ τὸ πλανώμενον ἐπιστρέψω,
καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω,
καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐνισχύσω,
καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω,
καὶ βοσκήσω αὐτὰ τὰ μετὰ κρίματος»
(Ἰεζ. λδ' 16).

Εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερῶν τούτων καθηκόντων καλεῖται σήμερον καὶ ἡ ἡμετέρα ταπεινότης, ἰδίᾳ μιᾶς «μερίδος λαοῦ τοῦ Κυρίου», ζώσης εἰς ἀκριτικὴν περιοχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος.

Οἴδαμεν ὅτι πολύμοχθον καὶ πολύπλευρον τὸ λειτούργημα τῆς κλήσεως ἡμῶν καὶ ἀδιάκοπος ὁ ἀγὼν καὶ ὁ κόπος πολὺς ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου.

Ἔμφοβος καὶ ἐναγώνιος ἀτενίζω τὸ ἀναμένον με ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἀκούω ἐν ταὐτῷ τὸ τοῦ Ἀγγέλου, εὐαγγελιζομένου μοι: «Μὴ φοβοῦ ... εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ».

Ἡ Χάρις Αὐτοῦ, «ἡ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα», Ἥτις διὰ τῶν τιμίων χειρῶν τῶν Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων προχειρίζεταί με, ἐνισχύσῃ με εἰς τὴν διακονίαν ταύτην.

Κύριος τῶν Δυνάμεων «ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου» (Ἠσ. μθ' 1), «καὶ νῦν οὕτω λέγει Κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἑαυτῷ... ὁ Θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς» (Ἠσ. μθ' 5).

«Τί ἀνταποδώσω, λοιπόν, τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;».

«Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ», ἐπικαλούμενος ὡσαύτως τὰς προσευχὰς καὶ εὐχὰς πάντων Ὑμῶν, κλήρου καὶ λαοῦ.

Προσέτι, ἐπιτραπήτω μοι, κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ ἀνεπανάληπτον δι' ἐμὲ ταύτην στιγμήν, ὅπως ἐκφράσω ἐκ βάθους καρδίας τὴν μετὰ Θεόν, ἐν βαθυτάτῳ σεβασμῷ, ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Σεραφείμ καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐκλέξασάν με εἰς Ἐπίσκοπον.

Μνημονεύσω τοῦ ἀοιδίμου ἐναρέτου πνευματικοῦ μου πατρὸς καὶ σοφοῦ διδασκάλου, τοῦ ἁγιοταφίτου Καλλίστου Μηλιαρᾶ. Ἡ ἁγιότης τοῦ βίου του, ἡ πνευματικὴ ἀκτινοβολία, ὡς καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ του κατάρτισις μὲ ἐμύησαν εἰς τὴν παγκοσμιότητα τῆς ἀποστολῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μοῦ κατέστησαν βίωμα τὴν οἰκουμενικότητα Αὐτῆς ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν οἰκουμενικῶν ἰδανικῶν τῆς Φυλῆς. Αἱ προσευχαί του πρὸς τὸν Ὕψιστον εἴθε νὰ μὲ στηρίζουν εἰς τὴν διττὴν αὐτὴν ἀποστολήν.

Προσέτι εὐγνώμονα στρέφω νοῦν καὶ καρδίαν ἀφ' ἑνὸς πρὸς τοὺς διδασκάλους μου ἔν τε τῇ Πατρίδι καὶ τῇ Ξένῃ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἰδιαζόντως πρὸς τοὺς μεταδώσαντάς μοι τῆς Διακονίας καὶ τῆς Ἱερωσύνης τὴν χάριν, τὸν ἀείμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον Σεβαστείας κυρὸν Ἀθηναγόραν καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην πρῴην Παραμυθίας κ. Τίτον, ὅστις μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Παντελεήμονος μὲ διώρισαν πρὸ δωδεκαετίας εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾗ ἔτυχον μέχρι τοῦδε τῆς πατρικῆς ἀγάπης καὶ πνευματικῆς συμπαραστάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περιστερίου κ. Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἰωάννου Ράμφου.

Ὡσαύτως διατελῶ εὐγνώμων πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐνισχύσαντάς με πνευματικῶς, ἰδιαιτέρως τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Ν. Ἰωνίας κ. Τιμόθεον, Κοζάνης κ. Διονύσιον, Σύρου κ. Δωρόθεον, Πατρῶν κ. Νικόδημον καὶ Γαλλίας κ. Μελέτιον, παρακαλῶν πάντας τοὺς παρόντας κληρικοὺς καὶ λαϊκούς, συμπροσευχομένους, ὅπως δέωνται πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος.

Ἐξ ὅλης καρδίας ὁλοθέρμους εὐχαριστίας ἐκφράζω πρὸς τοὺς σεβαστούς μοι καὶ λίαν προσφιλεῖς συλλειτουργοῦντας Σεβ. Ἀρχιερεῖς Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρον, Σεβαστείας κ. Γερμανόν, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκόπιον καὶ Σταυρουπόλεως καὶ Νεαπόλεως κ. Διονύσιον, τοὺς μέλλοντας, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Χρυσοστόμου, μεταδοῦναί μοι τὴν Χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Καὶ νῦν, Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, ἅγιε Πειραιῶς,

Τί εἴπω καὶ τί λαλήσω περὶ πάντων, ὧν ἐποιήσατε ὑπὲρ ἐμοῦ;

Ξένης παρεμβολῆς ὄντα με ἐθέσατε ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν πατρικὴν Ὑμῶν ἀγάπην καὶ σκέπην. Πλησίον Ὑμῶν ἐγνώρισα τὸν αὐστηρὸν τηρητὴν τῆς ἁγιοπατερικῆς Παραδόσεως, εἰς τὴν χορείαν τῆς ὁποίας ἐνετάξατε καὶ ἡμᾶς, τοὺς διακονοῦντας ὑπὸ τὴν Ἀρχιερατικὴν Ὑμῶν καθοδήγησιν καὶ πατρικὴν Ἐπισκοπικὴν ἐπίβλεψιν. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι κατέστη βίωμα ἡμῶν ἡ τήρησις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως.

Ὁ Θεὸς ἐν τῇ εὐσπλαγχνίᾳ Του ἠξίωσέ με νὰ συνοδοιπορήσω μεθ' Ὑμῶν ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ὀκταετίαν, κρισιμωτάτην δὲ διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὅτε Ὑμεῖς μετὰ παρρησίας, ἀνταξίας τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁμολογητῶν τῆς Πίστεως, ὑπερεμαχεύσασθε ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας, μηδὲ τὸ παράπαν παραβαίνοντες ἢ προδίδοντες τοὺς ἱεροὺς Κανόνας.

Ἐπίσης ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω, ὅτι αἱ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ σπουδαί μου καὶ μελέται μου ἐκ τοῦ Ὑμετέρου ζωντανοῦ ἐπὶ μίαν ὀκταετίαν παραδείγματος ἐνεπλουτίσθησαν καὶ ἠδυνήθην τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης περὶ τὴν σπουδὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων, οὐχὶ μόνον νὰ βιώσω, ἀλλ' οὕτως εἰπεῖν ἐν φροντιστηρίῳ νὰ διεξέλθω πλησίον Ὑμῶν, κατακτῶν ταῦτα ἐκ τοῦ Ὑμετέρου καθ' ἡμέραν παραδείγματος. Αἱ Ὑμέτεραι Ἐγκύκλιοι, αἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῇ Συνόδῳ τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας διατυπωθεῖσαι ἀπόψεις Ὑμῶν καὶ πᾶν ἐν γένει δημοσίευμα συνταχθὲν ὑφ' Ὑμῶν, ἀποτελοῦν ζῶσαν μαρτυρίαν τῆς μαχομένης Ἐκκλησίας, ὑψηλὰ διδάγματα καὶ κατακτήσεις τοῦ Θεολογικοῦ Λόγου, ἐξωπλισμένα μετὰ προφητικῆς σφοδρότητος. Ἀποτελεῖ δι' ἐμὲ πρώτιστον μέλημα καὶ ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν υἱϊκῆς ὑπακοῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ὠφελείας γενικώτερον, ἵνα κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν δηλώσω Ὑμῖν, ὅτι θὰ εἶμαι εὐτυχής, ἐὰν ἐμπιστευθῆτε τὴν ἔκδοσιν τούτων εἰς τὴν μετριότητά μου.

Ἐπιτρέψατε, σεβαστέ μοι Γέροντα, νὰ σημειώσω καὶ τοῦτο: Ἡ αὐστηρότης περὶ τὴν τήρησιν τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐταξίας ἐν συσχετισμῷ μετὰ τῶν καθημερινῶν ἀναστροφῶν τῆς ζωῆς, συνεπικουρουμένης ὑπὸ τῆς ἁγιοπατερικῆς παραδόσεως, ἅτινα μετὰ εὐεργετικῆς ἐπιμονῆς δι' ἡμᾶς ἠξιοῦσθε, ἦτο ἡ μοναδικὴ καὶ τελεσφόρος ἀγωγὴ διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς ὑπερτάτης ἰδιότητος τοῦ διακονεῖν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Σεβασμιώτατε Πάτερ,

Μοὶ ἐνεπιστεύθητε νὰ διακονήσω τὸν εὐσεβέστατον λαὸν τοῦ Πειραιῶς, τοῦ ὁποίου ἐγνώρισα ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα, διότι Ὑμεῖς προφρόνως, σοφῶς καὶ ὡς προνοητικὸς Διδάσκαλος μὲ ἐτοποθετήσατε ἀρχικῶς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἀκολούθως εἰς τὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Νέου Φαλήρου καὶ τέλος εἰς Ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην. Οὕτως ἡ ἀγάπη Ὑμῶν πρὸς τὸ πρόσωπόν μου

ὑπῆρξε δαψιλὴς καὶ καρποφόρος, ἥτις καὶ μὲ ἄγει εἰς τὸν τρίτον τῆς ἱερωσύνης βαθμόν.

Περαίνων θεωρῶ υἱϊκὸν καθῆκον, ὅπως ἀπευθυνθῶ προσωπικῶς πρὸς τὸν γεννήτορά μου.

Σεβαστέ μου Πατέρα,

Ὁ Κύριος μὲ ἀξιοῖ τῆς Ἀρχιερωσύνης καὶ μὲ ἀποστέλλει ἐκεῖ ὅπου ἡ Πατρὶς σὲ ἐστράτευσε νὰ ὑπηρετήσῃς τὰ ἰδανικά της, πρὸ ἡμίσεος καὶ πλέον αἰῶνος. Ἐκεῖ ἀποστέλλομαι σήμερον διὰ νὰ ὑπερετήσω τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα. Ἐσύ, πολυαγαπημένε μου Πατέρα, ὁ γεννήτωρ μου, ὅταν μοῦ ἐνεστάλαξες παιδιόθεν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, μὲ προητοίμασες διὰ τὴν διακονίαν ταύτην, ἣν ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου μοῦ ἐμπιστεύεται κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς Ἱερωσύνης σου, τοῦ χρυσοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἰωβηλαίου σου. Σ' εὐγνωμονῶ διὰ τὸ ζῆν ποὺ μοῦ ἐχορήγησες καὶ διὰ τὸ εὖ ζῆν ποὺ μοῦ ἐχάρισες. Σὲ εὐχαριστῶ, προσέτι, διὰ πᾶν ὅ,τι ἐστερήθης ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ὅπως μὲ συνδράμῃς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν μου, ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἵνα ἀποκτήσω τὰ ἐφόδια διὰ νὰ καταστῶ ἐργάτης, κατὰ τὸ ὄνειρόν σου, τοῦ Εὐαγγελίου. Εἴθισται νὰ λέγεται καὶ εἶναι ὀρθόν, ὅτι τὰ τέκνα εἶναι ἡ βακτηρία τῶν γονέων. Ὀφείλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω ἐν προκειμένῳ ὅτι, χωρὶς νὰ ἀντιστρέψω τὴν ὀρθότητα ὅτι εἶμαι ἡ βακτηρία τοῦ γήρατός σου, δι' ἐμέ, τὸ ζωντανὸν παράδειγμα τῆς βιωτῆς σου καὶ τῆς ἐν Χριστῷ, ὡς λευΐτου, πράξεώς σου θὰ εἶναι ἡ ῥάβδος μου.

Ἡ ψυχὴ τῆς ἐν τῇ θριαμβευούσῃ Ἐκκλησίᾳ εὑρισκομένης ἁγίας μητέρας μου ὑπερίπταται τὴν στιγμὴν αὐτὴν περὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Κυρίου καὶ πιστεύω ὅτι δέεται μεθ' ἡμῶν, ἀγαλλομένη ὅτι πραγματοποιεῖται μύχιος πόθος της.

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς τοῦ Κυρίου, Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

«Δεῦτε λοιπὸν καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου, ἵνα ἐπισκιάσῃ ἡμᾶς ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ».

Τὴν 1ην Αὐγούστου καὶ περὶ ὥραν 6ην μ.μ. ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθαγγέλου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Διδυμοτείχου.

Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθαγγέλου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθάγγελος, κατὰ κόσμον Ἀντώνιος Ταμπουρατζάκης, ἐγεννήθη τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1929 ἐν Νεαπόλει Λασιθίου Κρήτης, ὑπὸ γονέων διακρινομένων διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ πίστιν των, τοῦ ἱερέως Κωνσταντίνου Ταμπουρατζάκη καὶ τῆς πρεσβυτέρας Καλλιόπης, τὸ γένος Σερέπετση. Ἔζησε καὶ ἀνετράφη ἐντὸς εὐσεβοῦς καὶ αὐστηροτάτου οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν εὐσεβῶν γονέων του.

Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα παρηκολούθησεν εἰς τὴν Νεάπολιν Κρήτης, μετὰ δὲ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ τοῦ Γυμνασίου Νεαπόλεως μετέβη, κατόπιν συστάσεως τοῦ σοφοῦ Ἱεράρχου Πέτρας κυροῦ Διονυσίου Μαραγκουδάκη, εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, τεθεὶς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν σκέπην καὶ προστασίαν τοῦ ἐναρέτου καὶ σοφοῦ ἁγιοταφίτου Καλλίστου Μηλιαρᾶ. Μετὰ τὴν τριετῆ δοκιμασίαν του ὡς Μοναχοῦ ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ ἐνετάχθη εἰς τὰς τάξεις τῆς Γεραρᾶς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος, τῆς ἀγρύπνου φρουροῦ τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων τοῦ Κυρίου καὶ τῆς θεματοφύλακος τῶν αἰωνίων δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους ἐπ' αὐτῶν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετραετοῦς ἐν Ἱεροσολύμοις διαμονῆς του (1946-1950) εἰργάζετο, κατόπιν διορισμοῦ του ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, εἰς τὴν Ἀρχιγραμματείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὡς Γραμματεύς, βοηθῶν ταὐτοχρόνως καὶ τὸν ἀείμνηστον σοφὸν Γέροντά του, Διευθυντὴν τοῦ ἐπισήμου Περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου «Νέα Σιών», εἰς τὴν ἔκδοσιν τούτου.

Ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας δι' ἀνωτέρας σπουδάς, ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ δὲ 1956 στρατευθεὶς ὑπηρέτησεν εἰς τὸ ΒΙΟ/ΑΣΔΑΝ, ὡς κληρικὸς ἀπὸ τῆς 22.9.1956 ἕως τῆς 3.4.1958 καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἱεροκήρυξ εἰς πλείστας τῶν στρατιωτικῶν Μονάδων τῆς Ζώνης Εὐθύνης ΑΣΔΑΝ.

Μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, τυχὼν ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς ἐλεύσεώς του εἰς Ἀθήνας ὑπήγετο, μετέβη, πτυχιοῦχος ὢν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὡς ὑπότροφος τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Oeuvre d' Orient de Paris εἰς Παρισίους δι' ἀνωτέρας σπουδάς, ἔνθα παρηκολούθησε: α) Τὴν Σχολὴν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου, ἐπὶ τριετίαν, λαβὼν τὸ πτυχίον αὐτῆς μετὰ τοῦ βαθμοῦ cum laude, παρακολουθῶν ταὐτοχρόνως, ὡς κανονικὸς φοιτητής καὶ τὴν Νομικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων. β) Ἐπὶ διετίαν μαθήματα θρησκευτικῆς Κοινωνιολογίας, ὡς καὶ Κανονικοῦ Δικαίου εἰς τὴν Hautes Études τῆς Sorbonne, ὑπὸ τὸν διάσημον γάλλον ἱδρυτὴν τῆς Θρησκευτικῆς Κοινωνιολογικῆς Σχολῆς Ἀκαδημαϊκὸν καὶ τότε Doyen τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων ἀείμνηστον Gabriel Le Bras, καταστὰς élève titulaire τοῦ Τμήματος τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Πρακτικῆς Σχολῆς τῶν Ἀνωτάτων Σπουδῶν τῆς Σορβόννης, ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Παραλλήλως πρὸς τὰς σπουδάς του ἐν Γαλλίᾳ (1958-1962) ἐξυπηρέτησε διαφόρους Ὀρθοδόξους

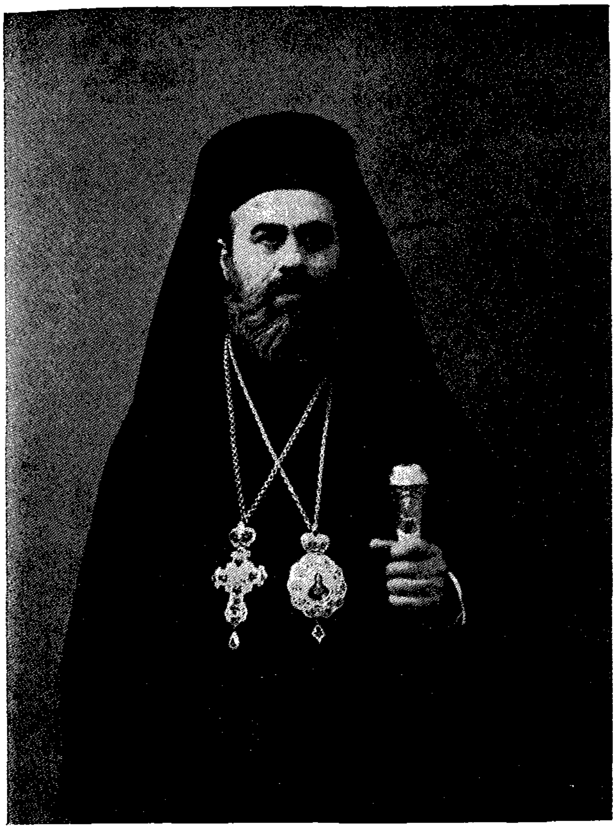

† 'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ 'Ορεστιάδος κ. 'Αγαθάγγελος

'Ελληνικὰς Κοινότητας, ὡς περιοδεύων ἐφημέριος, τῶν Παρισίων, Λίλλης, Σαλὲν-ντὲ Ζυρώ, Πόρ-Σαὶν-Λουΐ, Τουλῶνος, Λισσαβῶνος Πορτογαλίας, ὡς καὶ τὴν ἐν Chateauroux Γαλλίας ὁμάδα τῶν 'Ελλήνων στρατιωτικῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν εὑρισκομένην τότε ἐκεῖ Κεντρικὴν 'Αποθήκην τοῦ Ν.Α.Τ.Ο.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1962-1963 μετέβη εἰς Δυτικὴν Γερμανίαν, περιοχὴν Βαυαρίας, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν 'Ελλήνων ἐργατῶν, ἀποσταλεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, δαπάναις τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν.

Κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ ἔτους 1963, ὅτε συνῆλθεν ἐν τῇ 'Αποστολικῇ Διακονίᾳ τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος τὸ προπαρασκευαστικὸν Συνέδριον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν διὰ τὸ ζήτημα τῶν μεταναστῶν ἐργατῶν, ἔλαβε μέρος εἰς αὐτὸ ὡς Γραμματεὺς καὶ Διερμηνεὺς τῆς 'Αντιπροσωπείας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. 'Εν συνεχείᾳ τῷ ἀνετέθη ἡ ἐποπτεία τοῦ συσταθέντος καὶ ἐπὶ ἕνα μῆνα ('Ιούνιος 1963) λειτουργήσαντος Σεμιναρίου διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἀποσταλησομένων Κληρικῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1967 ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν εἰς τὴν 'Ελληνικὴν Πρεσβείαν τῆς Σόφιας (Βουλγαρία) διὰ πνευματικὴν ἐκεῖ διακονίαν.

'Απὸ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1962 διωρίσθη 'Υποδιευθυντὴς καὶ Πνευματικὸς τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Ι. Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῶν 'Ελλήνων φοιτητῶν, διέμενον καὶ ὑπότροφοι ἀλλοδαποὶ τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν παρέμεινε μέχρι τοῦ μηνὸς 'Οκτωβρίου 1965, ὁπότε μετετέθη εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως, Τύπου καὶ 'Εσωτερικῆς 'Ιεραποστολῆς τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Ι. Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, διαδεχθεὶς ἐν συνεχείᾳ τὸν τότε Διευθυντὴν αὐτῆς (Νοέμβριος 1965) μετὰ τὴν ἐκλογήν του ὡς Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου καὶ νῦν Περιστερίου κ. 'Αλέξανδρον. 'Εκτὸς τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν του ἐν τῇ Διευθύνσει ταύτῃ συνέτασσε καὶ ἐξέδιδε τὸ οἰκογενειακὸν Περιοδικὸν τῆς 'Εκκλησίας «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» κατὰ τὰ ἔτη 1966-1967.

'Απὸ τοῦ 1968 ἀνέλαβε, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Πρωτοπρ. κ. 'Ιωάννου Ράμφου, τὴν εὐθύνην ἐκδόσεως Λειτουργικῶν Βιβλίων τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1966 μέχρι καὶ τοῦ 'Ιανουαρίου 1974 ἐτύγχανε Μέλος καὶ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τοῦ «'Ημερολογίου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος» τῶν ἐτῶν 1966-1974.

Τυγχάνων Μέλος τῆς Μονίμου Συνοδικῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Παιδείας, ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου 1973, μετέβη κατ' ἀπόφασιν τῆς 'Ι. Συνόδου, κατὰ μῆνα Αὔγουστον, εἰς Κρήτην, μετὰ τοῦ τότε Σεβ. Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ νῦν Νέας 'Ιωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου πρὸς ἐπιτόπιον συνεννόησιν μετὰ τῆς αὐτόθι 'Επαρχιακῆς 'Ι. Συνόδου Κρήτης διὰ τὴν ἐπαναφορὰν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν Αὐτῆς τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Σχολῆς Χανίων.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ Πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφείμ, διωρίσθη καὶ πάλιν ὑπ' Αὐτοῦ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς 'Επιτροπῆς Τύπου, Διαφωτίσεως καὶ 'Οπτικοακουστικῶν, ὡς καὶ τοῦ Γραφείου τῶν 'Εκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, ὧν ταὐτοχρόνως καὶ Γραμματεὺς τῆς ἐξ 'Αρχιερέων Συνοδικῆς 'Επιτροπῆς Συντάξεως Σχεδίου Νόμου περὶ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

Κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον τοῦ 1966 συνειργάσθη μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν καὶ ἀνέλαβεν ἐν συνεχείᾳ τὴν ὅλην ἐν 'Αθήναις ἐργασίαν διὰ τὴν ἐπανακομιδὴν εἰς Κρήτην ἐκ Βενετίας τῆς τιμίας Κάρας τοῦ 'Αποστόλου Τίτου, τυχὼν πρὸς τοῦτο καὶ τοῦ σχετικοῦ Μεταλλίου τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς Κρήτης, τὸν δὲ μῆνα Αὔγουστον τοῦ 1967, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εὐγενίου, παρηκολούθησεν ἐν 'Ηρακλείῳ Κρή-

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΝΗΜΗ ΕΠΙ ΤΗι ΧΙΛΙΟΣΤΗι ΕΞΑΚΟΣΙΟΣΤΗι ΕΠΕΤΕΙΩι ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ*

Ε'

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, 23ης Ἰουνίου, ἐδεξιώθη πάντας τοὺς προσκεκλημένους ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Χ. Ζαχαράκης.

Τὴν πρωΐαν τῆς 24ης Ἰουνίου, Δευτέρας, οἱ προσκεκλημένοι ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀλεξανδρείας διὰ Κάϊρον. Καθ' ὁδὸν ἐν Τάντᾳ οὗτοι ἐγένοντο ἐκ νέου ἐνθουσιωδῶς δεκτοὶ ὑπὸ τῶν ἐναπομεινάντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὀλίγων Ἑλλήνων καὶ ἐπεσκέφθησαν τὸν ἐν αὐτῇ ἑλληνικὸν ναόν.

Ἐκ Καΐρου οἱ προσκεκλημένοι ἀνεχώρησαν ἀεροπορικῶς διὰ τὰς ἑστίας των.

Αἱ ἐν Καΐρῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδηλώσεις τῆς Διορθοδόξου Μνήμης ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἑξακοσιοστῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τοῦ θανάτου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ εἰς πάσας ἀνεξαιρέτως τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας αὐτοπρόσωπος παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν περισσοτέρων Ἀρχιερέων τοῦ Πατριαρχείου.

Οἱ τυχόντες δαψιλοῦς φιλοξενίας προσκεκλημένοι ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν οὐ μόνον ἐν τῷ εἰδικῷ Θεο-

---

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 468 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22-23 τεύχους.

της τὰς ἐργασίας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 ἐπεμελεῖτο ἐν Ἀθήναις τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐπισήμου Περιοδικοῦ «Νέα Σιὼν» τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων τῶν ἐτῶν 1966-1972, ἐπιμελείᾳ δ' αὐτοῦ ἐξεδόθησαν πλεῖστα βιβλία τοῦ ὡς ἄνω Πατριαρχείου, ὡς καὶ ἡ «Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων» (σελ. 935), εἰς δευτέραν ἔκδοσιν, τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Ἱεροσολυμίτου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου. Πρὸς ἐπιβράβευσιν τῶν ὡς ἄνω ἀνιδιοτελῶν ὑπηρεσιῶν του ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτος ἀνηγόρευσε τοῦτον Σταυροφόρον τοῦ Τάγματος τῶν Ὀρθοδόξων Σταυροφόρων τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν οἰκεῖον Χρυσοῦν Σταυρὸν μετὰ Στέμματος.

Κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἔτη ἐπεμελήθη τῆς ἐκδόσεως πλείστων ὅσων Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ Ἡμερολογίων διαφόρων ἐν Ἑλλάδι Ἱ. Μητροπόλεων, ὡς καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἀλλ' ὁ τομεύς, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου ἔστρεψε τὴν προσοχήν του, ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ διευρύνουν τὰς σπουδάς των, στερουμένων δὲ τῶν ὑλικῶν μέσων, ἀπὸ τοῦ 1960 μέχρι σήμερον, ἦτο ἡ ἐξεύρεσις ὑποτροφιῶν καὶ ἡ ἀποστολὴ Ἑλλήνων Θεολόγων, ἀποφοίτων τῶν Ἑλληνικῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν πρὸς μετεκπαίδευσιν. Τῆς φροντίδος ταύτης τοῦ Σεβασμιωτάτου ἔτυχον ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα Ἕλληνες Θεολόγοι, παραμείναντες εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ὡς ὑπότροφοι, ἀπὸ δύο ἕως τέσσαρα ἔτη. Πλεῖστοι τούτων κατέχουν σήμερον ἐπιλέκτους θέσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ Πανεπιστήμια.

Ἐκτὸς τῆς Διευθύνσεως τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἐκκλησίας «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι», εἰς ὃ ἐδημοσιογράφει, μετέφρασεν εἰς τὴν Γαλλικὴν τὸ βιβλίον τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γερασίμου Κονιδάρη «Περὶ τῆς φερομένης διαφορᾶς εἰς τὸ πολίτευμα τῆς ἀρχεγόνου Ἐκκλησίας».

Ἐχειροτονήθη Διάκονος μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν τῷ Πανιέρῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τῇ 19ῃ Δεκεμβρίου 1949, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας κυροῦ Ἀθηναγόρα, κατ' ἐντολὴν τοῦ Μακαριωτάτου τότε Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυροῦ Τιμοθέου, Πρεσβύτερος δὲ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν τὸ 1957, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας κ. Τίτου, κατ' ἐντολὴν τοῦ ἀσθενοῦντος τότε Μητροπολίτου Γυθείου καὶ Οἰτύλου κυροῦ Φιλήμονος, εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν τοῦ ὁποίου ἐνεγράφη ἅμα τῇ λήψει τοῦ κανονικοῦ ἀπολυτηρίου του ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων.

Ὑπηρέτησεν ὡς Διάκονος ἐν Ἱεροσολύμοις εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ναόν, ἐν Ἀθήναις, εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς Κοιμήσεως Θεοτόκου Καισαριανῆς καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν, ὡς Πρεσβύτερος δὲ ἐν Γαλλίᾳ (βλέπε ἀνωτέρω), ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Κοσμᾶ Καλαμακίου, ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος, μὴ ὑπαρχόντων ἐφημερίων, εἰς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Νήσου Κέας καὶ ἐν Πειραιεῖ εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίου Βασιλείου, Ἁγίου Δημητρίου, Νέου Φαλήρου καὶ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, εἰς ὃν ὑπηρετεῖ κατὰ τὴν ἐκλογήν του ὡς Ἱερατ. Προϊστάμενος καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

Η ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ*

Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Δεσύπρης. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Δεσύπρης ὑπῆρξε «γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Σύρου, ἕλκων τὴν καταγωγὴν ἐκ τῆς τετιμημένης Τήνου» — κατὰ τὴν Ἐφημερίδα «Θηραϊκὴ» Πειραιῶς τῆς 1 Ἰανουαρίου 1931 — καὶ ἦτο μονογενὴς υἱὸς πτωχῆς οἰκογενείας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὀνομαζόμενος Πέτρος ἦτο ράπτης τὸ ἐπάγγελμα, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἀπέθανεν, ὅτε ὁ Χριστοφόρος ἦγεν ἡλικίαν 13 ἐτῶν. Κατ' ἀρχὰς ἠκολούθησε τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐργαζόμενος ὡς φροντιστὴς μαθητῶν (ἰδιωτικὸς διδάσκαλος) ἐπεράτωσε τὴν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Σχολείῳ μόρφωσιν αὐτοῦ καὶ ὅτε εἰσέτι ἦτο μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου, ἀνέλαβε τὴν παράδοσιν ἰδιαιτέρων μαθημάτων εἰς ὑστεροῦντας μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου. Ὁ Μητροπολίτης Σύρου Ἀθανάσιος Λεβεντόπουλος (1907-1929) ἐκτιμήσας τὴν ἀγάπην αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔκειρεν αὐτὸν μοναχὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Νικολάου Ἀν-

* *Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 460 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22-23 τεύχους.*

λογικῷ Συμποσίῳ νὰ ἐξάρουν καὶ προβάλουν τὸ μεγαλεῖον τῆς προσωπικότητος τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, ἀλλὰ καὶ εἰς ἰδιαιτέρας συζητήσεις καὶ ἐπαφὰς νὰ συζητήσουν διάφορα ζητήματα πανορθοδόξου ἐνδιαφέροντος. Εἶναι γνωστόν, ὅτι τοιούτου εἴδους πανορθόδοξοι συναντήσεις εἶναι λαμπραὶ εὐκαιρίαι προσωπικῆς ἐπικοινωνίας, ἀλληλογνωριμίας, ἀνταλλαγῆς πείρας καὶ ἀπόψεων. Ὡσαύτως κατ' αὐτὰς παρέχεται ἀφορμὴ ἐκδηλώσεως σεβασμοῦ πρὸς τὸ πρῶτον τῇ τάξει Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως. Οὕτως ἐξηγεῖται διατί κατὰ τὰς προπόσεις πάντοτε ἐλάμβανε τὸν λόγον ἐκ μέρους πάντων τῶν προσκεκλημένων ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος.

Ὡσαύτως δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν εἰς τοὺς προσκεκλημένους ἡ συγκινητικὴ προσπάθεια τοῦ Αἰγυπτιακοῦ λαοῦ οὐ μόνον πρὸς προβολὴν τῶν λαμπρῶν ἀρχαιολογικῶν του μνημείων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ του ἐπιπέδου καὶ ἐπούλωσιν τῶν ἐκ τῶν προσφάτων πολέμων πληγῶν.

Εἰς τὴν ὅλην ἐπιτυχίαν τῶν ἐν Καΐρῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων τὰ μέγιστα συνεβάλετο ὁ ἔχων τὴν εἰδικὴν μέριμναν τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἐλευσῖνος κ. Τιμόθεος, ὅστις οὐδενὸς κόπου ἐφείσθη, ἵνα αἱ ἐκδηλώσεις στεφθοῦν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

Κατακλείοντες τὸ Χρονικὸν τοῦτο, μνημονεύομεν ἰδιαιτέρως τὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν πάντες οἱ Ἕλληνες ᾐσθάνθησαν ἐν Καΐρῳ καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸ πάντων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔνθα ἀφ' ἑνὸς εἴδομεν τὰ ἴχνη τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰς τὰ διὰ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν ἀποκαλυφθέντα ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀφ' ἑτέρου ἐθαυμάσαμεν τὰ διάφορα λαμπρὰ — πρὸ πάντων ἐκπαιδευτικὰ — ἱδρύματα, τὰς βιβλιοθήκας, τοὺς ναοὺς καὶ τὰς μονὰς τῶν — δυστυχῶς φθινουσῶν — ἑλληνικῶν κοινοτήτων καὶ τρίτον ἐγνωρίσαμεν πλείστους τόπους, οἵτινες τόσον κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας, ὅσον καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἀνεδείχθησαν εἰς ἑστίας καὶ φάρους ἑλληνορθοδόξου πνευματικότητος.

Τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος συγκίνησιν ἐξέφρασεν ὁ ὑπογραφόμενος τόσον ἐν Καΐρῳ διὰ τῆς ἐν τοῖς πρόσθεν παρατεθείσης προσφωνήσεώς του, ὅσον καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔνθα οὗτος — πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος τῆς εἰσηγήσεως αὐτοῦ ἐν τῷ Θεολογικῷ Συμποσίῳ, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἀνταποκριθεὶς εἰς τὴν τιμητικὴν πρόσκλησιν τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας, μετὰ χαρᾶς ἐδέχθην νὰ μὴ περιορισθῶ εἰς τὸν ἐν Καΐρῳ γενόμενον χαιρετισμὸν ὑπ' ἐμοῦ ὡς Κοσμήτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ προσφέρω τὴν ἐλαχίστην ταύτην συμβολήν μου εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο συμπόσιον.

Πρὶν ἢ εἰσέλθω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός μου, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην, ὅπως καὶ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Χριστεπωνύμου πληρώματος ἐκφράσω τὴν συγκίνησίν μου ἔνθεν μὲν διότι εὑρίσκομαι ἐν μιᾷ πόλει, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ εἰς αὐτὴν πνέουσαι δροσεραὶ αὖραι καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ἐκσπῶντα λευκὰ κύματα ἐλαύνονται καὶ ὠθοῦνται ὑπὸ τῶν ἐξ Ἑλλάδος πνεόντων ζεφύρων καὶ ἀνέμων, ἑτέρωθεν δὲ διότι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἠκτινοβόλησεν ἡ ἑλληνορθόδοξος παράδοσις εἰς πάσας τὰς θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς αὐτῆς διαστάσεις καὶ τρίτον διότι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπιφανεῖς Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀφῆκαν ἀνεξίτηλα τὰ ἴχνη τῆς ἐντεῦθεν διαβάσεώς των διακονήσαντες ποικιλοτρόπως ἐν τῷ Πατριαρχείῳ Ἀλεξανδρείας καὶ κατακοσμήσαντες τὰς σελίδας τῶν περιοδικῶν αὐτοῦ δι' ἐξαιρέτου καὶ ὑποδειγματικῆς συνεργασίας».

(Τέλος) *ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ*

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

δρου, καὶ ὄντα φοιτητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Διάκονον. Εἰς Πρεσβύτερον ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Χαλκίδος Γρηγορίου Πλειαθοῦ (1922-1968), τὸν Μάρτιον τοῦ 1924, πτυχιοῦχος ὢν τῆς θεολογίας, προχειρισθεὶς καὶ εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ὑπηρέτησεν ὡς Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1930. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1927 ἤρχισε τὴν ἐν Χαλκίδι δημοσίευσιν δεκαπενθημέρου περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κατὰ Χριστὸν ἀγωγή», τοῦ ὁποίου ἡ ἔκδοσις συνεχίσθη ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1930 εἰς τὴν Σύρον, ἔνθα οὗτος μετετέθη ὡς Ἱεροκήρυξ Κυκλάδων. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Δεσύπρης ἀναφέρεται ὡς καθηγητὴς τῆς ἐν Χαλκίδι Ἐκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1927-1928. Κατὰ τὸ ἔτος 1931, ἐζητήθη ὑπὸ τῶν Θηραίων ἡ ἀνάδειξις αὐτοῦ εἰς Μητροπολίτην Θήρας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξελέγη Θήρας ὁ Ἐπίσκοπος Βρεσθένης Ἄνθιμος Τσάτσος (1931-1938). Διατελῶν Ἱεροκήρυξ Κυκλάδων ἀπεβίωσεν ἐν Σύρῳ ἐν ἔτει 1933.

Βασίλειος Ἰωαν. Βασιλείου. Ἐγεννήθη ἐν Χαλκίδι κατὰ τὸ ἔτος 1866. Ἦτο φιλόλογος καθηγητής, διδάξας εἰς διάφορα Ἑλληνικὰ Σχολεῖα, μάλιστα δὲ εἰς τὰ τῆς Χαλκίδος ἐπὶ μίαν τεσσαρακονταετίαν περίπου. Ὡσαύτως διετέλεσε πρωτοψάλτης τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Χαλκίδος ἐπὶ μίαν τεσσαρακονταετίαν. Διεκρίθη διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν χριστιανικὴν αὐτοῦ ζωήν. Ἠκολούθη τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τοῦ Ἀποστόλου Μακράκη, καὶ ἦτο ἀφοσιωμένος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Διέθετε σπάνιον μουσικὸν τάλαντον καὶ ἔψαλλε κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἰωαν. Σακελλαρίδη, τὸν ὁποῖον ἐθαύμαζε. Ψάλλων ἦτο γλυκὺς καὶ ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ ἦτο κατανυκτικὴ καὶ θελκτική. Προσηύχετο κυριολεκτικῶς ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου καὶ ψάλλων ἐδίδασκε. Ἐμελέτα τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον. Εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Προπαρασκευαστικὴν Σχολὴν Χαλκίδος ἐδίδαξε κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1930-1931. Ἀπέθανεν ἐν Χαλκίδι τῇ 2 Ἰανουαρίου τοῦ 1948.

Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Ζέρβας. Ἐγεννήθη ἐν Κονίστραις Εὐβοίας κατὰ τὸ ἔτος 1898 καὶ ἔλαβεν ἐν Χαλκίδι τὴν προπανεπιστημιακὴν αὐτοῦ μόρφωσιν. Ἀκολούθως ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀποφοιτήσας ταύτης ἐν ἔτει 1924. Εἰσελθὼν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, εἰργάσθη ὡς Ἱεροκήρυξ εἰς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Καρυστίας καὶ Σκύρου, Δημητριάδος καὶ Χαλκίδος, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτησεν ἐπὶ πλέον καὶ ὡς Πρωτοσύγκελλος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1941 μέχρι τῆς ἐν ἔτει 1957 προαγωγῆς αὐτοῦ εἰς Μητροπολίτην Καρυστίας καὶ Σκύρου. Ἵδρυσεν ἐν Χαλκίδι τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον καὶ ἐδίδαξεν εἰς τὴν ἐν αὐτῇ Ἐκκλησιαστικὴν Προπαρασκευαστικὴν Σχολὴν κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1936 καὶ 1937-1938. Προαχθεὶς εἰς Μητροπολίτην Καρυστίας καὶ Σκύρου κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1957, εἰργάσθη ἐν αὐτῇ δραστηρίως καὶ φιλανθρώπως καὶ θεοφιλῶς μέχρι τῆς κατὰ τὴν 11 Ἰουλίου 1968 τελευτῆς αὐτοῦ[101].

Ἱερεὺς Εὐθύμιος Βασιλειάδης. Ἐγεννήθη ἐν Διαβατῇ Κυζίκου ἐν ἔτει 1885, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1913 ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου, τοῦ μετέπειτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὡς πρόσφυξ κατέφυγεν εἰς Χαλκίδα κατὰ τὸ ἔτος 1922 καὶ διωρίσθη κατ' ἀρχὰς βοηθὸς Ἐφημέριος τοῦ ἐν Χαλκίδι Μητροπολιτικοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Καίτοι ἦτο γνώστης ὀλίγων μόνον γραμμάτων, ἦτο ἐξ ἄλλου ἄριστος γνώστης τοῦ λειτουργικοῦ Τυπικοῦ καὶ τοῦ Τυπικοῦ πασῶν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ὡσαύτως ἦτο ἄριστος λειτουργὸς καὶ καλὸς μουσικός. Ἀργότερον διωρίσθη τακτικὸς Ἐφημέριος εἰς τὸν ὡς ἄνω Μητροπολιτικὸν Ναὸν καὶ τελικῶς ἔμεινε μόνος ἐν αὐτῷ ἐφημέριος, τῶν ἐν αὐτῷ κατὰ καιροὺς διορισθέντων ὡς ἐφημερίων Πρωτοσυγκέλλων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, ἀσχοληθέντων κυρίως περὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Θείου λόγου. Ἡ προσφορὰ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐκπαιδευθέντας ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Προπαρασκευαστικῇ Σχολῇ Χαλκίδος ὑπῆρξεν ἀξιόλογος, καθ' ὅσον ἐξήσκησεν αὐτοὺς πρακτικῶς εἰς τὸ τελετουργικόν, ἡ διδασκαλία τοῦ ὁποίου ἐγίνετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ. Ἦτο δὲ ἀποδοτικὴ ἡ προσφορὰ αὐτή, διότι ὁ ἐν λόγῳ ἱερεὺς ἦτο εὐλαβὴς καὶ ἤρεμος. Εἰς τὸ Μαθητολόγιον ὑπογράφεται ὡς διδάσκαλος κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1937-1938. Ἐτιμήθη ἐν Χαλκίδι διὰ τοῦ ὀφφικίου τοῦ σταυροφόρου Οἰκονόμου. Ἀπέθανε τῇ 15 Ἰανουαρίου τοῦ 1965.

Ἀπολυτήριον.

Οἱ ἀποφοιτῶντες ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς μετὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις αὐτῶν, ἐλάμβανον τὸ Ἀπολυτήριον, ὡς γίνεται γενικῶς διὰ πᾶσαν μορφὴν ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τοὺς ἀποφοιτήσαντας ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς Χαλκίδος, ἐχρησι-

101. Βασιλείου Ἀτέση, ἔνθα ἀνωτέρω, τόμος Γ', Ἀθῆναι 1969, σελ. 138-140. — Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας), Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Καρύστου διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Ἀθῆναι 1955, σελ. 44. — Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, τόμος 12, στηλ. 428. — Ἐκκλησία, ἔτος ΜΕ', 1 καὶ 15 Αὐγούστου 1968, ἀριθ. τεύχους 15-16, σελ. 378-379. — Ἕνας ἀληθὴς ποιμὴν τοῦ Κυρίου Χρυσόστομος Ζέρβας 1898-1968 — Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου, Κύμη 1971.

μοποιήθησαν τρεῖς τύποι 'Απολυτηρίου τῆς αὐτῆς περίπου φραστικῆς συντάξεως. Οἱ ἀποφοιτήσαντες κατὰ τὸ πρῶτον σχολικὸν ἔτος (ἓν ἑξάμηνον) τῆς λειτουργίας αὐτοῦ (1922), ἔλαβον Πιστοποιητικὸν ἰσοδυναμοῦν πρὸς 'Απολυτήριον, τὸ κείμενον τοῦ ὁποίου ἔχει ὡς ἕπεται:

«Βασίλειον τῆς 'Ελλάδος

'Επισκοπὴ Χαλκίδος καὶ Καρυστίας

Προπαρασκευαστικὴ 'Εκκλησιαστικὴ Σχολὴ

ἐν Χαλκίδι.

Πιστοποιητικὸν

'Ο κ................ ἐκ.......... ἐτῶν.... τὸ ἐπάγγελμα......, διακούσας συμφώνως τῷ Νόμῳ 2677 καὶ τῷ σχετικῷ τούτῳ Β. Διατάγματι τὰ κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον 1922 διδαχθέντα μαθήματα ἐν τῇ Σχολῇ καὶ τὴν νενομισμένην δοκιμασίαν ὑποστάς, ἐκρίθη ἄξιος τοῦ βαθμοῦ....

'Η διαγωγή του ἐν τῇ Σχολῇ ὑπῆρξε...

'Εν Χαλκίδι τῇ..............1922.

'Ο Τοποτηρητὴς

'Ο Διευθυντὴς Οἱ Καθηγηταί».

Οἱ ἀποφοιτήσαντες κατὰ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον σχολικὰ ἔτη (1927 - 1928 καὶ 1930 - 1931) ἔλαβον 'Απολυτήριον τοῦ ἑξῆς φραστικοῦ τύπου:

«'Ελληνικὴ Δημοκρατία

'Ι. Μητρόπολις Χαλκίδος

'Εκκλησιαστικὴ Προπαρασκευαστικὴ Σχολὴ

Σχολικὸν ἑξάμηνον......

'Απολυτήριον

'Ο κ................ ἐκ..........ἐτῶν..... τὸ ἐπάγγελμα......, διακούσας πάντα τὰ ἐν τῇ 'Εκκλησιαστικῇ ταύτῃ Σχολῇ διδασκόμενα μαθήματα καὶ τὴν ἀπολυτήριον ἐξέτασιν ὑποστάς, ἐκρίθη ἄξιος τοῦ βαθμοῦ....

Διαγωγὴν δ' ἐν τῇ Σχολῇ ἐπεδείξατο....

'Εν Χαλκίδι τῇ......

'Ο Μητροπολίτης

'Ο Διευθυντὴς Οἱ Καθηγηταί».

'Ο τρίτος δὲ τύπος 'Απολυτηρίου, χρησιμοποιηθεὶς διὰ τοὺς ἀποφοιτήσαντας κατὰ τὸ τέταρτον καὶ πέμπτον σχολικὰ ἔτη (1936 καὶ 1937- 1938) εἶναι ὁ ἑξῆς:

«Βασίλειον τῆς 'Ελλάδος

'Ι. Μητρόπολις Χαλκίδος

'Εκκλησιαστικὴ Προπαρασκευαστικὴ Σχολὴ

Σχολικὸν ἔτος......

'Απολυτήριον

'Ο............. ἐκ............ ἐτῶν...... διακούσας πάντα τὰ ἐν τῇ 'Εκκλησιαστικῇ ταύτῃ Σχολῇ διδασκόμενα μαθήματα συνῳδὰ τῷ 16 ἄρθρῳ τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1935 ἀναγκαστικοῦ Νόμου, καὶ τὴν ἀπολυτήριον ἐξέτασιν ὑποστάς, ἐκρίθη ἄξιος τοῦ βαθμοῦ...

Διαγωγὴν δ' ἐν τῇ Σχολῇ ἐπεδείξατο...

'Εν Χαλκίδι τῇ...... 'Ιουνίου......

'Ο Μητροπολίτης

'Ο Διευθυντὴς Οἱ Καθηγηταί»[102].

Λῆξις λειτουργίας τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς.

'Η «περιοδικῶς», ἤτοι κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα καὶ σχολικὰ ἔτη λειτουργήσασα 'Εκκλησιαστικὴ Προπαρασκευαστικὴ Σχολὴ Χαλκίδος μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1937 - 1938, δὲν συνέχισε τὴν λειτουργίαν αὐτῆς, καὶ οὕτω πως ἔληξε καὶ ἡ ἐν Χαλκίδι 'Εκκλησιαστικὴ 'Εκπαίδευσις, ἡ ὁποία, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐσημειώθη, ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον κεφάλαιον τῆς 'Εκκλησιαστικῆς 'Ιστορίας *τῆς νήσου Εὐβοίας. Συνέχειαν βεβαίως* τοῦ κεφαλαίου τούτου ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐν Κύμῃ 'Εκκλησιαστικὴ 'Εκπαίδευσις, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς διὰ τὴν γεωγραφικὴν περιοχὴν τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Καρυστίας καὶ Σκύρου, τὸ χρονικὸν τῆς ὁποίας 'Εκκλησιαστικῆς 'Εκπαιδεύσεως ἐξέρχεται τοῦ κύκλου τῆς μελέτης ταύτης, ἀφορώσης μόνον εἰς τὴν 'Εκκλησιαστικὴν ἐν Χαλκίδι 'Εκπαίδευσιν.

'Η μὴ συνέχισις τῆς λειτουργίας τῆς ἐν Χαλκίδι 'Εκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς ἐγνωστοποιήθη δι' ἀπαντητικοῦ ἐγγράφου τοῦ τότε Μητροπολίτου Χαλκίδος Γρηγορίου Πλειαθοῦ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 226 τῆς 27 'Ιανουαρίου 1939 'Εγκύκλιον τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

102. Σημειωτέον ὅτι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν τῷ 'Απολυτηρίῳ ἀναγραφομένην Διαγωγήν, αὐτή, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ Μαθητολογίου, χαρακτηρίζεται ὡς κοσμιωτάτη μὲν δι' ἅπαντας τοὺς μαθητὰς τῶν σχολικῶν ἐτῶν 1922, 1936 καὶ 1937-1938, ὡς ἱεροπρεπὴς δὲ δι' ἅπαντας τοὺς μαθητὰς τῶν σχολικῶν ἐτῶν 1927 - 1928 καὶ 1930 - 1931.

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΟΙΔΙΜΟΥΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥΣ ΑΘΗΝΩΝ*

«Τὰ σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, τὸ δὲ ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς» (Σοφία Σειρὰχ 44, 14)

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι,

Εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα,

Φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἀποτίοντες πρὸς τοὺς ἀοιδίμους 'Αρχιεπισκόπους 'Αθηνῶν, τοὺς κλεῖσαντας τὸν 'Αποστολικὸν θρόνον τῆς 'Ελληνικῆς πρωτευούσης, συνήλθομεν σήμερον εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ναόν, ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν δεηθῶμεν τοῦ Κυρίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀναμνησθῶμεν τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ τῶν θυσιῶν καὶ τῶν κόπων, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεβλήθησαν, ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς ἁγίας ἡμῶν 'Εκκλησίας καὶ ἐκ τρίτου «ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς» αὐτῶν ('Εβρ. ιγ' 7) μιμηθῶμεν αὐτούς.

Καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς ἐμέ, σεπτῇ ἐντολῇ τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, νὰ ἀνοίξω σήμερον τὰς πλήρεις ὑπηρεσιῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ ἔργων κοινωφελῶν καὶ ἀγώνων ἐθνικῶν καὶ κατορθωμάτων ἡρωϊκῶν

* Λόγος ἐκφωνηθεὶς παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Χρυσοστόμου τῇ 1/12/1974 ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν κατ' ἀνάθεσιν ὑπὸ τῆς 'Ι. Συνόδου.

«Βασίλειον τῆς 'Ελλάδος

'Η 'Ιερὰ Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος

Πρὸς τοὺς Σεβ. 'Ιεράρχας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

"Εχοντες ὑπ' ὄψει ἀνακοίνωσιν τοῦ 'Υπουργείου Θρησκευμάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας, καθ' ἣν τηλεγραφικῶς τοῦτο ἐπέτρεψε τὴν κατὰ τὸ τρέχον Σχολικὸν ἔτος λειτουργίαν μὲν τῶν ἤδη ὑφισταμένων 'Εκκλησ. Προπαρασκευαστικῶν Σχολῶν, ὧν τὰ μαθήματα εἶχον διακοπῇ συνεπείᾳ διαταγῆς τούτου, τὴν ἵδρυσιν δὲ ὁμοίων τοιούτων, ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς μέχρι σήμερον ἐψηφισμένους ἐφημερίους, προαγόμεθα παρακαλέσαι 'Υμᾶς, ὅπως γνωρίσητε ἐπειγόντως τῇ 'Ιερᾷ Συνόδῳ, ἂν θὰ λειτουργήσῃ παρ' ὑμῖν τοιαύτη Σχολή, διευκρινιζομένου προσέτι, ἂν πρόκειται νὰ συνεχίσῃ διακοπέντα μαθήματα ἢ ἂν ἱδρύεται νῦν ἐξ ὑπαρχῆς.

'Εν 'Αθήναις τῇ 27 'Ιανουαρίου 1939.

† 'Ο 'Αθηνῶν Χρύσανθος, Πρόεδρος, † 'Ο Φθιώτιδος 'Αμβρόσιος, † 'Ο Διδυμοτείχου 'Ιωακείμ, † 'Ο 'Ιερισσοῦ καὶ 'Αγ. "Ορους Σωκράτης, † 'Ο Σισανίου καὶ Σιατίστης Διόδωρος, † 'Ο "Υδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος, † 'Ο Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Συνέσιος, † 'Ο "Αρτης Σπυρίδων, † 'Ο Σάμου καὶ 'Ικαρίας Εἰρηναῖος, † 'Ο Γρεβενῶν Γερβάσιος, † 'Ο Σερρῶν Κωνσταντῖνος, † 'Ο Αἰτωλίας καὶ 'Ακαρνανίας 'Ιερόθεος, † 'Ο Ζακύνθου Χρυσόστομος.

'Ο 'Αρχιγραμματεὺς

'Αρχιμ. Πολύκαρπος Κουτσουπίδης»[103].

'Η δοθεῖσα εἰς τὴν 'Εγκύκλιον ταύτην ἀπάντησις ἔχει ὡς ἕπεται:

«Βασίλειον τῆς 'Ελλάδος

'Ι. Μητρόπολις Χαλκίδος

'Αριθμ. Πρωτ. 106

Διεκπ. 81

'Εν Χαλκίδι τῇ 6 Φεβρουαρίου 1939.

Πρὸς

Τὴν Σεβ. 'Ιερὰν Σύνοδον τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 259 ἐ.ἔ. Συνοδικοῦ ἐγγράφου προαγόμεθα νὰ γνωρίσωμεν τῇ Σεβ. 'Ιερᾷ Συνόδῳ ὅτι δὲν θὰ λειτουργήσῃ παρ' ἡμῖν 'Εκκλησιαστικὴ Προπαρασκευαστικὴ Σχολή.

† 'Ο Χαλκίδος Γρηγόριος».

Μετὰ τὴν Κατοχὴν (1941 - 1944) καὶ συγκεκριμένως κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1945, ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ 'Αθηνῶν Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου καὶ τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (7 Σεπτεμβρίου, τεῦχος Α', ἀριθμὸς φύλλου 230) ὁ 'Αναγκαστικὸς Νόμος 540 «Περὶ 'Εκκλησιαστικῆς 'Εκπαιδεύσεως», διὰ τοῦ ὁποίου ἐτέθη τέρμα εἰς τὴν κατὰ Μητροπόλεις 'Εκκλησιαστικὴν 'Εκπαίδευσιν, καὶ ἐρρυθμίσθησαν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν γένει 'Εκκλησιαστικὴν 'Εκπαίδευσιν συστηματικώτερον, πρὸς μείζονα ἀπόδοσιν αὐτῆς ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ τῆς 'Ελλάδος.

(Συνεχίζεται)

† 'Ο Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

103. Αἱ Συνοδικαὶ 'Εγκύκλιοι, ἐκδοθεῖσαι ἐπιμελείᾳ 'Αρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη (νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας), τόμος Β' (1934 - 1956), 'Αθῆναι 1956, σελ. 212.

καὶ συγγραμμάτων ἐπιστημονικῶν σελίδας τοῦ βίου των, καὶ νὰ παραστήσω ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῶν μεγάλων τούτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους στυλοβατῶν.

Ἀλλ' ὁσηνδήποτε περίτεχνον δύναμιν λόγου καὶ ἂν διαθέσω, εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ παρουσιάσω ζωηρὰν καὶ παραστατικὴν τὴν εἰκόνα αὐτῶν. Διὸ καὶ μετὰ συστολῆς ἀποδύομαι εἰς τὸ βαρὺ τοῦτο ἔργον, ἐπικαλούμενος τὴν εὐμένειαν ὑμῶν.

Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέχρι ἡμῶν, ἐλάμπρυναν τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν δέκα πέντε Ἱεράρχαι, ὧν «τὰ σώματα ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, τὸ δὲ ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς» (Σοφία Σειράχ, 44, 14).

Δὲν χρησιμοποιεῖται τὸ ἁγιογραφικὸν τοῦτο ρητὸν κατὰ τρόπον συνήθη καὶ τυπικόν. Δὲν λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς καλῆς ἐντυπώσεως. Ἐπὶ τῶν ἀοιδίμων Ἀρχιεπισκόπων Ἀθηνῶν τὸ ρητὸν τοῦτο εὑρίσκει μίαν ὡραίαν ἐπαλήθευσιν καὶ μίαν εὐλογημένην ἐφαρμογήν.

Πράγματι οἱ μακαρίᾳ τῇ λήξει γενόμενοι Προκαθήμενοι τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐτελειώθησαν ἐν εἰρήνῃ. Ἔφυγον ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον μὲ ἤρεμον τὴν συνείδησίν των ὅτι εἰργάσθησαν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς.

Ἰδοὺ δὲ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἔτη τῆς ἀρχιεπισκοπείας τῶν μακαριστῶν Ἀρχιεπισκόπων.

Νεόφυτος Μεταξᾶς (1833-1861)
Μισαὴλ Ἀποστολίδης (1862)
Θεόφιλος Βλαχοπαπαδόπουλος (1862-1873)
Προκόπιος Α΄. Γεωργιάδης (1874-1889)
Γερμανὸς Καλλιγᾶς (1889-1896)
Προκόπιος Β΄. Οἰκονομίδης (1896-1901)
Θεόκλητος Α΄ Μηνόπουλος (1902-1917)
Μελέτιος Μεταξάκης (1918-1920)
Χρυσόστομος Α΄ Παπαδόπουλος (1923-1938)
Χρύσανθος Φιλιππίδης (1938-1941)
Δαμασκηνὸς Παπανδρέου (1941-1949)
Σπυρίδων Βλάχος (1949-1956)
Δωρόθεος Κοτταρᾶς (1956-1957)
Θεόκλητος Β΄ Παναγιωτόπουλος (1957-1962)
Χρυσόστομος Β΄ Χατζησταύρου (1962-1967)

Οἱ ἀοίδιμοι οὗτοι Πρωθιεράρχαι ὑπηρέτησαν μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς πιστοὶ στρατιῶται αὐτῆς καὶ μὲ ἀποστολικὸν ἐπίσης ζῆλον, δι' ὅλης τῆς ἀρχιεπισκοπείας αὐτῶν, ὑπηρέτησαν τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου των καὶ εἰργάσθησαν διὰ τὴν κατὰ Χριστὸν οἰκοδομὴν αὐτῶν, ἀναδειχθέντες οὕτως ὄντως καλοὶ ποιμένες, οἵτινες τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἔθεσαν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου των. Ἀδιαλείπτως ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῶν ἰδανικῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, ἀγρυπνοῦντες ὡς γενναῖοι μαχηταί, ἀνεδείχθησαν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀντάξιοι διάδοχοι, συνεχισταὶ Ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων μὲ τὸν φλογερὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸ ἀκατάβλητον σθένος των ἐμπνέοντες καὶ φρονηματίζοντες πάντοτε τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Καὶ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλλίτερον τὸ ἔργον των, τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας των, ἀναφέρομεν ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ τοὺς τομεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἕκαστος τούτων εἰργάσθη περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τομέα. Καὶ πρῶτον εἰς τὸν τομέα τῆς κατὰ Χριστὸν οἰκοδομῆς τοῦ ποιμνίου των καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἐξυψώσεως τοῦ κλήρου διεκρίθησαν οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Γερμανὸς Καλλιγᾶς, ὅστις ὑπῆρξεν ἕνας ἐκ τῶν θεμελιωτῶν τῆς Ἑταιρίας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ καὶ ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του διὰ πρώτην φορὰν καθιερώθησαν ἀπογευματιναὶ θρησκευτικαὶ ὁμιλίαι εἰς ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς μὲ σκοπὸν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ λαοῦ καὶ τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἔξωθεν προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν. Ὁ Προκόπιος Οἰκονομίδης, τοῦ ὁποίου πρωταρχικὸν μέλημα ἦτο ἡ ἐνίσχυσις τοῦ θείου κηρύγματος καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀνάγνωσις τῆς ἁγίας Γραφῆς, τὴν ὁποίαν ἐνθέρμως συνίστα. Ὁ Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐπυκνώθη τὸ θεῖον κήρυγμα, ἐσυστηματοποιήθη ἡ λειτουργία τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ κατεπολεμήθησαν αἱ διάφοροι προπαγάνδαι. Ὁ Δαμασκηνὸς Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἵδρυσε Σχολὴν Ἱεροκηρύκων ἐξομολόγων καὶ Κατηχητῶν εἰς τὴν Μονὴν Πετράκη.

Εἰς τὸν τομέα τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐποιΐας διεκρίθησαν οἱ Ἀρχ/ποι Θεόφιλος Βλαχοπαπαδόπουλος, ὁ ὁποῖος ἐδαπάνα ἀφειδῶς πρὸς συντήρησιν πτωχῶν οἰκογενειῶν, κατακτήσας οὕτω τὴν γενικὴν συμπάθειαν καὶ τὸν κοινὸν σεβασμόν, ὁ Προκόπιος Γεωργιάδης, τὸν ὁποῖον ἰδιαιτέρως ἐχαρακτήριζεν ἡ ἀρετὴ τῆς ἐλεημοσύνης, ὁ Γερμανὸς Καλλιγᾶς, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε πολυσχιδῆ κοινωνικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν, ἀλλὰ τὴν διέκοψεν ὁ πρόωρος θάνατός του. Ὁ Θεόκλητος Μηνόπουλος, ὁ ὁποῖος ἵδρυσε τὸν «Οἶκον Τυφλῶν» ἐν Καλλιθέᾳ. Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης, ὁ ὁποῖος ἵδρυσε τὴν «Στέγην τῆς Ἐκκλησίας» δηλ. τὸ σημερινὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης καὶ συνέστησε τὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα. Ὁ Χρύσανθος Φιλιππίδης, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ὠργάνωσε τὴν φιλανθρωπικὴν βοήθειαν πρὸς τὰς οἰκογενείας τῶν μαχομένων διὰ τῆς «Προνοίας τῶν στρατευομένων». Ὁ Δαμασκηνὸς Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἵδρυσε τὸν «Ἐθνικὸν Ὀργανισμὸν Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης» (Ε.Ο.Χ.Α.), μὲ σκοπὸν νὰ παρέχηται πᾶν εἶδος βοηθείας εἰς ἀπόρους ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Κατοχῆς. Ὁ Δωρόθεος Κοτταρᾶς, ὁ

ΦΩΝΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟΝ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

«Ἡ Θρησκεία εἶναι κάτι σὰν καρφὶ ποὺ ὅσο δυνατότερα τὸ κτυπᾶς, τόσο βαθύτερα χώνεται». (Yaroslavskii, πρῶτος Πρόεδρος τῆς ὀργανώσεως τῶν ἀθέων).

Ἀποτελεῖ ρεαλιστικὴν ἀκριβολογίαν ἡ ὡς ἄνω παρατήρησις τοῦ πρώτου Προέδρου τῆς κινήσεως τῶν ἀθέων Yaroslavskii. Διότι ἡ Θρησκεία ὡς ὑπερφυσικὸν κίνητρον καὶ ὡς φυσικὸν ἀνάβλυσμα τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος εἶναι ἀκατάλυτος. Ὅσον περισσότερον πιέζεται, τόσον βαθύτερον εἰσέρχεται καὶ ἐκδηλώνεται θετικῶς εἰς τὴν σκέψιν καὶ τὰ βιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ σήμερον διαλαλεῖται ἐκεῖ ὅπου ἀπὸ πενῆντα καὶ πλέον ἐτῶν ἐδιώχθη ἡ Θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε εἰς τὰς δύο χιλιάδας ἔτη τῆς ἱστορίας της.

Δικαίως ἐχαρακτηρίσθη ὡς εἰρωνικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνῷ ἐκηρύχθη ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Πολιτείας ἡ Θρησκεία ἐπικίνδυνος καὶ ἐθεωρήθη ἡ ἐξαφάνισίς της ὡς ζήτημα χρόνου, ὅμως κατὰ τὰ τελευταῖα πενῆντα χρόνια ἡ Σοσιαλιστικὴ Δημοκρατία τῆς Ρωσίας ὄχι μόνον δέν κατώρθωσε νὰ ἐξα-

---

ὁποῖος προσέφερε διὰ διαθήκης ὅλην του τὴν περιουσίαν εἰς τὸ Χατζηκυριάκειον Ὀρφανοτροφεῖον. Ὁ Θεόκλητος Παναγιωτόπουλος, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν παροιμιώδη καλωσύνην του καὶ τὴν ὑποδειγματικὴν ἀνεξικακίαν του, τὴν ἀπαράμιλλον εὐγένειαν καὶ εὐπροσηγορίαν του ἠγάπα τόσον τοὺς ἱερεῖς, ὥστε ἅμα τῇ ἀνόδῳ του εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἐξεχώρισεν εἰς τὸ ΤΑΚΕ τὸ 1/3 τῶν δικαιωμάτων του ἐκ τῶν ἀδειῶν γάμων διὰ τὴν προικοδότησιν ἀγάμων θυγατέρων ἀπόρων ἐφημερίων.

Εἰς τὸν τομέα τῶν ἐπιστημονικῶν ἢ ἐποικοδομητικῶν συγγραφῶν διεκρίθησαν οἱ Ἀρχ/ποι Μισαὴλ Ἀποστολίδης, ὁ ὁποῖος διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Πρύτανις. Συνέγραψε δὲ σπουδαῖα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα καὶ διεκρίθη ὡς ἐπιστήμων καὶ διδάσκαλος. Ὁ Προκόπιος Οἰκονομίδης, ὁ ὁποῖος διετέλεσε Πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος καὶ διεκρίθη ὡς συγγραφεύς. Ὁ Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μία σπανία προσωπικότης, σοφὸς καὶ ἀκάματος θεράπων τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης, συγγραφεὺς πολυγραφώτατος, ἐχρημάτισε Διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ὁ Χρύσανθος Φιλιππίδης, ὁ ὁποῖος ἐξέδωκε βαθυστόχαστα συγγράμματα. Διὸ καὶ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐξέλεξε τοῦτον τακτικὸν μέλος αὐτῆς.

Εἰς τὸν τομέα τῶν Ἐθνικῶν ἀγώνων προσέφερον ὑψίστας ὑπηρεσίας οἱ Ἀρχ/ποι Νεόφυτος Μεταξᾶς, ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 1821, ἀπετέλεσε μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Σαλώνων Ἡσαΐου καὶ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου τὴν Ἐπαναστατικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος. Πρώτη δὲ εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ἡ ἐπαρχία Ἀταλάντης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Νεόφυτον ἐξηγέρθη ἐναντίον τῶν Τούρκων. Ὁ Θεόφιλος Βλαχοπαπαδόπουλος, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε διάκονος τοῦ Π. Πατρῶν Γερμανοῦ καὶ συμμετέσχεν ἐνεργῶς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἔθνους. Ὁ Χρύσανθος Φιλιππίδης, ὁ ὁποῖος ἐπέδειξε σθεναρὰν στάσιν ἔναντι τῶν κατακτητῶν καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐγκαθιδρυθείσης Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν προσκληθεὶς ἠρνήθη νὰ ὁρκίσῃ. Ὁ Δαμασκηνὸς Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν περίοδον τῆς σκληρᾶς δοκιμασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ὑπέβαλον οἱ κατακτηταί, ἀνεδείχθη ἀνὴρ δυνατός, τολμηρός, ἀπτόητος καὶ ἱκανὸς νὰ βοηθήσῃ τὸν δουλωμένον λαόν. Πολλοὺς ἔσωσε μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἀρνηθεὶς εἰς τὸν κατακτητὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιστρατεύσῃ τοὺς Ἕλληνας. Μεγάλας ἐπίσης ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸ Ἔθνος καὶ ὡς Ἀντιβασιλεύς. Ὁ Σπυρίδων Βλάχος, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξεν ἀσυνήθη δραστηριότητα. Πάντοτε παρὼν καὶ δι' ἑαυτοῦ ἐμφανίζων παροῦσαν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἐνεργείας τοῦ Ἔθνους. Εἰς τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν συμμοριοπλήκτων, εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ «δέματος τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ», εἰς τὴν ἀξίωσιν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ἁρπαγέντων Ἑλληνοπαίδων, εἰς τὸ ἐθνικὸν θέμα τῆς Κύπρου, τὸ ὁποῖον ἐνεκολπώθη καὶ διὰ τὸ ὁποῖον εἰργάσθη δραστηρίως, εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν καταστραφέντων ναῶν, εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων καὶ τόσα ἄλλα ἄξια μνήμης καὶ ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως.

Τέλος, εἰς τὸν τομέα τῶν Ἐθνικῶν ἀγώνων προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας καὶ ὁ ἀκοίμητος φρουρὸς καὶ ἀγωνιστὴς τῶν ἰδανικῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Χατζησταύρου, ὁ ὁποῖος, ὅπου καὶ ἂν ὑπηρέτησεν, εἰργάσθη ἀποδοτικώτατα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος.

Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ ἀοίδιμοι Ἀρχιεπίσκοποι Ἀθηνῶν, τῶν ὁποίων ἤδη τὰ σκηνώματα ἀναπαύονται ἐν εἰρήνῃ καὶ τὸ ὄνομά των διατηρεῖται διὰ μέσου τῶν γενεῶν.

Τούτων τὸ φωτεινὸν παράδειγμα ἔχοντες καὶ ἡμεῖς ὑπ' ὄψει ἀναφωνοῦμεν:

Τῶν ἀοιδίμων Ἀρχιεπισκόπων Ἀθηνῶν αἰωνία ἡ μνήμη!

† Ὁ Φωκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

Πολλὰ κατὰ καιροὺς ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν νεότητα. Οὐχ ἧττον ἐπειδὴ πάντοτε φλέγον καὶ λίαν ἐπίκαιρον παρουσιάζεται τὸ πρὸς τὴν νεότητα ἠθοπλαστικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἐξαίρεται δὲ πανταχόθεν τοῦτο, ὡς λίαν ἐποικοδομητικὸν καὶ τὰ μέγιστα συμβάλλον πρὸς τὴν ὅλην πρὸς αὐτὴν παρεχομένην ἀγωγήν, τὴν συντελοῦσαν εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ἀνάπτυξιν καὶ ἑδραίωσιν ὑγιῶν ἀρχῶν καὶ ἀκεραίων χαρακτήρων, ἕνεκα τούτου σκόπιμον κρίνομεν, ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ μάλιστα νέας σχολικῆς περιόδου, ἐνδιατρίψωμεν περὶ τὸ σπουδαῖον καὶ ψυχωφελὲς συνάμα πρὸς τὴν νεότητα διαπλαστικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Καθ' ἣν ἐποχὴν πλεῖστοι ὅσοι στρέφονται πρὸς αὐτήν, ἐπιδιώκοντες τὴν ὅσον δυνατὸν εὐρυτέραν ἐν αὐτῇ διάδοσιν καὶ βαθυτέραν ἐπίδρασιν τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπικρατουσῶν ἰδεῶν καὶ θεωριῶν, θὰ ἦτο ἐντελῶς ἀσυγχώρητος διὰ τοὺς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς λοιποὺς ταύτης πιστούς, τοὺς ἔχοντας προηγμένην πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν συγκρότησιν, γνωρίζοντας δὲ καλῶς τὰ προβλήματα τῆς νεότητος, ἡ παράλειψις τῆς μετ' αὐτῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἀγαθῆς ἐπιδράσεως.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἔχουσα, ὡς γνωστόν, συνάμα εὐρυτάτην κοινωνικὴν ἀποστολήν, μεριμνῶσα δὲ πρὸς διαμόρφωσιν κατὰ Θεὸν τοῦ ἔσω

φανίσῃ τὴν Θρησκείαν, ἀλλ' εἶδε καὶ νέας θρησκευτικὰς κινήσεις νὰ διαμορφοῦνται ἐντὸς τῶν ὁρίων της. Νέαι τοιαῦται θρησκευτικαὶ ὁμάδες εἶναι:

1. «Ἡ ἀληθὴς Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία», ἡ διαμορφωθεῖσα τὸ 1948.

2. «Οἱ ἀληθεῖς Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί», προϊὸν τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Οὗτοι δὲν ἔχουν ὀργάνωσιν, ἀλλὰ μόνον συναντῶνται εἰς τὸ ὕπαιθρον καὶ προσεύχονται καὶ προσελκύουν ὀπαδοὺς διὰ θεραπειῶν.

3. «Ἡ ἕνωσις τῶν Εὐαγγελικῶν καὶ Βαπτιστῶν Χριστιανῶν».

4. «Οἱ Πεντηκοστιανοὶ καὶ ἄλλαι Προτεσταντικαὶ ὁμάδες». Οὗτοι ἦσαν ἄγνωστοι πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1917.

Δίκαιον πράγματι εἶχεν ὁ Yaroslavskii, ὅταν ἔγραφεν ὅτι ἡ «Θρησκεία εἶναι κάτι σὰν καρφὶ ποὺ ὅσον δυνατότερα τὸ κτυπᾶς, τόσο βαθύτερα χώνεται».

Αἱ Ἐκκλησίαι καὶ αἱ Χριστιανικαὶ ὁμάδες τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης ὠνομάσθησαν Ἐκκλησίαι τῆς Σιωπῆς. Καὶ τοῦτο διότι οἱ Χριστιανοὶ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν ἐν σιωπῇ ἀντιμετώπισαν μαρτύρια καὶ ἐξευτελισμοὺς καὶ φυλακίσεις καὶ ἐξορίας καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα ἐν σιωπῇ καὶ ὑπομονῇ καὶ δὲν ἐσταμάτησαν νὰ λέγουν ὅτι εἶναι Χριστιανοὶ ἀναμένοντες τὴν Ἀνάστασιν.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὅμως παρὰ τὴν σιωπήν, ἡ φωνὴ τῶν Χριστιανῶν ἀκούεται. Ὅπως κατὰ τὴν Ἀποκάλυψιν: «Αἱ ψυχαὶ τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ», ἔτσι μαζί των οἱ φυλακισμένοι «οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι», οἱ διωκόμενοι Χριστιανοὶ τῆς σιωπῆς, ὡμίλησαν εἰς τὸν Θεὸν ὁμιλίαν καὶ δέησιν ἀγωνίας «ἕως πότε ὁ δεσπότης, ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινὸς οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν;» (Ἀποκάλ. 9, 10-11).

Ἡ ἠχὼ τῆς ἀγωνιώδους δεήσεως τῶν συγχρόνων μαρτύρων μετεδόθη εἰς τὸν κόσμον. Ἐπισκέπται διηγοῦνται καὶ πολλάκις ἔγγραφα ἐκφεύγοντα τοῦ σιδηροῦ Παραπετάσματος, τὸ ὁποῖον χωρίζει τὴν Δυτικὴν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην, μεταδίδουν τὴν ἀγωνίαν τῶν Χριστιανῶν. Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Προτεστάνται καὶ ἄλλων θρησκευμάτων ὀπαδοὶ κατακρίνονται ἐκεῖ ὡς ἀθετοῦντες τοὺς νόμους τῆς πολιτείας, διότι πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν καὶ δι' αὐτὸ κακοποιοῦνται διαφοροτρόπως.

Τὰ βιβλία τοῦ Alexander Solzhenitsyn ἀναφέρουν πολλὰ τοιούτου εἴδους περιστατικά. Οἱ ἀδελφοὶ Galya καὶ Shara Sloboda εἰς τὸ Dubrovy τῆς Byelorussia, μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῶν Βαπτιστῶν, φυλακίζονται καὶ ὁ διαμαρτυρηθεὶς πατέρας των ξυλοκοπεῖται. Ὁ Καρδινάλιος Mindszenty εἰς τὴν Οὐγγαρίαν κακοποιεῖται καὶ φυλακίζεται. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Beran τῆς Πράγας ἐκτοπίζεται καὶ φυλακίζεται. Ὁ Ἱερεὺς Στέφανος Κούρτη εἰς τὴν Ἀλβανίαν φυλακίζεται καὶ ἐν τέλει τυφεκίζεται, διότι ἐβάπτισε παιδάκι εἰς τὴν φυλακήν. Ὁ κατάλογος τῶν διωκομένων εἶναι ἀτελεύτητος. Ἀποτελεῖ τὸ Gulag Ἀρχιπέλαγος τοῦ Solzhenitsyn.

Παρὰ ταῦτα ὅμως αἱ ἐξορίαι, αἱ ἐκβιαστικαὶ ὁμολογίαι ἐνοχῆς, αἱ θεατρικαὶ δίκαι, τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, αἱ πλύσεις τῶν ἐγκεφάλων κλπ. δὲν ἐξώντωσαν τὰς ἰδέας τῶν διανοουμένων, οὔτε ἐξήντλησαν τῶν Χριστιανῶν τὴν πίστιν καὶ τὸ θάρρος, οὔτε διέκοψαν τὰς προσπαθείας τῶν φιλελευθέρων, οἵτινες ἐζήτησαν τὸν σεβασμὸν τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν νόμων καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Θρησκείας, τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως.

Εἰς τὰς ἐλευθέρας χώρας πολλάκις ὁ Τύπος, ἡ Ραδιοφωνία καὶ ἡ Τηλεόρασις ἐξέθεσαν τὴν θαρραλέαν ἐκδήλωσιν διαμαρτυρομένων πολιτῶν Σοσιαλιστικῶν κρατῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης καὶ ἐπήνεσαν τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν ἀνδρείαν ἀτόμων, ἅτινα χάριν τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν ποὺ κατευθύνουν τὴν ζωήν των, δὲν ἐφοβήθησαν νὰ εἴπουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἀπόδοσιν δικαιοσύνης καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων.

(Συνεχίζεται) † Ὁ Θυατείρων ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ἀνθρώπου, οὐδέποτε παρέλειψεν, ὅπως ἐπεκτείνῃ τὴν σωτηριώδη ταύτης ἀποστολὴν πρὸς τὴν σφριγῶσαν νεότητα. Καὶ ναὶ μὲν καλοῦσα πρὸς ἑαυτὴν πάντας τοὺς ἀνθρώπους, οὐδεμίαν ἀπολύτως διάκρισιν κάμνει μεταξὺ τοῦ φύλου, γένους, τάξεως ἢ ἡλικίας αὐτῶν, ἀλλ' ἡ πρὸς τὴν νεότητα ἐργασία ταύτης περιλαμβάνει ἰδικὸν πρόγραμμα συντονισμοῦ δράσεως, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἡ περίοδος αὕτη τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέραν προσοχήν, φιλόστοργον μέριμναν καὶ παιδαγωγικὴν μέθοδον. Ὑπεύθυνοι τῆς τοιαύτης πρὸς τὴν νεότητα ἐργασίας δὲν εἶναι μόνον οἱ γεννήτορες καὶ κηδεμόνες τῶν νέων, οὐδὲ οἱ διδάσκαλοι καὶ λοιποὶ τούτων καθηγηταί, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων πνευματικῶς κατηρτισμένων πιστῶν, εἰς οὓς συνήθως ἀνατίθεται ἑκάστοτε ἡ ἀνάπτυξις καὶ διοργάνωσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ὑπηρεσίας. Σύντρεις λοιπὸν οἱ παράγοντες οὗτοι ἐργάζονται πρὸς τὴν νεότητα, ἕκαστος ἐν τῇ ἁρμοδιότητι αὐτοῦ, ἀλλ' ἀποβλέποντες εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν, τὴν χρηστὴν δηλονότι διαπαιδαγώγησιν αὐτῆς. Οἱ γονεῖς ὑπέχοντες τὴν πρώτην καὶ κυρίαν εὐθύνην τῆς καλῆς τῶν τέκνων αὐτῶν ἀνατροφῆς, ὀφείλουν, ὅπως ἀνατρέφωσι ταῦτα ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Οἱ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ αὐτῶν ἐκτὸς τῆς παρεχομένης πρὸς αὐτοὺς μορφώσεως, ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ ἐπιτευχθῇ πλήρως ὁ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς, διαπαιδαγωγοῦντες τοὺς μαθητὰς αὐτῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, οὕτως ὥστε ν' ἀποκτήσουν οὗτοι ὑγιεῖς ἀρχὰς καὶ χρηστοὺς χαρακτῆρας. Ἡ δὲ Ἐκκλησία δι' ὅσων πρὸς αὐτοὺς ἐπιτελεῖ, ἐπιδιώκει, ὅπως δημιουργήσῃ ἐν αὐτοῖς χριστιανικὰς πεποιθήσεις, καταστήσῃ δὲ τούτους θεοσεβεῖς καὶ ἐναρέτους.

Εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς παρεχομένην πρὸς τοὺς παῖδας καὶ νέους ἀγωγὴν ἀνήκει κατ' ἀρχὴν τὸ κατηχητικὸν καὶ ἠθοπλαστικὸν ἔργον, ὅπερ ἐπιτελεῖται δι' ὅλα τὰ στάδια τῆς τε παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας. Κατ' ἐπανάληψιν ἐξήρθη ἥ τε σπουδαιότης καὶ ὠφελιμότης τούτου πρὸς τὰς παιδικὰς καὶ νεανικὰς ψυχάς. Εἶναι δὲ ἀναντίρρητον γεγονός, ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ σχολείου παρεχομένην πρὸς αὐτὰς ἑλληνοχριστιανικὴν ἀγωγήν, ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν κατηχητικῶν της σχολείων προσφέρει μεγίστην ψυχωφελῆ διδασκαλίαν. Ἐνίοτε ἐλλείψει καλῆς διαφωτίσεως τῆς νεότητος παρεξηγεῖται παρ' αὐτῆς ἢ καί τινων ἄλλων ἡ χάριν αὐτῆς ἐπιτελουμένη θρησκευτικὴ διδασκαλία. Αὕτη δὲν ἐπιδιώκει μόνον, ὅπως ἐπεκτείνῃ τὸν κύκλον τῆς χριστιανικῆς ταύτης μορφώσεως καὶ συνειδητοποιῇ ἐν αὐτῇ τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνάμα τὴν κατὰ Θεὸν διάπλασιν χριστιανικῶν χαρακτήρων. Ἐδπειδὴ δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλάχιστος χρόνος ἐναπομένει εἰς τὴν σπουδάζουσαν καὶ ἐργαζομένην νεότητα πρὸς παρακολούθησιν τῶν κατηχητικῶν μαθημάτων, διὰ τοῦτο καταβάλλεται προσπάθεια, ὅπως ἐναρμονίζωνται ταῦτα εἰς καταλλήλους δι' αὐτὴν παιδαγωγικὰς μεθόδους οὕτως, ὥστε νὰ δύνανται οἱ παῖδες καὶ οἱ νέοι εὐχερῶς ν' ἀκροῶνται τὰ μαθήματα ταῦτα, ἀφομοιοῦντες εὐκόλως τὸ περιεχόμενον τῆς διδασκαλίας αὐτῶν. Εἰς τὴν Κατηχητικὴν ἰδιαίτερος περὶ τούτου γίνεται λόγος, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν ἐν γένει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους πνευματικὴν τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν, ἀπαιτεῖται ἡ χρησιμοποίησις παιδαγωγικῶν μεθόδων, οὕτως ὥστε τὸ δι' αὐτῆς προσφερόμενον ὑλικὸν ν' ἀποβαίνῃ εὐμετάδοτον, καταληπτὸν καὶ εὐχάριστον. «Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ· γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἠδύνασθε. ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε· ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε» (Α΄ Κορ. 3,1-2).

«Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστι· τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ» (Ἑβρ. 5, 11-14). «Ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν, εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος» (Α΄ Πέτρ. 2, 2-3).

Οὐχ ἧττον ἐκτὸς τῆς τηρήσεως παιδαγωγικοῦ συστήματος καὶ καταλλήλου μεθόδου πρὸς μετάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν πρὸς τοὺς παῖδας καὶ νέους, ὀφείλομεν, ὅπως συνδυάζωμεν τὴν ὅλην διδασκαλίαν πρὸς αὐτοὺς πρὸς διάφορα εἴδη ψυχαγωγίας καὶ παιδιάς, ἐπιτρεπομένας ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς, ἵνα μὴ προκαλῆται ἡ δυσανασχέτησις τῶν ἀκροατῶν ταύτης ἢ ὁ διανοητικὸς κάματος καὶ ἡ ἀποστροφή. Ὅπου ὁ συνδυασμὸς οὗτος ἐφηρμόσθη, ἐκεῖ μεγαλυτέρα ὑπῆρξεν ἡ προσέλευσις τῶν νέων καὶ καλυτέρα ἡ ἀπόδοσις τῆς διδασκαλίας κατέστη.

Ἐξ ἄλλου ἔχει παρατηρηθῆ, ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν παίδων καὶ νέων τῆς ἐποχῆς μας οὐδόλως εὐχαριστεῖται ἐκ μόνης τῆς τυπικῆς λειτουργίας τῶν κατηχητικῶν σχολείων τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν ἐντὸς τῶν ἱερῶν ναῶν. Οἱ νέοι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς διάφορον ἔχουν ἀντίληψιν, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως εἰς αὐτοὺς τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ Παιδαγωγικὴ συνιστᾷ τὴν ἐφαρμογὴν ἀναλόγου μεθοδικοῦ συστήματος διὰ πᾶσαν ἐν γένει διδασκαλίαν. Ὅσοι τυχὸν ἠσχολήθησαν μὲ τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα καὶ ἀπέκτησαν πεῖράν τινα περὶ τῆς ἐργασίας αὐτῶν, αὐτοὶ περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀντελήφθησαν πόσον δύσκολος ἀποβαίνει ἡ συνάθροισις νέων ἐν ναοῖς, ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Κυριακῶν. Δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παιδαγωγικὸν μέτρον, τὸ νὰ θέλωμεν ἅμα τῷ πέρατι τῆς θείας Λειτουργίας τὴν συνάθροισιν τούτων ἐν ναοῖς πρὸς ἀκρόασιν θρησκευτικῆς διδασκαλίας; Εἶναι ἆρά γε παιδαγωγικὸν τὸ νὰ προσκαλῶμεν τοὺς παῖδας ἅμα τῷ πέρατι τῆς θείας Λειτουργίας, τὴν ὁποίαν προ-

τρέπονται οὗτοι ὅπως παρακολουθοῦν εἴτε μεμονωμένως, εἴτε ὁμαδικῶς συντεταγμένοι ὑπὸ τῶν σχολείων αὐτῶν, καὶ κατόπιν νήστεις νὰ παραμένουν μέχρι τῶν μεσημβρινῶν ὡρῶν; Καὶ ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ μικρῶν παιδίων, ταῦτα δυνάμεθα εὐχερέστερον νὰ συναθροίσωμεν, ἀφ' οὗ προηγουμένως λάβωσι προσφάγιόν τι ἔξωθεν τῶν ναῶν, προκειμένου ὅμως περὶ μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων γυμνασιακῶν τάξεων, τὸ τοιοῦτον καθίσταται δυσχερέστερον, ἐπειδὴ οὗτοι προτιμῶσιν, ὅπως διαθέτωσι τὸν ὑπόλοιπον πρωϊνὸν χρόνον εἴτε διὰ τὴν κατ' ἰδίαν μελέτην τῶν σχολικῶν αὐτῶν μαθημάτων, εἴτε διὰ μικροὺς περιπάτους καὶ παιδιάς. Πολλάκις ἀκούομεν γυμνασιόπαιδας λέγοντας, ὅτι μόλις καὶ μετὰ βίας κατορθώνουν ν' ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐκτὸς τῆς ὕλης τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις μαθημάτων αὐτῶν, παρακολουθοῦν πρόσθετον παράδοσιν ἐν φροντιστηρίοις, προπαιδευόμενοι διὰ τὰς μετέπειτα ἀνωτέρας αὐτῶν σπουδάς. Ἐὰν δὲ εἰς ταῦτα προστεθῇ καὶ ἡ παρ' αὐτῶν φοίτησις εἰς σχολὰς ἐκμαθήσεως ξένων γλωσσῶν, ἀντιλαμβανόμεθα κατὰ πόσον οὗτοι ἔχουσιν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν χρόνον πρὸς παρακολούθησιν θρησκευτικῆς τινος διδασκαλίας ἐν ναοῖς τῆς Ἐκκλησίας.

Ἕνεκα λοιπὸν πάντων τῶν προαναφερθέντων λόγων καὶ ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἔγκειται εἰς ταύτην τὴν φύσιν τῶν παίδων καὶ νέων ἡ ἐνασχόλησις αὐτῶν εἰς παιδιὰς καὶ ψυχαγωγίαν, προσαρμόζωμεν τὸ πρόγραμμα τῆς ἐργασίας μας πρὸς ὅσα ζωογονοῦν τὴν νεότητα, οὕτως ὥστε νὰ μὴ εἴμεθα ἀποκρουστικοὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν κατηχητικῶν σχολείων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ προθύμως καὶ εὐχαρίστως νὰ προσέρχωνται εἰς αὐτά, ἐκτιμῶντες προσηκόντως τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τούτων. Τοιαύτη ὅμως ἐργασία μόνον ἐν ἰδιαιτέροις κτίσμασιν εἶναι ἐφικτὴ καὶ οὐχὶ ἐν ναοῖς. Πρὸς τοῦτο μεριμνῶμεν, ὅπως παντὶ σθένει ἐξασφαλίσωμεν αἴθουσάν τινα εὐρύχωρον πλησίον ἑνὸς ἑκάστου ἐνοριακοῦ ναοῦ ἢ ἄλλο τι κτίριον, διαθέτον τοὺς ἀπαιτουμένους ἐσωτερικοὺς χώρους πρός τε τὴν θρησκευτικὴν τῶν παίδων διδασκαλίαν καὶ τὰς παιδιὰς αὐτῶν. Ὅπου τοιαῦτα κτίρια συναντῶνται ἐν ἐνοριακοῖς ναοῖς, ἐξυπηρετεῖται θαυμάσια οὐ μόνον ἡ ἀπρόσκοπτος λειτουργία τῶν κατηχητικῶν τῆς Ἐκκλησίας σχολείων, ἀλλὰ καὶ ἡ λοιπὴ ἐκκλησιαστικὴ ὑπηρεσία. Εὐτυχῶς ἔχομεν ἐνοριακούς τινας ναοὺς ἐν μεγάλαις πόλεσιν, ἀποκτήσαντας προσθέτους ὑποβοηθητικοὺς χώρους, ἐξυπηρετοῦντας τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῶν πιστῶν, εὐχῆς δὲ ἔργον θὰ ἦτο, ἐὰν τὸ θαυμάσιον τοῦτο μέτρον ἐξετείνετο καὶ εἰς τοὺς λοιπούς. Περιττὸν εἶναι νὰ λεχθῇ πόσον δυσχεραίνεται ἡ κατηχητικὴ διδασκαλία, τελουμένη ἐντὸς τῶν ἱερῶν ναῶν ἐν ἡμέραις Κυριακῶν καὶ καθ' ἃς ὥρας τελοῦνται τὰ Μυστήρια τοῦ Βαπτίσματος ἢ τοῦ Γάμου ἢ ἔστιν ὅτε καὶ ἀκολουθίαι κηδειῶν.

Ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν δὲ τοῦ χρόνου τῆς κατηχητικῆς διδασκαλίας, λαμβάνωμεν σοβαρῶς ὑπ' ὄψει τὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν, ἵνα μὴ καταπεπονημένοι διανοητικῶς προσέρχωνται οὗτοι εἰς αὐτήν. Ἡ κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῶν Κυριακῶν διεξαγωγὴ ταύτης δὲν ἐνδείκνυται, ἐπειδὴ συνήθως οἱ παῖδες καὶ οἱ νέοι διαθέτουσι τὸν χρόνον τοῦτον εἴτε διὰ τὴν κατ' ἰδίαν αὐτῶν μελέτην καὶ προπαρασκευὴν διὰ τὰ σχολικὰ αὐτῶν μαθήματα, εἴτε διὰ τὴν ἐνασχόλησιν αὐτῶν εἰς παιδιὰς καὶ παρακολούθησιν τούτων, εἴτε εἰς ἄλλα μέσα ψυχαγωγίας. Ἀπαιτεῖται λοιπὸν πολλὴ περίσκεψις ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ καταλληλοτέρου δι' αὐτοὺς χρόνου ἀκροάσεως τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον ἀψυχολόγητον καὶ ἀντιπαιδαγωγικὸν τρόπον διεξαγωγὴ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν οὐδὲν ἀπολύτως ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα ἐπιφέρει εἰς αὐτούς.

Ἐξ ἄλλου ἡ πρόοδος καὶ καλὴ ἀπόδοσις τῆς λειτουργίας τῶν κατηχητικῶν σχολείων, πάντων τῶν τύπων αὐτῶν (κατωτέρου, μέσου καὶ ἀνωτέρου) δὲν κρίνεται βάσει τῆς στατιστικῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀκροατῶν αὐτῶν, οὐδὲ ἐκ τῆς καλῆς τυχὸν ἀφομοιώσεως τῆς διδασκομένης ὕλης, ἀλλ' ἐκ τῆς ὅλης ἐν γένει ἀναπτύξεως ἐν αὐτοῖς ἀρίστης θρησκευτικότητος, χρηστῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ ἐναρέτου ζωῆς. Ἡ ἁπλῆ γνῶσις ἄνευ τῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν εἰς οὐδὲν ἀπολύτως συμβάλλει. «Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη» (Ματθ. 7, 24-27).

Κατὰ συνέπειαν καλοῦσα ἡ Ἐκκλησία, ὡς ἄλλη φιλόστοργος μήτηρ, ὑπὸ τὰς εὐλογημένας πτέρυγας αὐτῆς τοὺς πνευματικοὺς αὐτῆς νεοσσούς, ἐπιθυμεῖ, ὅπως ἐνστερνισθῶσι τὸν τέλειον Ἠθικὸν Νόμον τοῦ Ἀρχιποίμενος Σωτῆρος Χριστοῦ, καθιστάμενοι κατὰ πάντα θεοσεβεῖς καὶ πιστοὶ αὐτῆς ὀπαδοί. Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπιδιώκεται διὰ τῆς πρὸς τὴν νεότητα συντελουμένης ἐργασίας, οὕτως ὥστε νὰ καταστήσωμεν τοὺς νέους πιστοὺς καὶ ἐναρέτους Χριστιανούς. Χάριν αὐτοῦ μάλιστα τοῦ σωτηριώδους τῆς Ἐκκλησίας σκοποῦ, δὲν ἀρκούμεθα μόνον εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ θρησκευτικοῦ πρὸς αὐτοὺς μαθήματος, ἀλλὰ παντὶ σθένει ἀναπτύσσωμεν ἐν αὐτοῖς μυστηριακὴν ζωήν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπέρχεται ὁ καθαγιασμὸς καὶ ἡ πνευματικὴ τούτων πρόοδος καὶ τελείωσις ἐν πάσαις ταῖς χριστιανικαῖς ἀρεταῖς. Ἡ ἔμπρακτος χριστιανικὴ ζωὴ καὶ τὸ ὅλον φρόνημα, ὅπερ τὸ φύραμα τῆς πίστεως ζυμοῖ εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν, λαμβάνονται σοβαρῶς ὑπ' ὄψει ἐκ τῆς ὅλης πρὸς τὴν νεότητα ἀναπτυσσομένης τοιαύτης ψυχω-

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ*

2. Ἀνάδειξις τῶν Ἁγίων Τόπων ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ἡ κατάστασις εἰς ἣν περιῆλθον οἱ Ἅγιοι Τόποι ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ καταστροφῆς (135) ὑπῆρξε λίαν οἰκτρὰ καὶ ἰδιαιτέρως λόγῳ τῆς βεβηλώσεως αὐτῶν διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἐπ' αὐτῶν εἰδωλικῶν βωμῶν ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ, ἤτοι ἀγάλματος τοῦ Διὸς ἐπὶ τοῦ Παναγίου Τάφου, τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ Ἀδώνιδος ἐπὶ τοῦ θεοδέγμονος Σπηλαίου ἐν Βηθλεέμ.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εὑρίσκοντο οἱ Ἅγιοι Τόποι τῆς Χριστιανοσύνης, ἀπὸ τοῦ 135 μέχρι τοῦ 326, ὅτε διὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων Μακαρίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατὰ τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον συναντήσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Μεγάλου Κωνσταντίνου, λαμβάνεται ἡ Αὐτοκρατορικὴ ἀπόφασις τῆς ἀνταξίου πρὸς τὴν ἁγιότητα τῶν Θεοβαδίστων Τόπων ἀναδείξεως αὐτῶν, ἐφ' ὧν καὶ ἀποτυποῦται ἡ εὐσέβεια τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἐπισφραγίζεται ἡ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐκτελεστὴς τοῦ μεγαλειώδους τούτου Αὐτοκρατορικοῦ ἔργου ὁρίζεται ἡ Βασιλομήτωρ ἁγία Ἑλένη, ἥτις παρὰ τὸ γῆρας αὐτῆς, ἀναλαμβάνει μεγάλην καὶ λίαν κοπιώδη πορείαν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς Συνόδου καταφθάνει εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλὴμ ὡς ταπεινὴ προσκυνήτρια τῶν Ἁγίων Τόπων καὶ ἐκτελεστὴς τοῦ περιλάμπρου ἔργου τοῦ υἱοῦ της. Ὁ Ἱεροσολύμων Μακάριος μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων τῆς Παλαιστίνης ὑποδέχεται αὐτὴν μετ' ἐξαιρετικῶν τιμῶν καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἄρχεται τοῦ ἔργου. Πρῶτον μέλημά της ἦτο ἡ ἀνεύρεσις τῶν ὑπὸ τὰ εἴδωλα κρυπτομένων Τόπων καὶ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἡ παράδοσις τῶν ὁποίων ἦτο ζωντανή, συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὅτε κατόπιν κοπιώδους ἐργασίας πλήθους ἐργατῶν ἀνευρέθησαν ὁ Ζωοδόχος Τάφος τοῦ Κυρίου, ὁ Φρικτὸς Γολγοθᾶς καὶ ὁ Τίμιος Σταυρός, οἱ Τόποι, δηλονότι,

---

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 466 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22-23 τεύχους.

φελοῦς ἐργασίας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἔχομεν αὔξησιν τοῦ ποσοστοῦ τῆς θρησκευούσης νεότητος, ἀναπτύξεως ἐν αὐτῇ μυστηριακῆς ζωῆς καὶ ἐναρέτων πράξεων; Αὐτὰ συνιστοῦν τὸ θετικὸν κέρδος τῆς τοιαύτης πρὸς τὴν νεότητα ἱεραποστολικῆς κινήσεως.

Ἐὰν δὲ τὸ πρὸς τοὺς γυμνασιόπαιδας ἐποικοδομητικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὑπὸ μορφὴν κατηχητικῶν μαθημάτων συντελούμενον, συναντᾷ δυσχερείας, ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἀναλογισθῶμεν νῦν πόσον δυσχερέστερον τοῦτο εἶναι πρὸς τὴν φοιτητιῶσαν νεότητα, οὐχὶ τόσον διὰ τὴν ἔλλειψιν χρόνου διαθέσεως ἐκ μέρους αὐτῆς πρὸς παρακολούθησιν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, ἀλλὰ περισσότερον ἐπειδὴ εἰς αὐτοὺς προστίθενται καὶ ἄλλαι ἐνασχολήσεις, τὰς ὁποίας προκαλεῖ τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον, ἰδίᾳ τῶν μεγάλων πόλεων, ἐν αἷς λειτουργοῦν πανεπιστήμια ἢ σχολαί τινες τούτων. Πράγματι εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ ἑλκύσῃ τις φοιτητὰς εἰς χριστιανικοὺς κύκλους ἢ ὁμίλους, τοὺς ὁποίους χάριν αὐτῶν συνιστᾷ ἡ Ἐκκλησία. Τὰς συνήθεις ἐπιδόσεις τούτων ἐκτὸς τῶν σπουδῶν αὐτῶν οἱ πάντες γνωρίζομεν. Ἑπομένως τίνι τρόπῳ θὰ κατορθώσωμεν νὰ προσελκύσωμεν αὐτούς; Περιοριζόμενοι τυχὸν εἰς τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς λειτουργικὰ καὶ κηρυκτικὰ καθήκοντα ἡμῶν, οὐδὲν ἀπολύτως ἐπιτυγχάνομεν εἰς τὸ σύνολον τῆς φοιτητιώσης νεότητος, διότι πόσοι ἐκ τῶν φοιτητῶν ἐκκλησιάζονται τακτικῶς καὶ ἀκροῶνται τοῦ ἐπ' ἐκκλησίας κηρύγματος;

Ἑπομένως ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀναλαμβάνουν θρησκευτικὴν ὑπηρεσίαν, εἰδικῶς χάριν φοιτητῶν πανεπιστημιακῶν σχολῶν, ὀφείλουν προηγουμένως νὰ μελετήσουν καλῶς τὸν τρόπον τῆς καλυτέρας μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνίας καὶ ἀναστροφῆς, προκειμένου νὰ πείσουν αὐτοὺς περὶ τῆς μεγάλης σημασίας καὶ ὠφελιμότητος τοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐκτελουμένου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἔργου. Ἀσφαλῶς δὲ δυνάμεθα, ὅπως συμπήξωμεν κατ' ἀρχὴν μικροὺς κύκλους, ὁμάδας ἢ ὁμίλους, διὰ τῶν ὁποίων κατόπιν θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν προσέλευσιν καὶ πολλῶν ἄλλων. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ὅλη πνευματικὴ αὐτὴ ἐργασία διεξάγεται ἐντὸς τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν πλαισίων, οὖσα ἀπηλλαγμένη παντελῶς πάσης ἄλλης ἀναμίξεως εἰς θέματα ἄσχετα πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὅσοι ἀναλαμβάνουν νὰ συστήσουν ἀνώτερα διὰ φοιτητὰς θρησκευτικὰ μαθήματα, ὀφείλουν αὐτοὶ πρωτίστως νὰ ὦσι κατηρτισμένοι ἐπιστημονικῶς καὶ θεολογικῶς, οὕτως ὥστε ν' ἀνταποκρίνωνται πλήρως πρὸς τὸ σοβαρώτατον τοῦτο ἱεραποστολικὸν ἔργον, νὰ ἱκανοποιοῦν τοὺς ἀκροατὰς αὐτῶν καὶ νὰ ὁμιλοῦν μετὰ κύρους.

(Συνεχίζεται) † Ὁ πρ. Παραμυθίας ΤΙΤΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ

Ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ*

Καὶ ἀπὸ μὲν τὰς μεταγραφάς του μνημονεύομεν τὰ μέγιστα Κεκραγάρια τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, τὰ μεγάλα Ἑωθινὰ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέος, τὰ μεγάλα Ἀνοιξαντάρια διαφόρων ποιητῶν, ἀργὰ Πασαπνοάρια τοῦ Ὄρθρου, τὸ «Ἄνωθεν οἱ Προφῆται» καὶ τὸ «Μέγα Ἴσον τῆς Παπαδικῆς» τοῦ Ἰωάννου Κουκουζέλη καὶ πολλὰ ἄλλα τοῦ Οἰκηματαρίου καὶ Μαθηματαρίου.

Ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα αὐτὸς πρῶτος κατέγραψεν ἀναφέρομεν τὰ Ἀπολυτίκια, τὰ Κοντάκια, τὰ Προσόμοια, τὰ Ἐξαποστειλάρια καὶ πάντα ἐν γένει τὰ εἰς σύντομον καὶ ἀργὸν εἱρμολογικὸν μέλος ἀναγόμενα μέλη.

Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συντμηθέντων ἔργων προγενεστέρων του σημειοῦμεν τὰ δύο Ἀναστα-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 481 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22-23 τεύχους.

τῶν παθημάτων καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ ζωοποιοῦ Ξύλου, ἐν Ἱερουσαλήμ, καθὼς καὶ τὸ πάνσεπτον Σπήλαιον τῆς γεννήσεως ἐν Βηθλεέμ.

Χαρὰν ἀνεκλάλητον ἐδοκίμασαν οἱ πάντες ἐπὶ τῇ ἀνευρέσει τῶν Ἁγίων Τόπων, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ Βασιλομήτωρ ἁγία Ἑλένη καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Μακάριος, οἵτινες, συνῳδὰ τῷ ἐκ τῆς βασιλευούσης κομισθέντι Σχεδίῳ, ἀρχίζουν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὅλου ἔργου, ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ὁποίου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Σχεδίου, ἦτο λίαν δυσχερής, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους ἐδυσχέραινε τὴν ἐφαρμογὴν ἀρχιτεκτονικῶν ἀναγκῶν. Οὕτω, παρὰ τὰς ὑπαρχούσας δυσχερείας, τὸ μεγαλοπρεπὲς σύμπλεγμα ἐκ τριῶν Ναῶν ἀποπερατοῦται μετὰ δεκαετίαν περίπου (326-336). Τὸ ἔργον τοῦτο περιέλαβε τὸν Πανάγιον Τάφον, τὸν Φρικτὸν Γολγοθᾶν καὶ τὸν τόπον τῆς εὑρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἠκολούθη δὲ κατεύθυνσιν ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τῶν Προπυλαίων ἐπὶ τοῦ Ρωμαϊκοῦ ὁδικοῦ ἄξονος[5].

Τὸ ὅλον Αὐτοκρατορικὸν ἔργον ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, ὡς γνωστόν, περιέγραψεν ὁ ἱστορικὸς Εὐσέβιος ἐν τῷ ἔργῳ του: «Ὁ Βίος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου», αὐτόπτης μάρτυς γενόμενος τοῦ ἐξαισίου ἐκείνου συμπλέγματος ἐκ τριῶν Ναῶν ἐπὶ τῶν Τόπων τῶν Παθημάτων καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ὁδηγούμενοι δὲ ἐκ τῆς συντομωτάτης καὶ λίαν ἀσαφοῦς αὐτοῦ περιγραφῆς[5], δυνάμεθα νὰ χαράξωμεν τὸ σχεδιάγραμμα κατόψεως αὐτοῦ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς συγχρόνους ἀρχιτεκτονικὰς διαπιστώσεις ἐπὶ τοῦ ὅλου κτιριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ Εὐσεβίου δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὸ σύμπλεγμα ἐκ τριῶν Ναῶν ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων τῆς Ἱερουσαλήμ: Τὸν ἐπὶ τοῦ Παναγίου Τάφου — τὴν Ἀνάστασιν —, ὅστις καὶ ἀπετέλει «τὸ Κεφάλαιον τοῦ παντός», κατὰ τὸν Εὐσέβιον, τὸν ἐπὶ τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ ὑπαίθριον ναὸν — Κρανίον ἢ Σταυρὸν — καὶ τὴν Βασιλικὴν ἢ Μαρτύριον. Ὁμοίως ἐκ τῆς λακωνικῆς ὡς ἄνω περιγραφῆς τοῦ Εὐσεβίου δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν συμπεράσματα περὶ τῆς λαμπρότητος, τοῦ πλούτου καὶ τοῦ κάλλους τοῦ ὅλου συγκροτήματος, συμπεριλαβόντος «τὸ σεμνὸν καὶ πανάγιον τῆς σωτηρίου ἀναστάσεως Μαρτύριον», διὰ δὲ τοῦ ἐξαισίου τούτου Αὐτοκρατορικοῦ ἔργου ὁ σωτήριος τόπος τῶν Παθημάτων καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου «μακαριστότατος, περιφανὴς καὶ σεπτὸς ...τοῖς πᾶσι» κατέστη, κατὰ τὸν Εὐσέβιον πάντοτε.

Ἐξ ἄλλου καὶ ἐπὶ τοῦ πανσέπτου καὶ θεοδέγμονος Σπηλαίου ἐν Βηθλεέμ, ἡ ἁγία Ἑλένη περίλαμπρον Βασιλικὴν ἀνῳκοδόμησεν εἰς δόξαν τοῦ ἐν αὐτῷ γεννηθέντος Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθαιρέσασα τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ ἄγαλμα τοῦ Ἀδώνιδος. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς Ἀναλήψεως ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ὀκταγωνικὸν Ναὸν ἀνήγειρεν ἡ ἁγία Ἑλένη καὶ ἐπὶ τοῦ Ὑπερῴου τῆς ἁγίας Σιών, ἔνθα ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους, καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην, συνῳδὰ τῷ Βυζαντινῷ χειρογράφῳ τοῦ ια' αἰῶνος, τῷ νῦν ἀποκειμένῳ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Βατικανοῦ, εἴκοσι καὶ ὀκτὼ (28) ἐν ὅλῳ Ναοὺς ἵδρυσεν ἡ Βασιλομήτωρ ἁγία Ἑλένη εἰς δόξαν Χριστοῦ.

Ἐκ δὲ τῆς συντομωτάτης ἐν λόγῳ περιγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ Εὐσεβίου καὶ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ διατυπουμένων χαρακτηρισμῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὅλου Αὐτοκρατορικοῦ συγκροτήματος ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, διαφαίνεται ἀναντιρρήτως ὁ ἀπώτερος σκοπὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Μεγάλου Κωνσταντίνου συνιστάμενος εἰς τὴν διασφάλισιν τοῦ θριάμβου τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐπισφράγισις δὲ τῆς εὐσεβείας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, πρώτου Χριστιανοῦ Αὐτοκράτορος, ἀποτελοῦσιν οἱ καλλιμάρμαροι ἐκεῖνοι ἀφθάστου μεγαλείου καὶ ὡραιότητος Ναοὶ ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τῆς διαβάσεως τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς.

(Συνεχίζεται) † Ὁ Διοκαισαρείας ΙΑΚΩΒΟΣ

5. Ἴδε Ἀρχιμ. Καλλίστου Μηλιαρᾶ, Οἱ Ἅγιοι Τόποι ἐν Παλαιστίνῃ καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν δίκαια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἐν Ἱεροσολύμοις 1928, σελ. 21 - 22.

σιματάρια (σύντομον στιχηραρικὸν[16] καὶ σύντομον Εἱρμολογικόν)[17], τὸ σύντομον Εἱρμολόγιον[18] καὶ τὸ σύντομον Δοξαστάριον, ἐνῷ ἐκ τῶν ποικίλων μελοποιημάτων του τέσσαρας σειρὰς Χερουβικῶν, τρεῖς σειρὰς Κοινωνικῶν τῶν Κυριακῶν, μίαν σειρὰν Κοινωνικῶν τῆς Ἑβδομάδος καὶ τῶν διαφόρων ἑορτῶν τοῦ ἔτους, Πολυελέους, Δοξολογίας, Πασαπνοάρια ἀργὰ τοῦ Ὄρθρου, Εἱρμοὺς καλοφωνικούς, Κρατήματα καὶ πλεῖστα ἄλλα δι' ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς Ὀρθοδόξου τελετουργίας.

Ἐμελοποίησε προσέτι καὶ στίχους πολιτικοὺς κατὰ τὰ μακάμια καὶ τὰ οὐσούλια τῶν Ὀθωμανῶν[19] (δηλαδὴ κατὰ τοὺς ἤχους καὶ τοὺς ρυθμοὺς τῶν Ὀθωμανῶν).

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ τελευταίου τούτου εἶναι ἀναγκαία μία διασάφησις.

Ἐλέχθη ὑπό τινων μουσικολογούντων ἡμετέρων καὶ ξένων, ὅτι ὁ Πέτρος διέφθειρε δῆθεν τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν εἰσαγαγὼν μέλη καὶ γραμμὰς τῆς Ἀσιατικῆς. «Οὐδὲν τούτου ἀναληθέστερον», ἀναφωνεῖ ὁ σοφὸς μελετητὴς τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Ψάχος († 1949)[20]. Παχυλὴν ἄγνοιαν, τόσον τῶν μελῳδημάτων τοῦ Πέτρου ὅσον καὶ τῆς Ἀσιατικῆς Μουσικῆς, ἐμφανίζουν οἱ οὕτω πως δογματίζοντες, ἀναφωνοῦμεν ἡμεῖς. Διότι καὶ ἁπλῆ ἀντιβολὴ τῶν μελῶν τοῦ Πέτρου πρὸς ἀσιατικὰ μελῳδήματα δεικνύει ὅτι οὐδεμία σχέσις ὑφίσταται μεταξὺ των. Ἁπλᾶ, λιτὰ καὶ ἀπέρριτα τὰ μέν, ἐπιτηδευμένα, νωχελῆ καὶ ἡδυπαθῆ τὰ δέ, ἀποτελοῦν δύο κόσμους διαφόρους.

Ἐπανερχόμενοι ἐπιλέγομεν ὅτι ὁ Πέτρος δὲν διεκρίθη μόνον ὡς μελοποιὸς καὶ ἀνακαινιστής, ἀλλὰ καὶ ὡς μουσικοδιδάσκαλος, ἀναδείξας πολλοὺς μαθητάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων μνημονευτέοι ὁ Ἀνδρέας Σιγηρὸς[21] καὶ ὁ Πρωτοψάλτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Πέτρος Βυζάντιος ὁ Φυγάς[22]. Ἐπισήμως ὁ Πέτρος ἐδίδαξεν εἰς τὴν Β' μετὰ τὴν Ἅλωσιν Πατριαρχικὴν Μουσικὴν Σχολήν, ἱδρυθεῖσαν τὸ 1776, Πατριαρχοῦντος Σωφρονίου Β' τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων[23].

Ἰδιωτικῶς ἐδίδαξε καὶ τὴν Τουρκικὴν μουσικὴν εἰς Ἕλληνας καὶ Ὀθωμανούς, ἐν οἷς μνημονευτέος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Βέλγου μουσικολόγου François Fétis († 1871), καὶ ὁ ἄριστος κάτοχος αὐτῆς Antoine Murat, διερμηνεὺς τῆς Πρωσσικῆς Πρεσβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ὁ Πέτρος εὐηργέτησε καὶ τὴν Ἀρμενικὴν Μουσικήν, διδάξας ἴδιον τρόπον γραφῆς τῶν μουσικῶν μελῶν εἰς τὸν Πρωτοψάλτην τοῦ ἐν Κοντοσκαλίῳ Ἀρμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ Τερετζοὺν Χαμπαρτζούν, τὸν ὁποῖον (τρόπον) διετήρησαν διαδοχικῶς οἱ μαθηταὶ τοῦ Χαμπαρτζοὺν προσπαθήσαντες νὰ δημιουργήσουν ἐθνικὴν μουσικὴν γραφήν.

Ἡ ἔξοχος αὐτὴ μουσικὴ ἰδιοφυΐα δεόντως ἐξετιμήθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων της καὶ ὄχι μόνον τῶν ὁμοδόξων, ἀλλὰ καὶ τῶν Ὀθωμανῶν, ἀφοῦ καὶ Δερβίσαι ἐθεώρουν καὶ ἐκάλουν αὐτὸν Διδάσκαλον (Χότζαν). Ἀπήλαυε δὲ τῆς εὐνοίας ὄχι μόνον τῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του πατριαρχευσάντων Σαμουὴλ τοῦ Χατζερῆ († 1775) καὶ Σωφρονίου τοῦ Β' († 1780), ἀλλὰ καὶ τῶν Σουλτάνων Χαμὶτ τοῦ Α' († 1788) καὶ Σελὶμ τοῦ Γ' († 1808), εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν ὁποίων εἰσήρχετο ἐλευθέρως.

Πολλὰ ἀνέκδοτα σώζονται ἐπιβεβαιοῦντα τ' ἀνωτέρω, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν μόνον τὸ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πέτρου προσῆλθον εἰς αὐτὴν ἐκ πάντων τῶν Τεκέδων[24] τῆς Κωνσταντι-

---

16. Εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 1269 χειρόγραφον τῆς Μονῆς Βατοπεδίου ἀναγράφεται «Συντεθὲν τῇ προτροπῇ τοῦ Μητροπολίτου Προύσης Κυρίου Μελετίου» (1760 - 1777) (βλ. καὶ Σ. Εὐστρατιάδου, «Κατάλογος τῶν Κωδίκων τῆς Μονῆς Βατοπεδίου», σελ. 253). Εἰς δὲ τὸ ὑπ' ἀρ. 1022 τῆς Μονῆς τῶν Ἰβήρων «...διὰ προσταγῆς τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἁγίου Προύσης κ.κ. Μελετίου...» (βλ. καὶ Κ. Ψάχου, ἔνθ' ἀν., σελ. 41, ὑποσ. 45).

17. Εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 492 χειρόγραφον τῆς Μονῆς Πάτμου ἀναγράφεται «Ἀναστασιματάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, ὅπερ ἐτονίσθη παρὰ Κὺρ Πέτρου Λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ Πελοποννησίου, κατὰ τὸ τοῦ εἱρμολογίου ὕφος, δι' ἐπιταγῆς τοῦ Παναγιωτάτου καὶ σοφωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου κυρίου Σαμουὴλ Βυζαντίου τοῦ ἀπὸ Δέρκων, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν Χριστιανῶν».

18. Οὗτος (ὁ Βαλάσιος) ἐμέλισεν Εἱρμολόγιον τῶν Καταβασιῶν, ὃ συνέτεμεν ὁ Πέτρος, (βλ. Χρυσάνθου, ἔνθ' ἀν. σελ. 181, § 52, ὑποσ. γ').

19. «Οὗτος (ὁ Πέτρος) ...μελίζων κατὰ τὰ μακάμια καὶ τοὺς ρυθμοὺς τῶν Ὀθωμανῶν στίχους, ὅσοι τῷ ἐδίδοντο (διότι ἐπεκράτει κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ λογίους τοῦ ἡμετέρου γένους πνεῦμα στιχομανίας) σχεδὸν ἔφθασεν εἰς τὸ νὰ φέρῃ τοὺς μουσικοὺς χαρακτῆρας ἀπὸ συμβόλων εἰς γράμματα» (βλ. Χρυσάνθου, ἔνθ' ἀν., σελ. 193, § 77).

20. Βλ. Κ. Ψάχου, ἔνθ' ἀν., σελ. 40.

21. Σιγηρὸς ἢ Σιγηροῦ, Σιγκρὸς ἢ Συγρός. Ἀπέθανε πρὸ τοῦ διδασκάλου του, προσβληθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ τῆς πανώλους (βλ. Γ. Παπαδοπούλου, «Συμβολαί», σελ. 324, «Ἱστορικὴ Ἐπισκόπησις», σελ. 123, καὶ Σ. Εὐτρατιάδου «Ἁγιορειτικῶν Κωδίκων Κατάλοιπα», σελ. 61).

22. Ἐγεννήθη εἰς Νεοχώριον τοῦ Βοσπόρου. Μαθητὴς Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ συνεχιστὴς τοῦ ἔργου του. Διεδέχθη εἰς τὴν Πρωτοψαλτίαν τὸν ἀποθανόντα τῇ 23η Ἀπριλίου 1800 Ἰάκωβον (ἢ Γιακουμάκην) τὸν Πελοποννήσιον. Παυθεὶς τὸ 1805, ἐπὶ τῆς Α' Πατριαρχίας Καλλινίκου Ε', τοῦ ἀπὸ Νικαίας, κατὰ μὲν τὸν Χρύσανθον (ἔνθ' ἀν., σελ. 186, § 62, ὑποσ. Β') «διά τινα σφάλματα», κατὰ δὲ τὸν Παπαδόπουλον «ἕνεκα τῆς δευτερογαμίας αὐτοῦ, μὴ ἐπιτρεπομένης εἰς τοὺς ἱεροψάλτας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας» («Συμβολαί», σελ. 325, «Ἱστορικὴ Ἐπισκόπησις», σελ. 104), ἔφυγεν εἰς Χερσῶνα (ἐξ οὗ καὶ Φυγάς) καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰάσιον, ἔνθα καὶ ἀπέθανε τὸ 1808.

23. Βλ. Γ. Παπαδοπούλου, «Συμβολαί», σελ. 373 καὶ «Ἱστορικὴ Ἐπισκόπησις», σελ. 166.

24. Τεκές, ἰσλαμικὸν μοναστήριον Τούρκων Δερβισῶν.

νουπόλεως οἱ Δερβίσαι[25], οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Πατριάρχου τὴν ἄδειαν, ὅπως καὶ αὐτοὶ εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ πρὸς τὸν κηδευόμενον μουσικοδιδάσκαλον αὐτῶν ψάλλουν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τὴν πένθιμον αὐτῶν ᾠδὴν μετὰ τοῦ πλαγιαύλου. Ὁ Πατριάρχης, ἵνα μὴ δυσαρεστηθῇ ἡ Πύλη, τοὺς συνέστησε νὰ ἀκολουθήσουν τὸν νεκρὸν ἕως τοῦ τάφου καὶ ἐκεῖ μετὰ τὸ πέρας τῆς Ὀρθοδόξου νεκρωσίμου ἀκολουθίας πράξουν τὸ πρὸς αὐτὸν καθῆκόν των. Οἱ δερβίσαι ὑπήκουσαν καὶ ἠκολούθησαν ἔνδακρεις τὸν νεκρὸν ἕως τοῦ ἐν Ἐγρὶ - Καποῦ κειμένου νεκροταφείου, ἔνθα μετὰ τὸ ψαλὲν τρισάγιον καὶ τὴν ἐν τῷ τάφῳ ἀπόθεσιν τοῦ νεκροῦ, ἔψαλλον παθητικώτατα. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν καταβὰς ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ φέρων τὸν πλαγίαυλόν του ὡς λαμπάδα καιομένην, εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ὦ μακαρίτα Διδάσκαλε, λάβε ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ὀρφανοὺς μαθητάς σου τὸ τελευταῖον τοῦτο δῶρον, ἵνα συμψάλῃς δι' αὐτοῦ ᾄσματα εἰς τὸν Παράδεισον μετὰ τῶν Ἀγγέλων», καὶ θεὶς τὸν πλαγίαυλον εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ νεκροῦ ἐξῆλθεν ἔνδακρυς.

Ἂς μεταφερθῶμεν καὶ ἡμεῖς νοερῶς, μετὰ παρέλευσιν διακοσίων ὡς ἔγγιστα ἐτῶν ἀπὸ τῆς θανῆς του, εἰς τὴν οὐράνιον τελετουργίαν καὶ ἂς παρακολουθήσωμεν νοερῶς μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μας τὴν ἐκεῖ τελουμένην μυσταγωγίαν. Ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀσιγήτοις χείλεσιν ὑμνούντων τὸν Κύριον, θὰ διακρίνωμεν καὶ τὴν γλυκεῖαν μορφὴν τοῦ ὑφ' ἡμῶν σήμερον τιμωμένου Διδασκάλου, διότι ὁ Κύριος, δίκαιος ὤν, γνωρίζει νὰ δοξάζῃ τοὺς ἀντιδοξάζοντας αὐτόν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

25. Δερβίσης, μωαμεθανὸς μοναχὸς ζῶν ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐθελοντικὴ αἱμοδοσία.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ τέλεσις ἐγκαινίων τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἱδρυθέντος Κέντρου αἱμοδοσίας καὶ ὁ εἰς διαφόρους ἐνορίας τῆς Ἑλλάδος σχηματισμὸς ὁμάδων ἐθελοντῶν αἱμοδοτῶν εἶναι ἓν νέον δεῖγμα τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προωθήσεως τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἀλτρουϊστικοῦ πνεύματος, ὅπερ πάντοτε ἀποτελεῖ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα καὶ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰν τοῦ ἀνακαινιστικοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακαριώτατος, ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος τῆς ἐθελοντικῆς αἱμοδοσίας εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων καὶ πάσης θείας εὐλογίας, διότι αὕτη ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ «συγκινητικὰς περιπτώσεις διασώσεως κινδυνευόντων ἀσθενῶν καὶ τραυματιῶν», αἵτινες παρουσιάζονται ἐν τῷ ὑπὸ τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ἐθελοντῶν Αἱμοδοτῶν («Ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια») δημοσιευθέντι πονήματι ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ ἀνιδιοτελεῖς ἐθελονταὶ αἱμοδόται στὴν ὑπηρεσία τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν».

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ἐὰν εἰς πάσας ἀνεξαιρέτως τὰς ἐνορίας ὠργανοῦντο ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν ἐφημερίων ὁμάδες ἐθελοντῶν αἱμοδοτῶν.

Ἔχει τεραστίαν σημασίαν.

Συμφώνως πρὸς μεταδοθεῖσαν ἐκ Γερμανίας εἴδησιν κατέληξαν εἰς αἴσιον καὶ καρποφόρον πέρας αἱ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γερμανίας κ. Εἰρηναίου καταβληθεῖσαι προσπάθειαι, ἵνα ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Μητρόπολις Γερμανίας ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δυτικῆς Γερμανίας ὡς ἀπολύτως ἰσότιμος Ἐκκλησία πρὸς τὰς ἄλλας Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, αἵτινες ἀριθμοῦν ἑκατομμύρια πιστῶν ἐν Γερμανίᾳ.

Ἡ ἀπόφασις τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἰσοτιμίας ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὴν προβολὴν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἐν Εὐρώπῃ Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας τῆς διασπορᾶς. Ἡ ἀξιοποίησις τῆς ἀποφάσεως ταύτης θὰ ἔχῃ τὰ αὐτὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα εἶχε καὶ ἡ ἐν Αὐστρίᾳ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Χρυσοστόμου ληφθεῖσα πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἀνάλογος ἀπόφασις.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἰσοτιμία ἐξασφαλίζει τὴν δυνατότητα τοῦ νὰ ἐκπροσωπῆται μετὰ κύρους ὁ Ὀρθόδοξος Ἑλληνισμὸς ἐν πάσαις ταῖς δημοσίαις ἐν Γερμανίᾳ ἐκδηλώσεσιν. Αἱ χιλιάδες τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐργατῶν καὶ σπουδαστῶν θὰ ἔχουν ἐνισχυμένην πνευματικὴν προστασίαν καὶ θὰ δύνανται νὰ ἱδρύουν σχολεῖα, τοὔθ' ὅπερ θὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν τελεσφόρον ἀντιμετώπισιν τοῦ μεγάλου προβλήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐν Γερμανίᾳ Ἑλληνοπαίδων.

Ἡ «Ἐκκλησία» συγχαίρουσα τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Γερμανίας κ. Εἰρηναίῳ, εὔχεται, ὅπως ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἰσοτιμία συμβάλληται εἰς μείζονα ἐν τῇ Δύσει ἀκτινοβολίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ὁποίου τελεῖ ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Μητρόπολις Γερμανίας.

Ὠμαὶ παραβιάσεις τοῦ διεθνοῦς δικαίου.

Ὡς ὀρθῶς ἐπεσημάνθη ὑπὸ ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος, εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Τούρκων διαπραττομένας ἐν Κύπρῳ ἀναριθμήτους παραβιάσεις τοῦ διεθνοῦς δικαίου

συγκαταλέγεται καὶ ἡ μετατροπὴ τῶν χριστιανικῶν ναῶν εἰς τεμένη ἢ καὶ ἀποθήκας.

Ἡ ἐναντίον τῶν χώρων τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς λατρείας προσβολὴ αὐτὴ καὶ ἡ ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὴν Θρησκείαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐν ταῖς ὑπὸ τουρκικὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν περιοχαῖς εἶναι τόσον ὠμαὶ παραβιάσεις τῶν στοιχειωδῶν κανόνων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν διεθνῶν νομίμων, ὥστε προεκάλεσαν ἀξιεπαίνως τὴν ἀντίδρασιν τοῦ διαμαρτυρηθέντος σχετικῶς Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ διαμαρτυρία τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐκτὸς αὐτοῦ πρέπει καὶ πᾶσαι αἱ πεπολιτισμέναι χῶραι, ὡς καὶ αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Δύσεως, νὰ ἀντιδράσουν ἐμπράκτως καὶ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων βεβήλωσιν τῶν χριστιανικῶν ναῶν τῆς Κύπρου.

Ἀνάγκη ἑνιαίου προσανατολισμοῦ.

Ὀρθῶς αἱ τέσσαρες μεγάλαι πολιτικαὶ παρατάξεις τῆς Ἑλλάδος συνεφώνησαν εἰς τὸ νὰ προβοῦν εἰς κοινὴν δήλωσιν, ἀφορῶσαν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἑλληνικοῦ περιβάλλοντος. Πλέον συγκεκριμένως ἐν τῇ δηλώσει ταύτῃ τονίζεται, ὅτι ἡ προστασία τοῦ μνημειακοῦ μας πλούτου καὶ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος προϋποθέτουν καλλιέργειαν τοῦ πολίτου, ἥτις θὰ ἐξασφαλισθῇ διὰ τοῦ καταλλήλου προσανατολισμοῦ τῆς παιδείας εἰς πάσας τὰς ἐκπαιδευτικὰς βαθμίδας. Ὡσαύτως ὀρθῶς τονίζεται, ὅτι πρὸς πρόληψιν καὶ καταπολέμησιν τῆς ρυπάνσεως τῆς γῆς, τῶν ὑδάτων καὶ τοῦ ἀέρος ἀπαιτεῖται ἡ ὑπὸ τῆς Πολιτείας λῆψις μέτρων αὐστηροτέρων τῶν σήμερον ἰσχυόντων.

Ἀλλ' ἐὰν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ἀπαιτῆται εἰδικὴ φροντίς, τί θὰ ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν διὰ τὴν προστασίαν ἢ ἐξυγίανσιν τοῦ πνευματικοῦ περιβάλλοντος, ὅπερ κινδυνεύει ἐξ ἀναριθμήτων φθοροποιῶν μολύνσεων; Κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπαιτεῖται κινητοποίησις πάντων τῶν πνευματικῶν παραγόντων καὶ ἀληθῶς διακομματικὴ καὶ ὑπερκομματικὴ πολιτική. Ἀληθῶς τὸ μέλλον τῆς χώρας θὰ εἶναι καλύτερον, ἐὰν ἐπὶ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν, πολιτιστικῶν, πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων ὑπάρχῃ ἑνιαῖος προσανατολισμὸς καὶ ἑνιαία σταθερὰ κατεύθυνσις, ἀναζητουμένη ἀνεξαρτήτως καὶ κεχωρισμένως πάσης ἐπὶ μέρους πολιτικῆς καὶ κομματικῆς τοποθετήσεως.

Ἔκκλησις διὰ πολὺ ὀξυγόνον.

Εἰς μίαν περίοδον, καθ' ἣν γίνονται πολλαὶ συζητήσεις περὶ τῆς ἀνάγκης ἀναδιοργανώσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ ΕΙΡΤ, εἶναι λίαν εὔγλωττος ἡ σχετικὴ ἔκκλησις, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνεν εἷς διδάσκαλος δι' ἐπιστολῆς του, δημοσιευθείσης εἰς ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα: Τὰ προγράμματα τοῦ ΕΙΡΤ, λέγει, δὲν πρέπει νὰ καταβιβάζουν εἰς «βαλτότοπους, ἐκεῖ ποὺ τὰ ἄνθη τῆς ἀρετῆς πεθαίνουν ἀπὸ ἀσφυξία, ἡ ἀνθρωπιὰ βαριανασαίνει θνήσκουσα καὶ ἡ νεότης μεθάει στὸ ἀφιόνι τῆς σαρκολατρείας, ποὺ γκρέμισε λαοὺς καὶ πολιτισμούς, ἀποκοιμίζει, διαστρέφει, χαυνώνει, εὐνουχίζει τὸν πνευματικὸ δυναμισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, κόβει τὶς φτεροῦγες γιὰ τὰ ἀνεβάσματα στὰ ὑψηλά, κόβει τὰ πόδια γιὰ τὴν ἀνηφορικὴ πορεία, ἀποδυναμώνει ἕνα τόπο...».

Ἡ ἔκκλησις καταλήγει ὡς ἑξῆς: «Σᾶς παρακαλῶ ὡς πολίτης τοῦ τόπου τούτου, ὡς δάσκαλος καὶ ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἀγωγὴ παιδιῶν, ὡς ἄνθρωπος ποὺ παλεύει μὲ τὸ λόγο καὶ τὴν πρᾶξι, γιὰ νὰ νικήσουν μέσα του καὶ γύρω του ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἀνθρωπιά, σᾶς ἱκετεύω: Προσέξτε τὰ προγράμματα τῆς TV, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ραδιοφώνου. Κάντε ριζικὴ ἀλλαγή. Δῶστε τόπο στὴν ὑγεία καὶ στὴν ἠθικὴ ὀμορφιά. Καλλιεργῆστε τὴν ἀρετή, ποὺ ὁ τόπος αὐτὸς τὴ λάτρεψε... Φράξτε τὰ κανάλια της ἀπὸ τὸν ἀλλοδαπὸ καὶ τὸν ντόπιο βόρβορο... Δῶστε στοὺς νέους πρότυπα ζωῆς, πρότυπα ἀγωνιστῶν καὶ νικητῶν τῆς ζωῆς. Βοηθῆστε τὴν ἀγωγὴ στὸ δύσκολο ἔργο της. Τὴν οἰκογένεια στὴν πάλη της νὰ ὑπερνικήση τὰ ρεύματα, ποὺ τὴν ἀπειλοῦν, καὶ νὰ μορφώση τὰ παιδιά της. Τὸ Ἔθνος στὴν κρίσιμη καμπὴ τῆς ἱστορίας του. Φέρτε ὀξυγόνο, πολὺ ὀξυγόνο καὶ στεῖλτέ το ἀπ' τὰ κανάλια τῆς TV καὶ μὲ τὰ ἐρτζιανὰ κύματα σ' ὅλες τὶς ἄκρες τῆς πατρίδος μας. Ὀξυγόνο πρὶν ἡ κοινωνία μας πέση λιπόθυμη, πρὶν βουλιάξῃ στὰ βαλτόνερα ὁλοκληρωτικά, πρὶν εἶναι ἀργά...».

Εὐχόμεθα, ὅπως ἡ νέα Διοίκησις καὶ Διεύθυνσις τοῦ ΕΙΡΤ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὴν συγκινητικὴν ταύτην ἔκκλησιν.

Ἀναγκαία ἡ ἐκρίζωσις τῶν ψυχικῶν αἰτίων.

Ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως ἀναληφθεῖσα σταυροφορία διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐξαπλώσεως τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν, ἅτινα, ὡς μὴ ὤφελε, ἤρξαντο διαδιδόμενα καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν. Οἱ «ἔμποροι τοῦ ἀργοῦ θανάτου» ἀναπτύσσουν ἐσχάτως καὶ εἰς τὸν τόπον μας μεγάλην δραστηριότητα εἰς τὰς τάξεις τῶν νέων εἰς τρόπον, ὥστε, συμφώνως πρὸς τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα, οὐ μόνον πολλοὶ νέοι ἡλικίας 18 μέχρι 30 ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ παιδιὰ ἡλικίας 13 μέχρι 15 ἐτῶν νὰ ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν «ἀργὸν θάνατον».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς ἀπεφασίσθη ἡ ὑπὸ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ὑπουργείου λῆψις σειρᾶς μέτρων πρὸς δραστηριοποίησιν τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν καὶ πρὸς ἀνάληψιν σταυροφορίας ἐπὶ πανελληνίου κλίμακος πρὸς περιστολὴν τοῦ ἐξαπλουμένου κακοῦ. Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς σταυροφορίας, αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν συμπτωματικὸν περιορισμὸν τῆς διαδόσεως τῶν ναρκωτικῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῶν ψυχικῶν αἰτίων, ἅτινα ὁδηγοῦν τοὺς νέους εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς ψευδαισθήσεως τῶν ἀνυπάρκτων παραδείσων, τοὺς ὁποίους ἐπαγγέλλεται ἡ χρῆσις τῶν σωματοκτόνων καὶ ψυχοκτόνων χημικῶν τέρψεων καὶ ἀπολαύσεων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Κωνσταντίνου Γ. Μπόνη, Δρος Θ. καὶ Φ., Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Γραμματείαν (96 - 325 μ. Χ.) Ἀθῆναι 1974, σελ. 394·

Τὸ σπουδαιότατον τοῦτο διὰ τοὺς Ἕλληνας Θεολόγους καὶ Κληρικοὺς ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐτῶν ἀνεμένομεν νὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ γλαφυροῦ καλάμου τοῦ λευκανθέντος εἰς τὴν ἕδραν τῆς Πατρολογίας σεβαστοῦ Καθηγητοῦ κ. Κωνσταντίνου Μπόνη, ἀσχολεῖται μὲ ἀναρίθμητα πατρολογικὰ ζητήματα, ἀποτελεῖ δὲ ἀπαραίτητον ἐγχειρίδιον διὰ πάντα ἀσχολούμενον μὲ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιθυμοῦντα νὰ ἔχῃ ἔγκυρον καθοδήγησιν εἰς τὰς δαιδαλώδεις ἀτραποὺς τῆς Ἀρχαίας Χριστιανικῆς Γραμματείας. Ἀναλυτικώτερον τὰ προβλήματα, ἅτινα μὲ ἐμβρίθειαν καὶ ἐπιστημονικὴν πληρότητα ἐξετάζει ὁ κ. Μπόνης, εἶναι:

Βιβλίον Α'. Μέρος Α' Ι. Τὰ στάδια τῆς ἐξελίξεως τῆς ἀρχαίας Χριστ. Γραμματείας (11-24). Βαθμιαία μετάβασις ἀπὸ τοῦ προφορικοῦ εἰς τὸν γραπτὸν λόγον, δι' οὗ ἐγένετο ὁ εὐαγγελισμὸς τῶν πιστῶν. Κατ' ἀρχὰς «διδαχὴ διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου καὶ πίστις ἐξ ἀκοῆς τοῦ κηρύγματος ἦσαν αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ τῆς ἐξαπλώσεως καὶ ἐμπεδώσεως τῆς νέας θρησκείας» (σ. 15). Βαθμιαίως καὶ χωρὶς νὰ ἐγκαταλειφθῇ τὸ προφορικὸν κήρυγμα, εἰσήχθη καὶ ὁ γραπτὸς λόγος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, γνωστὸς ὡς Χριστιανικὴ Γραμματεία.

ΙΙ. Ἡ παράγραφος περὶ τῆς Ἀπολογητικῆς Γραμματείας τοῦ Β' καὶ Γ' αἰ. (σ. 25-37) περιλαμβάνει τὰς ἀντιθέσεις Ἰουδαϊσμοῦ καὶ Ἐθνισμοῦ πρὸς τὴν νέαν θρησκείαν (Πλίνιος, Σουετώνιος, Αἴλιος Ἀριστείδης, Λουκιανὸς ὁ Σαμοσατεύς, Κέλσος κ.λπ.), τὴν χριστιανικὴν ἀντίδρασιν ἐπὶ τοῦ συγγραφικοῦ πεδίου κατὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ «μεγαλειώδους Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ τὰς ποικίλας αὐτοῦ πνευματικάς, θρησκευτικὰς καὶ πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις» (σλ. 33). Ἡ ἀντίδρασις αὕτη ἐδημιούργησε τὴν Ἀπολογητικὴν Γραμματείαν.

ΙΙΙ. Συνάντησις ἑλληνικῆς καὶ χριστιανικῆς Γραμματείας (σ. 38-67). Ἐνταῦθα διερευνᾶται τὸ ἐπίμαχον καὶ λίαν ἐνδιαφέρον καὶ σήμερον θέμα, ἐὰν «ἡ συνάντησις τῶν δύο τούτων κόσμων ἀπέβη ἐπὶ ζημίᾳ ἢ ἐπὶ μειώσει τῶν ἀξιῶν καὶ πνευματικῶν ἀρχῶν ἀμφοτέρων ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ νεοφύτου Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ παλαιφάτου Ἑλληνισμοῦ» (σ. 38). Ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τοῦ κλασσικοῦ ἔργου τοῦ Edward Norden «Ἡ ἀρχαία Πεζογραφία», παρουσιάζονται αἱ ἀντιθέσεις τῶν δύο κοσμοθεωριῶν (σ. 38-44), εἶτα δὲ σημειοῦται μία «παλίντονος ἁρμονία», ἤτοι εἷς ἐλαστικὸς συμβιβασμὸς «μεταξὺ τῶν δύο τούτων μεγεθοτήτων», ὅπερ ὑπῆρξε «τὸ κολοσσιαῖον πράγματι πνευματικὸν ἐπίτευγμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας» (σ. 44). Εἰς τὴν παράγραφον «Διευκρινήσεις» (51-67) τονίζεται, ὅτι εἶναι πλάνη νὰ ὁμιλῶμεν «περὶ δανεισμοῦ ἰδεῶν ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκ τοῦ Ἑλληνισμοῦ», διότι τὰ «δάνεια» εἶναι κυρίως εἰπεῖν «ἀναλογίαι», αἱ ὁποῖαι ἀνάγονται εἰς τὰς «μορφὰς» καὶ ὄχι εἰς τὰς «ἰδέας». Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ συγγραφέως εἶναι πλουσία.

IV. Ἡ παράδοσις τῶν ἔργων τῶν χριστιανῶν συγγραφέων (68-115). Ἐπειδὴ τὴν Χριστ. Γραμματείαν ἐνδιαφέρει καὶ ὁ τρόπος τῆς παραδόσεως τῶν ἔργων τῶν χριστ. συγγραφέων ὁ κ. Μ. ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὰς ἀρχαίας Συλλογὰς καὶ χριστ. Βιβλιοθήκας. Τὴν Κατηχητικὴν Σχολὴν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τὰς παλαιοτέρας ἐκκλ. Συλλογὰς (Πολυκάρπου, Κέλσου, Ἰουστίνου, Ἱππολύτου, Εἰρηναίου), τοὺς Καταλόγους ἔργων Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ τὰς Σειρὰς (Ἐπιφανίου, Ἀμφιλοχίου, Δαμασκηνοῦ, Φωτίου, Ἀρέθα). Ἰδιαιτέρως ἀναφέρονται ἔργα τῆς Χριστ. Γραμματείας, διασωθέντα μετὰ τοῦ Κανόνος τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Εὐσεβίου καὶ ἐντεῦθεν ἀρξαμένη ἀναγνώρισις τῆς ἰδιαιτέρας ἀξίας καὶ σπουδαιότητος τῶν ἐκκλησ. συγγραφέων καὶ τῆς χριστ. Γραμματείας (σ. 80-6), ἐξελιχθείσης βαθμηδὸν (σ. 86-90). Περὶ τῆς πλουσίας Βιβλιοθήκης τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ «ἐπισκευαστοῦ» αὐτῆς (ὑπῆρξαν δύο Βιβλιοθῆκαι;) ἐξαιρέτου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων Ἀλεξάνδρου γίνεται ἐκτενὴς λόγος (σ. 91-96). Ἱκανὰ ἀναφέρονται ἐν συνεχείᾳ καὶ περὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης καὶ τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς πεπαιδευμένου πρεσβυτέρου καὶ μάρτυρος Παμφίλου (σ. 96-105). Ἐν τέλει τοῦ κεφαλαίου γίνεται ὑπὸ τοῦ κ. Μ. μία ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεσις περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ Σιναϊτικοῦ Κώδικος, εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ σχετικὴ ἀλληλογραφία τοῦ συγγραφέως μετὰ τοῦ Θεοδ. Μοσχονᾶ, τ. Δ/ντοῦ τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ «Πανταίνου» (σ. 105-115).

Εἰς τὸ Β' Μέρος τοῦ ἔργου του ὁ κ. Μπόνης ἀσχολεῖται μέ:

Ι. Τὴν γενικὴν θεώρησιν τῆς ἐξελικτικῆς πορείας τῆς ἀρχαίας Χριστ. Γραμματείας (τέλη Α' μ. Χ. αἰ. —325 μ.Χ) καὶ δὴ τὴν διαίρεσιν τῆς παλαιοχριστιανικῆς Γραμματείας, ὡς ταύτην καθώρισεν ὁ Bardenhewer εἰς τὸ κλασσικὸν ἔργον του «Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Χριστ. Γραμματείας» (πρῶτον κατ' εἶδος καὶ ἔπειτα κατὰ χρονικὰς περιόδους) καὶ ἠκολούθησαν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ καὶ ἕτεροι ἐπιστήμονες διεθνοῦς κύρους (Harnack, Quasten) μὲ ἐξαίρεσιν τὸν Krüger, ὅστις ἠκολούθησε τὴν κατ' εἶδος διαίρεσιν (σ. 116-125)· τὴν ἐξελικτικὴν πορείαν τῆς Χριστ. Γραμματείας καὶ τὰς χρονολογικὰς ὁροθετήσεις ταύτης (ἀναγκαία ἡ διάκρισις εἰς Παλαιοχριστιανικὴν καὶ Πατερικὴν Γραμματείαν).

ΙΙ. Τὴν δευτέραν ἐποχήν, δηλαδὴ τὴν Πατερικὴν Γραμματείαν (σ. 133-156), ἔνθα ὁμιλεῖ περὶ τῶν αἱ-

τίων τῆς ἀπωλείας πλείστων ἔργων τῆς Παλαιοχριστιανικῆς Γραμματείας (σ. 135-139) καὶ τῶν δυσχερειῶν περὶ τὴν χρονολόγησιν τῶν ἀπολεσθέντων ἔργων (σ. 140-143), παραθέτων ἅμα καὶ τὸν γνωστὸν ἀπὸ τοῦ 1897 χρονολογικὸν πίνακα τοῦ Harnack (σ. 143-156).

III. Τὰ στάδια ἐξελίξεως τῆς ἀρχαίας Χριστ. Γραμματείας (σ. 156-70), ἤτοι τὴν περίοδον τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων, τὴν μετὰ τοὺς Ἀποστολικοὺς Πατέρας περίοδον (Γνωστικισμός, Μοντανισμός) (σ. 171-80), τὴν θεώρησιν τῆς Παλαιοχριστ. Γραμματείας καθ' ὕλην (Σύμβολα, ὁμιλίαι, ἀσκητικὰ καὶ ἠθικὰ συγγράμματα, Καν. Δίκαιον, Ἁγιολόγια) (σ. 181-90). Ἐπίσης ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τοὺς τίτλους ἀπολεσθέντων ἔργων, τὰς πηγὰς τῆς ποιήσεως, τὰς Συνόδους καὶ τὰ Ἀπόκρυφα (σ. 191-232).

IV. Τὴν τρίτην χρονικὴν περίοδον (190/200-250/60), καθ' ἣν παρατηρεῖται συστηματικὴ ἀνάπτυξις τῆς Θεολογίας καὶ ἡ ἀναγωγὴ ταύτης εἰς Ἐπιστήμην (Θεολόγοι Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως — Μαρτυρολόγια-Ἐκκλησ. Ἱστορία — ρυθμικὰ ἐκκλ. ᾄσματα — συγκριτικὴ θεώρησις ἐκκλησιαστικῆς καὶ αἱρετικῆς Γραμματείας) (σ. 233-70).

V. Τὴν Δ' χρονικὴν περίοδον (ca 260-325), εἰς ἣν μᾶς εἰσάγει εἰς τὴν προβληματολογίαν τῶν συγγραφέων τῆς Αἰγύπτου (Διονύσιος Ἀλεξ. κ.λπ.), Μ. Ἀσίας (Γρηγόριος Θαυματουργός, Μεθόδιος), τῆς Συρίας-Παλαιστίνης (Παῦλος Σαμοσατεύς, Λουκιανός) καὶ τῆς Δύσεως (Ἀρνόβιος, Λακτάντιος, Βικτωρῖνος) (σ. 271-321).

VI. Τέλος ὁ κ. Μ. ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ὠριγένους ἐπὶ τῆς Ἐκκλ. Γραμματείας τῆς χρονικῆς περιόδου 260-325 (σ. 322-36) καὶ τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα τῆς Δυτικῆς—Λατινικῆς Γραμματείας (σ. 337-56).

VII. Ἀκολουθοῦν κρίσεις, παρατηρήσεις καὶ συμπεράσματα (σ. 357-75) τοῦ κ. Καθηγητοῦ, ἅτινα μαρτυροῦν τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ γνῶσιν τῶν διαφόρων πατρολογικῶν προβλημάτων, ὀφειλομένην εἰς μακροχρόνιον αὐτοῦ σοβαρὰν ἐνασχόλησιν μὲ τὴν Πατρολογίαν καὶ ἐκφράζουν τὴν αἰσιοδοξίαν του διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν νέων ἀνὰ τὸν κόσμον πατρολογικῶν δυνάμεων (σ. 364), ὡς καὶ ὀκτὼ πίνακες ἐντὸς κειμένου (ρωμαίων αὐτοκρατόρων, παπῶν Ρώμης, Πατριαρχῶν ΚΠόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, κυρίων ὀνομάτων ἑλληνικῶν καὶ ξένων) καὶ εἷς ἐκτὸς κειμένου τῶν σπουδαιοτέρων συγγραφέων καὶ ἀνωνύμων ἔργων τῆς ἀρχαίας Χριστ. Γραμματείας (σ. 376-394).

Τὸ ὅλον ἔργον διακρίνει ἐπιστημονικὴ καὶ λεπτολόγος ἐξέτασις τῶν ἐπὶ μέρους πατρολογικῶν ζητημάτων, μαρτυρεῖ δὲ ἀνυπόκριτον ἀγάπην τοῦ συγγραφέως πρὸς τὴν πατρολογικὴν Ἐπιστήμην. Τὸ ἰδιαίτερον προσὸν τῆς μετὰ χεῖρας Εἰσαγωγῆς εἶναι ἡ θέσις τῶν πατρολογικῶν προβλημάτων καὶ ἡ προσπάθεια ἐπιλύσεως τούτων. Θὰ ἠδύνατό τις ἴσως νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν κ. Καθηγητὴν καταγραφὴν πληρεστέρας βιλιογραφίας διὰ τὰ γενικὰ πατρολογικὰ θέματα εἰς τὸν οἰκεῖον πίνακα (π.χ. W. Schneemelcher, Bibliographia Patristica, Bonn 1956 ἑ., Von Campenhausen, Lateinische Kirchenväter, Stuttgart 1960, F. L. Cross, The Early Christian Fathers, London 1960, τοῦ αὐτοῦ, The Oxford Dictionary of the Christian Church, Oxford 1961, C. W. H. Lampe, A Patristic Greek Lexicon τ. 1-5. Oxford 1961-8 κ.λπ.) καὶ ὁπωσδήποτε τὰς γενικὰς ἐκδόσεις καὶ μεταφράσεις τῶν πατερικῶν ἔργων καὶ ἀξιολόγησιν τῶν ἐκδοτικῶν τούτων προσπαθειῶν. Ἐπίσης θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι οἱ καταχωριζόμενοι πίνακες τοῦ Harnack καὶ τοῦ Χρυσ. Παπαδοπούλου ἀφαιροῦν ἐκ τῆς πρωτοτυπίας τοῦ ἔργου, ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ἔχῃ διάφορον γνώμην εἰς λεπτομερειακά τινα θέματα (π.χ. ἀναγκαία συνεξέτασις τῆς παρ. περὶ τοῦ Γνωστικισμοῦ (σ. 173) μετὰ τῆς παρ. περὶ τοῦ Μαρκίωνος (σ. 265), χρονολογικὰ ζητήματα τοῦ βίου Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, παράθεσις ἱκανοῦ «συστηματικοῦ» ὑλικοῦ (σ. 271-321) εἰς τὴν «εἰσαγωγικὴν» θεώρησιν τῆς Χριστ. Γραμματείας). Ἀλλ' ὁπωσδήποτε καὶ ὁ ἀπαιτητικὸς εἰσέτι ἀναγνώστης τῆς Εἰσαγωγῆς ἀναγνωρίζει ἀνεπιφυλάκτως τὴν μεγάλην προσφορὰν εἰς τὰς πατρολογικὰς ἐν Ἑλλάδι σπουδάς, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Μ. ἔκαμε διὰ τῆς συγγραφῆς καὶ δημοσιεύσεως τῆς Εἰσαγωγῆς του καὶ ἀναμένει μετὰ χαρᾶς τὴν σχεδιαζομένην δημοσίευσιν καὶ τοῦ συστηματικοῦ πατρολογικοῦ ἔργου τοῦ πολιοῦ Καθηγητοῦ, τὸ ὁποῖον, ἐφ' ὅσον θὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος συντόμως, θὰ καλύψῃ, ἐλπίζομεν, μέγα κενὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν θεολογικὴν βιβλιογραφίαν. Ὁ δὲ γράφων τὰς παρούσας γραμμὰς καὶ ὡς πατρολόγος καὶ ὡς εὐγνώμων μαθητὴς τοῦ κ. Καθηγητοῦ εὔχεται εἰς τὸν Κύριον, ὅπως χαρίσῃ εἰς τὸν συγγραφέα πνευματικὴν ἀλκὴν ἄχρι τέλους καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ ὡς πλεῖστα, ἵνα φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἀπαύγασμα τῶν πολυετῶν ἀπασχολήσεών του, ἤτοι τὸ σύστημα τῆς Πατρολογίας.

Πρωτ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΟΥΣΚΑΣ
Δρ. Θ. καὶ Φ.

Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα Δ. Τζωρτζάτου, Οἱ βασικοὶ θεσμοὶ διοικήσεως τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, μετὰ ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως, ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1974, σελ. 138.

Τὸ νέον ἔργον τοῦτο συμπληροῖ τὴν σειρὰν συναφῶν ἔργων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους περὶ τοὺς βασικοὺς θεσμοὺς καὶ τὴν καταστα-

τικὴν νομοθεσίαν τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον καλύπτουν μέγα κενὸν εἰς τὴν ὀρθόδοξον βιβλιογραφίαν, ἀλλὰ καὶ ἀποτελοῦν ἀσφαλῆ χειραγωγὸν διὰ τὴν συνειδητοποίησιν τῆς ἑνότητος πνεύματος, ἡ ὁποία διέπει τοὺς διοικητικοὺς θεσμοὺς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἔργου τούτου, συμπίπτουσα πράγματι πρὸς τὴν «δεινὴν ἐν Κύπρῳ ἐκκλησιαστικὴν κρίσιν», προσφέρει θετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν εὐχερεστέραν καὶ ἀκριβεστέραν κατανόησιν τοῦ ἱστορικοῦ πλαισίου τῆς διαμορφώσεως τῶν βασικῶν θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου. Ἡ προτασσομένη τῶν κειμένων σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις ἐπισημαίνει μετὰ χαρακτηριστικῆς ἀκριβείας καὶ σαφηνείας τοὺς κυριωτέρους σταθμοὺς ἐξελίξεως τῆς διοικητικῆς διοργανώσεως τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον. Διὰ τῶν σελίδων 11-34 σχηματίζει ὁ ἀναγνώστης ἀρτίαν εἰκόνα τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν περιπετειῶν τῆς μαρτυρικῆς Μεγαλονήσου, λαμβάνει γνῶσιν τῆς κυριωτέρας σχετικῆς βιβλιογραφίας καὶ ἐνημεροῦται πλήρως ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ ἱστορικὸν παρελθὸν ἰσχυσασῶν θεμελιωδῶν διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν γενετικῶν αἰτίων τῆς ἐξελικτικῆς διαμορφώσεως τῶν θεσμῶν, χωρὶς νὰ ἀπουσιάζῃ καὶ ἡ προσωπικὴ ὑπὸ τοῦ σ. ἀξιολόγησις αὐτῶν. Οὕτω λ.χ. ἐν σελ. 15-16 ἐπισημαίνεται ἡ ἰδιάζουσα σχέσις μεταξὺ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν αὐτοκεφάλων ἀρχιεπισκόπων, ἡ ὁποία «καθίστατο καὶ ἀσφαλὴς βάσις συνεργασίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου μετὰ τῶν αὐτοκεφάλων ἀρχιεπισκόπων ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων» ἢ ἐν σελ. 16 ὁ καθορισμὸς τῶν ὁρίων post quem καὶ ante quem τῆς συνδέσεως τοῦ τίτλου «ἀρχιεπίσκοπος» πρὸς τὸν πρωτόθρονον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου κ.ἄ. Θὰ ἠδύνατο ὅμως νὰ ἀναζητηθοῦν τὰ αἴτια τῆς μὴ διεκδικήσεως ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τίτλου «Π α τ ρ ι ά ρ χ η ς», τὸν ὁποῖον βραδύτερον διεξεδίκησαν νεώτεραι Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι ἢ μητροπολιτικοὶ θρόνοι, ὡς αἱ Ἐκκλησίαι Βουλγαρίας, Σερβίας, Ρωσίας, Ρουμανίας κ.ἄ. Ἡ περίεργος αὕτη μετριοπάθεια θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ὄχι μόνον διὰ τῶν ἐθνικῶν δεσμῶν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον Κων/πόλεως ἢ καὶ διὰ τῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς βαθείας συνειδητοποιήσεως τῶν κατὰ τὴν μακραίωνα κανονικὴν παράδοσιν τεθέντων κριτηρίων τῆς πατριαρχικῆς τιμῆς, ἡ ὁποία προϋπέθετεν ὄχι μόνον διοικητικὴν ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ καὶ κανονικῶς κατωχυρωμένα πρεσβεῖα τιμῆς. Ἡ Ἐκκλησία Κύπρου, ἔχουσα βαθεῖαν συνείδησιν τῆς παραδόσεως ταύτης, οὐδέποτε διεξεδίκησε πατριαρχικὰ δίκαια, καίτοι ταῦτα παραθεωρήθησαν ἔν τινι μέτρῳ εἰς τὴν παροῦσαν διοικητικὴν διάρθρωσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Παρὰ τὰς λεπτομερείας ταύτας, ἡ σύντομος ἱστορικὴ ἀνασκόπησις παρέχει ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς διαμορφώσεως καὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν θεσμῶν διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἐν μέσῳ ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν περιπετειῶν καὶ ἀγώνων. Ἡ ἐν τέλει τῆς ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως παρατιθεμένη ἐγκύκλιος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυρίλλου Γ' (1916-1933) καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου εἶναι τῷ ὄντι πολύτιμος διὰ τὴν πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐν ἰσχύϊ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1914 καὶ τοῦ μὴ ἰσχύσαντος Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1929. Τὸ πλαίσιον τοῦτο συμπληροῦν τὰ περὶ Θρησκείας ἄρθρα τοῦ Συντάγματος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας (1960), τὰ ὁποῖα παρέχουν τὸ πολιτειακὸν πλαίσιον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1914.

Εἰς τοὺς βασικοὺς θεσμοὺς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου (σελ. 35-117) παρέχονται τὰ κείμενα 1) τοῦ ἐν ἰσχύϊ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1914 ἐξ 138 ἄρθρων (σελ. 35-61), 2) Ἡ Δικονομία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων τοῦ 1917 (σελ. 62-74) καὶ 3) Ὁ μὴ ἰσχύσας Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 1929 (σελ. 75-117).

1. Ὁ ἐν ἰσχύϊ Κ α τ α σ τ α τ ι κ ὸ ς Χ ά ρ τ η ς τοῦ 1914 περιλαμβάνει τὰ περὶ συγκλήσεως, συγκροτήσεως, προεδρίας, λειτουργίας καὶ ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου (ἄρθρα 1-16), τὰ περὶ τῶν Ἐπισκοπῶν, (ἄρθρ. 17), τῆς τοποτηρητείας χηρεύοντος θρόνου (ἄρθρ. 18), τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων (ἄρθρ. 19), τῆς συγκροτήσεως τοῦ σώματος τῆς ἐκλογικῆς συνελεύσεως (ἄρθρ. 20-24), τῆς διαδικασίας ἐκλογῆς τῶν Μητροπολιτῶν καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου (ἄρθρ. 25-31), τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ἐπισκόπου κατὰ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπισκοπῆς καὶ τὴν κρίσιν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν (ἄρθρ. 32-38), τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐπισκοπῆς (ἄρθρα 39-40), τῶν καθηκόντων τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν κληρικῶν τῆς Ἐπισκοπῆς (ἄρθρ. 41-44), τῆς ἀντιμισθίας τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν κληρικῶν (ἄρθρ. 45), τῶν λόγων ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τῶν ἰσοβίων Ἐπισκόπων (ἄρθρ. 46-47) καὶ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς αὐτῶν, τὰ περὶ ναῶν, ἐνοριῶν καὶ ἐφημερίων (ἄρθρ. 49-66), τὰ περὶ τοῦ γάμου καὶ τοῦ διαζυγίου (ἄρθρ. 67-79), τὰ περὶ ἱερῶν μονῶν καὶ τὴν διοίκησιν αὐτῶν (ἄρθρ. 80-93). Τὰ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως (ἄρθρ. 94-95) διὰ τῶν θρονικῶν ἐπιτροπειῶν (ἄρθρ. 96-110), ἐνοριακῶν ἐπιτροπειῶν (ἄρθρ. 111-119), τῶν ἐφορειῶν (120) καὶ τῶν Μοναστηριακῶν συμβουλίων (ἄρθρ. 121-122), τὰ περὶ προσόδων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταμείων (ἄρθρ. 123) καὶ τὰ περὶ τὴν διαδικασίαν διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (ἄρθρ. 124-133). Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης κατακλείεται διὰ γενικῶν τινων διατάξεων (134-138).

Μετὰ τὴν παράθεσιν τοῦ κειμένου τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1914 παρατίθεται ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ψηφισθεῖσα τὸ 1917 «Δ ι κ ο ν ο μ ί α τ ῶ ν Ἐ κ κ λ η σ ι α σ τ ι κ ῶ ν Δ ι κ α σ τ η ρ ί ω ν». Αὐτὴ διαλαμβάνει

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

περὶ τῆς συγκροτήσεως τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου (ἄρθρ. 1-14) καὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων αὐτοῦ (ἄρθρ. 15-18), περὶ τῶν διαδίκων (ἄρθρ. 19-44), περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου διαδικασίας (ἄρθρ. 45-58), περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων (ἄρθρ. 59-72), περὶ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως (ἄρθρ. 73-95), περὶ δικαστικῶν ἐξόδων (ἄρθρ. 96-100) καὶ περί τινων γενικῶν διατάξεων (ἄρθρ. 101-106).

Τέλος παρατίθεται ὁ μὴ ἰσχύσας Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 1929, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὴν συγκρότησιν, λειτουργίαν καὶ δικαιοδοσίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου (ἄρθρ. 1-26), εἰς τὰς Μητροπόλεις καὶ τὴν κανονικὴν διαδικασίαν πληρώσεως αὐτῶν (ἄρθρ. 27-41), εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν Ἐπισκόπων (ἄρθρ. 42-59), εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Μητροπόλεων (ἄρθρ. 60-67), εἰς τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν τῶν ἀγάμων κληρικῶν (ἄρθρ. 68), εἰς τὰ περὶ ναῶν, ἐνοριῶν, ἐφημερίων, ψαλτῶν καὶ νεωκόρων (ἄρθρ. 69-90), εἰς τὰ περὶ γάμου καὶ διαζυγίου (ἄρθρ. 91-110), εἰς τὰ περὶ μοναχῶν καὶ μοναστηρίων (ἄρθρ. 111-129), εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (ἄρθρ. 130-193) καὶ εἰς γενικάς τινας ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 194-231).

Τὸ νέον τοῦτο ἔργον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα παρέχει πράγματι πλήρη εἰκόνα τῆς Καταστατικῆς νομοθεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, διὰ τῆς ὁποίας καθίσταται πρόδηλος ἡ συγκρότησις καὶ λειτουργία τῶν βασικῶν διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν. Οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν καὶ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον θὰ ἐκτιμήσουν δεόντως τὴν χρησιμωτάτην ταύτην προσφοράν. Τὸ ἐν τέλει παρατιθέμενον ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον εἶναι πολύτιμος χειραγωγὸς διὰ τὴν εὐχερεστέραν χρησιμοποίησιν τοῦ ἔργου.

ΒΛ. ΦΕΙΔΑΣ

Ἱερὰ Σύνοδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθε τὴν 27ην Νοεμβρίου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν καὶ ἠσχολήθη: 1) Μὲ τὰ ὑπηρεσιακὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀναγεγραμμένα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

2) Ἐτέλεσε Τρισάγιον εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Μονῆς Πετράκη διὰ τὰ θύματα τοῦ Πολυτεχνείου. Εἰς αὐτὸ παρέστησαν ἅπαντες οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύνεδροι.

3) Θὰ συνεχίσῃ τὰς συνεδρίας αὐτῆς καὶ θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν θέματα.

Κατὰ τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συνέχισε τὰς συνεδρίας αὐτῆς καὶ ἀπησχολήθη μὲ ὑπηρεσιακὰ θέματα. Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπησχολήθη καὶ μὲ τὰ κάτωθι:

1) Συνεπλήρωσε Μονίμους Συνοδικὰς Ἐπιτροπάς.

2) Ἠσχολήθη μὲ τὴν πλήρωσιν ἐπικαίρων θέσεων Στρατιωτικῶν Ἱεροκηρύκων.

3) Καθώρισεν, ὅπως παρ' ἑκάστῃ Μητροπόλει ὑπηρετῶσι μέχρι δύο Ἱεροκήρυκες καὶ οὐχὶ περισσότεροι αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε αἱ παντελῶς στερούμεναι Ἱεροκηρύκων Ἱεραὶ Μητροπόλεις ἀποκτήσωσι τοιούτους διὰ τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἀνάγκας, ἀποφευχθῇ δὲ οὕτω ὁ διορισμὸς ὑπεραρίθμων Ἱεροκηρύκων.

4) Καθώρισε δι' ἀποφάσεως αὐτῆς τὰς ἁρμοδιότητας τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων.

5) Ἠσχολήθη μὲ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων ὑπὸ τοῦ Ο.Δ.Δ.Ε.Π., ἐφ' ὅσον τοῦτο καταστῇ οἰκονομικῶς ἐφικτόν, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου.

6) Τέλος ἀπεφάσισεν, ὅπως τὸ ἐτησίως τελούμενον Μνημόσυνον διὰ τοὺς ἀειμνήστους Ἀρχιεπισκόπους Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τελεσθῇ τὴν Κυριακήν, 1ην Δεκεμβρίου, μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν θὰ τελέσῃ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν Θήρας κ. Γαβριήλ, Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, Φωκίδος κ. Χρυσοστόμου καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Δέρβης κ. Κοσμᾶ, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸν ἐπιμνημόσυνον λόγον θὰ ἐκφωνήσῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φωκίδος κ. Χρυσόστομος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὰς συνεδρίας αὐτῆς τῆς 10ης καὶ 11ης Δεκεμβρίου ἀπησχολήθη ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας μὲ τὴν ἄρθρον πρὸς ἄρθρον λεπτομερῆ ἐξέτασιν τοῦ σχεδίου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον συνέταξεν ἡ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 87/1974 καθοριζομένη κληρικολαϊκὴ ἐπιτροπή.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μελετήσασα τὸ ἐν λόγῳ κείμενον τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ μετὰ τὰς ὑπ' αὐτῆς γενομένας τροποποιήσεις, ὁμοφώνως ἐνέκρινε τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποσταλῇ διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας κύρωσιν αὐτοῦ.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ηὐχαρίστησε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον ἀναφορικῶς μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισεν, ὅπως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ τῆς Ἐκκλησίας, μεταβῇ εἰς Σινᾶ πρὸς ἐπιτόπιον ἐνημέρωσιν καὶ συζήτησιν μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Δαμιανοῦ καὶ τῆς Σιναϊτικῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἱστορικὴν Μονήν. Ὁ Σεβ. Κίτρους θὰ ἐπισκεφθῇ ὡσαύτως τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ θὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, θὰ ἐπαναλάβῃ δὲ ταύτας καθ' ὁμόφωνον ἀπόφασιν αὐτῆς τὴν 21ην προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνεκοινώθη, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος ἱεραποστολικῶς εἰς Ν. Γουϊνέαν κ. Κ. Μακρῆς, ἀνήκει εἰς τὴν Προτεσταντικὴν Ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἱεραποστολὴν καὶ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἐφημεριακὰ κενὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος κατὰ Μητροπόλεις:

1) Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν —. 2) Αἰτωλείας καὶ Ἀκαρνανίας 25. 3) Ἀλεξανδρουπόλεως 10. 4) Ἀργολίδος 10.

5) "Αρτης 5. 6) 'Αττικῆς —. 7) Βερροίας καὶ Ναούσης 25. 8) Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως 33. 9) Γρεβενῶν 21. 10) Γυθείου καὶ Οἰτύλου 36. 11) Δημητριάδος 15. 12) Διδυμοτείχου 5. 13) Δράμας 23. 14) Δρυϊνουπόλεως 40. 15) 'Εδέσσης, Πέλλης καὶ 'Αλμωπίας 24. 16)'Ελασσῶνος 14. 17) 'Ελευθερουπόλεως 1. 18) Ζακύνθου 19. 19) Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου 5. 20) 'Ηλείας 10. 21) Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων 30. 22) Θεσσαλονίκης—. 23) Θηβῶν καὶ Λεβαδείας 15. 24) Θήρας, 'Αμοργοῦ καὶ Νήσων—. 25) 'Ιερισσοῦ, 'Αγίου "Ορους καὶ 'Αρδαμερίου 22. 26) 'Ιωαννίνων 60.27) Καισαριανῆς—. 28)Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας —. 29) Καρυστίας καὶ Σκύρου 17. 30) Κασσανδρείας—. 31) Καστορίας 10. 32) Κερκύρας καὶ Παξῶν 27. 33) Κεφαλληνίας 17. 34) Κίτρους—. 35) Κορινθίας 10. 36) Κυθήρων 20. 37) Λαγκαδᾶ 15. 38) Λαρίσσης καὶ Πλαταμῶνος 31. 39) Λευκάδος καὶ 'Ιθάκης 13. 40) Λήμνου καὶ 'Αγ. Εὐστρατίου 16. 41) Μαντινείας καὶ Κυνουρίας 13. 42) Μαρωνείας 13. 43) Μεγάρων —. 44) Μεσογαίας 3. 45) Μεσσηνίας 44. 46) Μηθύμνης 11. 47) Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης 32. 48) Μυτιλήνης 16. 49) Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας 51. 50) Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως 3. 51) Ν. Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς 3. 52) Ν. 'Ιωνίας καὶ Ν. Φιλαδελφείας —. 53) Ν. Σμύρνης—. 54) Νικαίας—. 55). Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης 20. 56) Ξάνθης 9. 57) Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου 42. 58) Παροναξίας 11. 59) Πατρῶν 32. 60) Πειραιῶς—. 61) Περιστερίου—. 62) Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου 16. 63) Σάμου καὶ 'Ικαρίας 15. 64) Σερβίων καὶ Κοζάνης 18. 65) Σερρῶν καὶ Νιγρίτης 44. 66) Σιδηροκάστρου 4. 67) Σισανίου καὶ Σιατίστης 20. 68) Σύρου 20. 69) Τρίκκης καὶ Σταγῶν 23. 70) Τριφυλίας καὶ 'Ολυμπίας 30. 71) "Υδρας 3. 72) Φθιώτιδος 40. 73) Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου 18. 74) Φλωρίνης 10. 75) Φωκίδος 25. 76) Χαλκίδος 15. 77) Χίου 15.

'Ιερὰ 'Αρχιεπισκοπὴ 'Αθηνῶν

'Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφείμ, κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον:

'Ε τ έ λ ε σ ε: Τὴν 18/11 τὰ ἐγκαίνια Αἱμοδοτικοῦ Σταθμοῦ τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν εἰς 'Αγίαν Βαρβάραν ἄνω Πατησίων.

"Ω ρ κ ι σ ε: Τὴν 21/11 τὴν νέαν ὑπὸ τὸν κ. Κων. Καραμανλῆν Κυβέρνησιν τῆς Χώρας.

'Ε δ έ χ θ η: Τὴν 13/11 τὸν ἐπιθεωρητὴν κ. Τσίλαγαν, τὸν πολιτευτὴν κ. Γεώργ. Λιανόπουλον, τὸν πολιτευτὴν κ. Λαμπρίαν, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Νικαίας κ. Γεώργιον καὶ Σύρου κ. Δωρόθεον, ὡς καὶ τὸν 'Ιερὸν Σύνδεσμον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς.

Τὴν 14/11 τὸν πρέσβυν κ. 'Αντωνόπουλον καὶ τὸν Σεβ. 'Ελασσῶνος κ. Σεβαστιανόν.

Τὴν 15/11 τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Πανεπιστημιακῆς Κλινικῆς τοῦ 'Οφθαλμιατρείου, τὸν κ. 'Αχιλ. Λαζάρου καὶ τὸν κ. Νταῆν.

Τὴν 19/11 τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανηπειρωτικοῦ συνδέσμου καὶ τὸν Σεβ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν.

Τὴν 21/11 τὸν κ. Βασίλειον Μουστάκην.

Τὴν 23/11 τὸν πρέσβυν τῆς Αἰθιοπίας κ. Mesfin Abebe.

Τὴν 25/11 τὴν πρόεδρον τῆς 'Ελ. Κοινότητος Τεχεράνης δ. 'Αντωνιάδου.

Τὴν 26/11 τὸν 'Υπουργὸν Παιδείας κ. Ζέππον καὶ τοὺς κ. κ. 'Υφυπουργοὺς Εὐρυγένην καὶ Καραπιπέρην.

'Ιερὰ Μητρόπολις 'Ηλείας

'Εκ τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως 'Ηλείας καὶ 'Ωλένης ἀνακοινοῦται, ὅτι τὴν 7ην Νοεμβρίου τὸ τριμελὲς Πλημμελειοδικεῖον Πύργου κατεδίκασε τοὺς ἀδελφοὺς Δημήτριον Χρήστου 'Αναστασόπουλον καὶ 'Ηλίαν Χρήστου 'Αναστασόπουλον, μάρτυρας τοῦ 'Ιεχωβᾶ, κατοίκους Μενιδίου 'Αθηνῶν, (στάσις Μενιδίου 'Αχαρνῶν) εἰς φυλάκισιν 5 μηνῶν, χρηματικὴν ποινὴν 5.000 δραχ. καὶ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ ἑξάμηνον ἕκαστον.

'Ιερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας κ. Δαμασκηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεώς του εἰς τὸν ἱστορικὸν θρόνον τῆς ἀκριτικῆς 'Ι. Μητροπόλεως Μαρωνείας ἐπέδειξε πλουσίαν πνευματικὴν καὶ ποιμαντορικὴν δρᾶσιν.

Τὴν 6ην 'Ιουλίου ἐτέλεσε τὰ Θυρανοίξια τοῦ 'Ιεροῦ 'Εξωκκλησίου 'Αγίας Εἰρήνης 'Ασώπτῶν.

Παρέστη εἰς τὰς ἐνθρονίσεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου.

Τὴν 23ην 'Ιουλίου, ἡμέραν Τρίτην, ἐπεσκέφθη Στρατιωτικὰς Μονάδας ὡς Τοποτηρητὴς τῶν 'Ι. Μητροπόλεων 'Αλεξανδρουπόλεως, Διδυμοτείχου καὶ 'Ορεστιάδος φθάσας μέχρι τῶν συνόρων, ἐμψυχώνων καὶ νουθετῶν τοὺς στρατευμένους νέους.

Τὴν 28ην 'Ιουλίου, ἡμέραν Κυριακήν, ἐτέλεσε τὰ Θυρανοίξια τοῦ 'Ι. 'Εξωκκλησίου Προφήτου 'Ηλιοῦ Πόρπης.

'Ως Τοποτηρητὴς τῶν 'Ι. Μητροπόλεων 'Αλεξανδρουπόλεως, Διδυμοτείχου-'Ορεστιάδος, παρέστη εἰς τὰς ἐνθρονίσεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν κ. κ. 'Ανθίμου καὶ 'Αγαθαγγέλου, προσφωνήσας αὐτοὺς καταλλήλως.

Τὴν 15ην Αὐγούστου ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Κοιμ. Θεοτόκου Κομοτηνῆς, πανηγυρίζοντι, καθ' ἣν ἐγένετο χειροτονία Διακόνου.

'Επεσκέφθη ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἀκριτικὰ φυλάκια Νυμφαίας, Τσαρδακλῆ, Λαμψάκι ἐνισχύσας τὸ ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν φρόνημα τῶν στρατιωτῶν, διανείμας αὐτοῖς σιγαρέττα καὶ γλυκά, ὡς καὶ ἀντίτυπα τῆς Κ.Δ. καὶ εἰκόνας.

Τὴν 25ην Αὐγούστου, ἡμέραν Κυριακήν, ἐνεκαινίασε τὸν 'Ι. Ναὸν 'Αγ. Γεωργίου Συκορράχης.

'Εξαπέλυσε Ποιμαντορικὰς 'Εγκυκλίους ἐμψυχώνων τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα κατὰ τὰς κρισίμους στιγμάς, ἃς διήρχετο τὸ ἔθνος καὶ προτρέπων εἰς συμπαράστασιν καὶ ποικίλην βοήθειαν τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων.

'Εκτὸς τῶν Κυριακῶν καὶ 'Εορτῶν, καθ' ἃς ἐτέλεσε Θ. Λειτουργίας καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον, περιώδευσεν ἀλληλοδιαδόχως τὰς Κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς ὑπαίθρου, ὅπου ὡμίλησεν ἐπικαίρως εἰς ἑσπερινὰ κηρύγματα.

'Ιερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν 'Ιερὸν Κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ Λαὸν τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον εὐχαριστήριον, διὰ τὴν γενναιόφρονα συνδρομὴν αὐτῶν εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν Κυπρίων ἔρανον.

Α ἰ δ ε σ ι μ ώ τ α τ ο ι ἱ ε ρ ε ῖ ς κ α ὶ ε ὐ σ ε β ε ῖ ς Χ ρ ι σ τ ι α ν ο ί μ ο υ,

'Ως γνωστὸν ἀπὸ δύο ἤδη μηνῶν ἡ Μεγαλόνησος καὶ 'Ελληνικωτάτη Κύπρος ὑφίσταται πολλὰ δεινὰ ἐξ ἀδίκου τουρκικῆς ἐπιθέσεως καὶ διέρχεται μίαν τῶν δυσκολωτάτων χρονικῶν περιόδων αὐτῆς, αἱματοκυλισθεῖσα κυριολεκτικῶς. 'Ενώπιον αὐτοῦ τοῦ Κυπριακοῦ δράματος σύμπαντες οἱ "Ελληνες συμπαρεστάθησαν καὶ συμπαρίστανται πρὸς τὴν αἱματηρὰν καὶ ὀδυνηρὰν περιπέτειαν τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων. Κλῆρος ὁμοῦ καὶ λαὸς ἔδωσε τὸ παρὸν τῆς ἀγάπης, τῆς βοηθείας καὶ τῆς συμπαραστάσεως πρὸς αὐτούς, κατὰ τρόπον θαυμάσιον καὶ συγκινητικόν.

Εἰς τὸν 'Εθνικὸν αὐτὸν ὑπὲρ τῆς Κύπρου μας συναγερμὸν δὲν ὑστέρησεν, ὡς ἦτο βέβαιον, καὶ ἡ Μεσσηνία. Εἰς ἔκκλησιν γενομένην παρ' ἐμοῦ ὡς Προέδρου 'Επιτροπῆς πρὸς συλλο-

γὴν χρημάτων, εἰδῶν ἱματισμοῦ καὶ τροφίμων, οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως καὶ ὁ ἱερὸς Κλῆρος αὐτῆς προσέφερον πολλὰ ἐξ ἁπάντων τῶν ὡς ἄνω ζητηθέντων εἰδῶν, κατὰ τρόπον μαρτυροῦντα καὶ ἐπιβεβαιοῦντα τὰ πασίγνωστα φιλογενῆ, φιλάλληλα καὶ φιλάνθρωπα αἰσθήματα τοῦ εὐσεβοῦς καὶ εὐγενοῦς Μεσσηνιακοῦ λαοῦ.

Ἡ εἰς χρῆμα συνδρομὴ ἔχει ὡς ἑξῆς:

1) Ἐκ τοῦ δίσκου τοῦ περιφερθέντος εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τὴν 15ην Αὐγούστου, κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δραχμαὶ 360.128.

2) Ἐκ καταθέσεων γενομένων ἐν τῇ Λαϊκῇ Σχολῇ, δραχμαὶ 166.220.

3) Ἐκ συνεισφορᾶς τῶν αἰδεσιμωτάτων ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς καὶ τῶν Ἱεροψαλτῶν καὶ Νεωκόρων τῶν Ἱερῶν αὐτῆς Ναῶν, δραχμαὶ 178.215.

4) Ἐκ συνεισφορᾶς τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, δραχμαὶ 21.000.

5) Ἐκ 10.000 δραχμῶν ἡμετέρας προσφορᾶς.

Τὰ ὡς ἄνω χρηματικὰ ποσὰ ἀνῆλθον συνολικῶς εἰς τὰς 735.563 δραχμάς.

Σημειωτέον, ὅτι καὶ εἰς Τραπέζας τῆς Καλαμάτας ἔχουν κατατεθῆ καὶ ἄλλα χρηματικὰ ποσά.

Ἡ δὲ εἰς εἴδη ἱματισμοῦ, ρουχισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ τροφίμων συνδρομὴ ἔχει ὡς ἑξῆς:

1) Κουβέρτες 720. 2) Παλτὰ ἀνδρῶν, γυναικῶν, παίδων 1.270. 3) Ἐφαπλώματα 34. 4) Χαρτοκιβώτια ἱματισμὸς 250. 5) Ὑποδήματα καινουργῆ ζεύγη 1.000. 6) Ἔλαιον κιλὰ 2.200. 7) Σάπων κιλὰ 250. 8) Τρόφιμα ζυμαρικά, ὄρυζα, ζάκχαρι κ.λ.π. κιλὰ 1.500. 9) Γάλα κιβώτια 28. 10) Κομπόστα χαρτοκιβώτια 100, κιλὰ 2.400. 11) Ντομάτες χαρτοκιβώτια 100, κιλὰ 2.400. 12) Ἐλαῖαι δοχεῖα 50, κιλὰ 650.

Μετὰ τὴν ὡς ἄνω γνωστοποίησιν τῆς φιλογενοῦς καὶ φιλοτίμου προσφορᾶς, αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον καὶ τὸ χρέος νὰ ἐκδηλώσω καὶ δημοσίως τὰ αἰσθήματα ἱκανοποιήσεως καὶ πνευματικῆς ἰδιαιτέρας συγκινήσεώς μου, καὶ αἰσθάνομαι ὡσαύτως τὸ χρέος μου νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ Μεσσηνιακὸν Λαὸν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως διὰ τὴν ὁλόψυχον συμπαράστασιν αὐτῶν πρὸς τοὺς σκληρῶς δοκιμαζομένους ἀδελφοὺς Κυπρίους. Κύριος ὁ Θεὸς μνησθείη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλανθρωπίας αὐτῶν.

Ἐκφράζω ὡσαύτως τὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῶν ὑπηρεσίας πρὸς συσκευασίαν τῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ, ρουχισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ τροφίμων πρὸς τὸν Αἰδεσιμώτατον Ἱερέα Δημήτριον Παπαδόπουλον, Ἐφημέριον Παμμ. Ταξιαρχῶν Καλαμάτας, πρὸς τὸν ὑπάλληλον τοῦ Δήμου Καλαμάτας κ. Ἠλίαν Ἠλιόπουλον, τὰς Κυρίας καὶ Δεσποινίδας ἁπάντων τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Καλαμάτας, πρὸς τὸν κ. Εὐστάθιον Καρέλιαν, διαθέσαντα ἅπαντα τὰ χαρτοκιβώτια καὶ τὰ ὑλικὰ συσκευασίας καὶ εἰδικὸν προσωπικὸν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, τὸ ὁποῖον καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὸν κόπον αὐτοῦ. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν Καλαματιανὸν τύπον διὰ τὴν ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτοῦ συμπαράστασιν πρὸς τὸν ἔρανον, καὶ τέλος διὰ τὴν πρόθυμον ἐνημέρωσιν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς προσφορᾶς τῶν Μεσσηνίων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Κυπρίους.

Γνωστοποιῶ ἐν τέλει, ὅτι, ὑπὸ τὴν ἔνδειξιν «Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Κυπρίους» ἤρχισαν μερίμνῃ καὶ δαπάνῃ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, ἀποστελλόμενα τμηματικῶς —κατὰ τὰς ὁδηγίας ἐξ Ἀθηνῶν— δέματα ἱματισμοῦ, ρουχισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ τροφίμων πρὸς τοὺς ἐν Κύπρῳ ἀδελφοὺς ἡμῶν.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου 1974

Εὐχέτης πρὸς Κύριον

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Τὴν Κυριακήν, 6ην Ὀκτωβρίου, ἐτελέσθησαν μὲ πᾶσαν μεγαλοπρέπειαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μακρακώμης.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνὸς ἐνεκαινίασε τὸν Ἱ. Ναόν, ἐξηγῶν κατὰ διαστήματα εἰς τὸ ἐκκλησίασμα τὰς ἐργασίας καθαγιασμοῦ τῆς Ἁγίας Τραπέζης.

Κατὰ τὴν Θείαν λειτουργίαν ἐτελέσθησαν δύο χειροτονίαι, ἑνὸς ἱερέως προοριζομένου διὰ τὴν ἐνορίαν Γλύφας καὶ ἑνὸς Ἱεροδιακόνου προοριζομένου διὰ τὴν ἐνορίαν Ροβολιαρίου.

Ὁ ἐγκαινιασθεὶς Ναὸς θ' ἀποτελέσῃ τὸν δεύτερον Ἐνοριακὸν Ναὸν τῆς Μακρακώμης καὶ θὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας ὑπερδιακοσίων οἰκογενειῶν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Συνῆλθεν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ Δευτέρᾳ, 5ῃ Αὐγούστου 1974.

Κατ' αὐτὴν ἐξητάσθησαν ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένα θέματα, ἐφ' ὧν καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Ἐν τέλει τῆς παρούσης συνεδρίας, τῆς Α.Θ. Παναγιότητος εἰσηγησαμένης:

α) τὴν διὰ μεταθέσεως εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Πισιδίας προαγωγὴν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Ἰεζεκιήλ.

β) τὴν ἐκλογὴν Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀποδεξαμένης τὰς εἰσηγήσεις ταύτας, ψήφων δὲ κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, Μητροπολίτης Πισιδίας ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Ἰεζεκιήλ, ὡς Βοηθὸς δὲ Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βελγίου ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ Πρωτοσύγκελλος αὐτῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Κοντογιάννης, ἐπὶ τῷ ψιλῷ τίτλῳ τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ἀπολλωνιάδος.

Ὡσαύτως, προτάσει τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχιγραμματέως αὐτῆς ἐκάλεσε τὸν Πανοσιολ. Ὑπογραμματέα Διάκονον κ. Φίλιππον, καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ὑπογραμματέως τὸν Πανοσιολ. Κωδικογράφον κ. Ἰάκωβον. Εἰς τὴν οὑτωσὶ κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Κωδικογράφου αὐτῆς διωρίσθη ὁ Πανοσιολ. Διάκονος κ. Μελίτων.

Τὴν Κυριακήν, 11ην Αὐγούστου, ἐν τῷ Παν. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβ. Γέροντος Μητροπολίτου Χαλκηδόνος, ἐτελέσθη ἡ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ εἰς Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου προαχθέντος Πανοσιολ. Διακόνου κ. Φιλίππου.

Ὁ Προεξάρχων, πρὸ τῆς τελέσεως τῆς χειροτονίας προσεφώνησε καταλλήλως τὸν Ἅγιον Ἀρχιγραμματέα.

ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

«Προκλητικαὶ ἐκδόσεις Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν Ρωσικήν» (Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Frankfurter Allgemeine Zeitung».

«Ἡ ἐφημερὶς τοῦ Πεκίνου Peking Rundschau» ἐπικρίνουσα τὴν σοβιετικὴν ἐκκλησιαστικὴν πολιτικήν, ἀναφέρει ὅτι σοβιετικὴ ὁμὰς ἀποστατῶν ἐνισχύει τὴν θρησκευτικὴν δεισιδαιμονίαν, διὰ νὰ διαφυλάξῃ τὴν παρακμάζουσαν ἀντιδραστικὴν κυριαρχίαν κατ' αὐτῆς καὶ νὰ ναρκώσῃ τὸν σοβιετικὸν λαόν. Ἡ ὁμὰς αὐτὴ ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ὄργανον πρὸς μεταμόρφωσιν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔγινε «κομμουνι-

στικὸς Χριστιανισμός». Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διετέθησαν ἑκατομμύρια ρούβλια διὰ τὴν ἔκδοσιν δεκάδων χιλιάδων Ἁγίας Γραφῆς, προσευχηταρίων, βιβλικῶν παιδικῶν διηγημάτων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν διαφόρων ἀποστολῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ναῶν, ἐγκαθίδρυσιν θεολογικῶν ἱδρυμάτων ἢ ὀργάνωσιν κύκλων θεολογικῶν μαθημάτων δι' ἀλληλογραφίας καὶ ἐπέκτασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ ἐνθάρρυνσις αὐτὴ τῆς σοβιετικῆς ὁμάδος ἀποστατῶν εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐκινητοποίησε πάντοτε τὰς ἐκκλησίας διὰ τὴν μεγαλυτέραν διάδοσιν τῆς θρησκευτικῆς δεισιδαιμονίας. Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις, συμφώνως πρὸς πληροφορίας ξένων πρακτορείων εἰδήσεων, ἔχει σήμερον περίπου πεντήκοντα ἑκατομμύρια πιστούς, δηλαδὴ ποσοστὸν πλέον τοῦ 20% ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Ἐκτὸς τῶν ἡλικιωμένων, οἱ νέοι ἀπέκτησαν πάλιν τὴν πίστιν των καὶ ἐπίσης διανοούμενοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς ἐκκλησίας. Μάλιστα μέλη τοῦ κόμματος, τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως τῆς νεολαίας (Κομσομόλσκ) καὶ τοῦ στρατοῦ συμμετέχουν εἰς θρησκευτικὰς τελετάς. Δὲν προκαλεῖ ἀπορίαν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Πατριάρχης Μόσχας καὶ Πάσης Ρωσίας ἐξέφρασε τὴν μεγάλην του εὐχαρίστησιν διὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν καὶ τὸ ὅτι μερικοὶ φύλαρχοι (!) τῆς Ἐκκλησίας ἐπήνεσαν ἐγκωμιαστικῶς τὴν ὁμάδα ἀποστατῶν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς προσελεύσεώς των εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τὸ πρῶτον σοσιαλιστικὸν κράτος, ὡς ἱδρυθὲν καὶ κυβερνηθὲν ὑπὸ τοῦ Λένιν καὶ τοῦ Στάλιν, ρυπαίνεται τώρα ἐκ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν τῆς ὁμάδος τῶν ἀποστατῶν».

Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου, ἐπέτειον τῆς Ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου, ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας κ. Ποιμὴν ἀπέστειλεν εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. Μακάριον, Πρόεδρον τῆς Κύπρου, τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξέφρασε τὰς εὐχάς του «ὑπὲρ τῇ δικαίας καὶ εἰρηνικῆς διευθετήσεως τοῦ προβλήματος καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Κύπρου».

Ἀπὸ 15-24 Ὀκτωβρίου 1974 ἐπεσκέφθη τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἠλίας, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Σπυρίδωνος, Κωνσταντίνου, Ἀλεξίου καὶ Ἠλία.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Τὴν 16ην Μαΐου ἐ.ἔ. ἀπεβίωσεν ὁ μητροπολίτης Βράτσας Παΐσιος, μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Γεννηθεὶς τὸ 1888 ἐποίμανε τὴν Μητρόπολιν Βράτσας περισσότερον ἀπὸ 40 ἔτη. Ἐπὶ ὡρισμένον διάστημα διηύθυνε καὶ τὴν Ἐπαρχίαν τοῦ Λόβετς. Ἡ μεγαλυτέρα του φροντὶς ὑπῆρξαν οἱ ἱερεῖς, διὰ τοὺς ὁποίους ἐπέδειξεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Ἐχειροτόνει ἄτομα ἄξια διὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ ὑπεύθυνον αὐτὴν διακονίαν καὶ μὲ ἐπαρκῆ ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν. Εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον διηύθυνε τὸν τομέα τῶν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Εἰς αὐτὸν κυρίως ὀφείλεται ἡ σύνταξις τοῦ σήμερον ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Πατριάρχης Μάξιμος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Στάρας Ζαγόρας Παγκρατίου, τοῦ Ἐπισκόπου Μακαριουπόλεως Νικολάου καὶ ἄλλων κληρικῶν ἐπεσκέφθη ἀπὸ 10-15 Μαΐου ἐ.ἔ. τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀρμενίας, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πατριάρχου Βασγὲν Α΄. Εἰς τὸ ἐκδοθὲν σχετικὸν Ἀνακοινωθὲν τονίζεται μεταξὺ ἄλλων, ὅτι «οἱ φιλοξενούμενοι κατὰ τὴν παραμονήν των εἶχον τὴν εὐτυχῆ δυνατότητα νὰ ἐπισκεφθοῦν ἀξιολόγους ἱστορικοὺς τόπους, παλαιοὺς ναοὺς καὶ Μοναστήρια, πνευματικὰ μνημεῖα καὶ ἱδρύματα, ὅπως εἶναι τὰ Μοναστήρια Γκέχαρτ καὶ Γκάρνι, οἱ ναοὶ τῶν Ἁγίων Ριψίμια καὶ Γκαϊανὰ καὶ Ζβάρτνοτς, ὁ τάφος τοῦ φωτιστοῦ τῶν Ἀρμενίων-Ἁγίου Μεσρὼπ εἰς τὴν πόλιν Ὀσαγκάν, ἡ βιβλιοθήκη Ματενανταρὰν καὶ ἄλλα ἀξιοθέατα πέριξ τοῦ Ἐρεβάν».

Ἀρχὰς Μαΐου ἐ.ἔ. ὁμὰς ἐκ 15 Βουλγάρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἡγούμενον τῆς Μονῆς Μπάτσκοβο Ἐπίσκοπον Τραϊανοπόλεως Ἱλαρίωνα ἐπραγματοποίησε προσκυνηματικὸν ταξίδιον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐπισκεφθεῖσα τὰς Ἱερὰς Μονὰς Κουτλουμουσίου, Ἰβήρων, Σταυρονικήτα, Βατοπεδίου, Χιλανδαρίου, Ἁγίου Παντελεήμονος, Σίμωνος Πέτρας, Ἁγίου Γρηγορίου, Ἁγίου Διονυσίου καὶ Ζωγράφου. Εἰς σχετικὴν περιγραφὴν τοῦ ἐν λόγῳ προσκυνηματικοῦ ταξιδίου ὁ Ἀρχιμανδρίτης Μεθόδιος, Ἡγούμενος τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τῆς Ρίλας, τονίζει μεταξὺ ἄλλων τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει θησαυρῶν, οἱ ὁποῖοι «ἀποτελοῦν ἀκένωτον πηγὴν διὰ τοὺς διψῶντας χάριν, καθὼς καὶ εὐρὺ πεδίον ἐργασίας διὰ τοὺς ἐργάτας τῆς ἐπιστήμης» καὶ προσθέτει: «Τιμᾷ τὸ Ἑλληνικὸν κράτος τὸ γεγονὸς ὅτι προσέχει αὐστηρῶς νὰ μὴ ἐξάγεται τίποτε ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς αὐτοὺς ἐκτὸς τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθω. Ἡ Χερσόνησος ὑπῆρξε καὶ θὰ παραμείνῃ ἀληθὴς ἑστία διὰ Πανορθοδόξους συναντήσεις, διὰ νέαν προσέγγισιν τῶν ὀρθοδόξων λαῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἡμεῖς τὸ ᾐσθάνθημεν τοῦτο ἰδιαιτέρως ἐντόνως, ὅταν παρῆλθεν ὁ χρόνος τῆς παραμονῆς μας καὶ ὅταν ἔπρεπε νὰ ἀποχαιρετίσωμεν τὸν πραγματικὸν αὐτὸν ἐπίγειον παράδεισον, τὸν κῆπον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου».

Ὁ Βούλγαρος Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας Τόντορ Σάμπεβ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας Τμήματος διὰ τὴν οἰκουμενικο-εἰρηνοποιὸν δρᾶσιν καὶ τὰς διεκκλησιαστικὰς σχέσεις τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἰς σχετικὴν συνέντευξιν περὶ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς πρὸς δημοσιογράφον τοῦ Τμήματος Πληροφοριῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἔδωσε τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ δημοσιογράφου: «Ποία ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἀριθμὸς πιστῶν, ναῶν καὶ μονῶν, Ἀρχιερέων, ἱερέων, παστόρων κλπ.;».

«Συμφώνως πρὸς στατιστικὰ στοιχεῖα, παρασχεθέντα κατὰ τὸ 1961 εἰς τὸ ἐν Γενεύῃ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, οἱ βαπτισθέντες εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀριθμοῦν περίπου 6.000.000. (Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ἀκόμη πιστεύοντας — μέλη τῆς Ἐκκλησίας). Εἰς τὴν Χώραν δὲν κρατοῦνται ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα διὰ τὴν θρησκευτικὴν ὁμολογίαν τῶν πολιτῶν. Ἡ Βουλγαρικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει 11 ἐπαρχίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας καὶ δύο εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν (ΗΠΑ καὶ Καναδᾶν) καὶ τὴν Αὐστραλίαν· ἐνορίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ρουμανίαν καὶ Οὐγγαρίαν, 12 Μητροπολίτας, 10 Ἐπισκόπους, περὶ τοὺς 3.700 ναοὺς καὶ παρεκκλήσια, 1.500 ἱερεῖς, 120 Μοναστήρια μὲ 400 περίπου μοναχοὺς καὶ μοναχάς, δύο ἐκκλησιαστικὰ ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτοῦν περίπου 320 νέοι, ἐκκλησιαστικο-γεωργικοὺς οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς, ἐκδοτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐργαστήρια δι' ἐκκλησιαστικὴν μονοπωλιακὴν παραγωγήν, κηρία, ἄμφια καὶ ἄλλα.

Ἡ ἑπομένη εἰς ἀριθμὸν πιστῶν εἶναι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία μὲ περίπου 50.000 μέλη καὶ 40 ἱερεῖς. Στενῶς συνδεδεμένη μετ' αὐτῆς εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῶν Οὐνιτῶν μὲ 10.000 περίπου μέλη, ἕνα ἀποστολικὸν Ἔξαρχον, 20 ἱερεῖς καὶ 17 ναούς.

Αἱ Προτεσταντικαὶ Ὁμολογίαι (Μεθοδισταί, Βαπτισταί, Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ἀντβεντισταὶ) ἀριθμοῦν περὶ τὰ 16.000 μέλη μὲ 101 ναοὺς καὶ οἴκους προσευχῆς, 265 πάστορας καὶ ἱεροκήρυκας.

Εἰς τὴν Χώραν ὑπάρχει ὡσαύτως Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία μὲ περίπου 20.000 πιστούς, 10 ἱερεῖς, 12 ναοὺς καὶ παρεκκλήσια· ρουμανικὴ ἐνορία μὲ 1 ναὸν καὶ 1 ἱερέα· ὀλιγομελὴς ἰουδαϊκὴ κοινότης διευθυνομένη ὑπὸ κεντρικοῦ πνευματικοῦ συμβουλίου διαθέτουσα 3 συναγωγάς· μουσουλμανικὴ θρησκευτικὴ κοινότης ἀριθμοῦσα περὶ τοὺς 800.000 ὀπαδούς, (Τοῦρκοι, Βούλγαροι περίπου 150.000, Ἀτσίγγανοι καὶ Τάταροι),

μὲ περίπου 1.300 τζαμιά, 600 χότζηδες, μέγαν μουφτῆν εἰς Σόφιαν καὶ ἐπαρχιακοὺς μουφτῆδες εἰς τὰ κέντρα μὲ μουσουλμανικὸν πληθυσμόν».

Εἰς τὴν ἐρώτησιν: «Ποῖαι αἱ κυριώτεραι δυσχέρειαι, προβλήματα καὶ προκείμενα καθήκοντα τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ 'Εκκλησιῶν», ὁ Καθηγητὴς Σάμπεβ ἔδωσε τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν:

«'Η ἀνάγκη νὰ κατευθύνωμεν τὴν ἀποστολὴν τῆς 'Εκκλησίας εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδὸν καὶ τὰς νέας μεθόδους, ἀφοῦ προσαρμοσθῶμεν πρὸς τὰ καθήκοντα τῆς 'Εκκλησίας εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν καὶ τὰς αὐξανομένας ἰδιομορφίας τῶν πιστῶν, ἡ πρόσκλησις πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους πρὸς σειρὰν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα βασανίζουν τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κοινωνίαν, ἡ προετοιμασία διὰ νέαν ἔκδοσιν τῆς Βίβλου εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἡ δημιουργία ἐλπιδοφόρων ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς ηὐξημένας ἀνάγκας τῆς 'Εκκλησίας, ἡ βελτίωσις τοῦ οἰκουμενικοῦ ἔργου κ.λπ.».

'Ο Προκαθήμενος τῆς 'Ορθοδόξου Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας Πατριάρχης Μάξιμος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Στάρας Ζαγορᾶς Παγκρατίου, τοῦ 'Επισκόπου Μακαριουπόλεως Νικολάου, Σχολάρχου τῆς Θεολογικῆς 'Ακαδημίας τῆς Σόφιας, καὶ τοῦ Πρωτοδιακόνου Βασιλείου Βελιάνωβ, ἐπεσκέφθη ἀπὸ 6-10 Μαΐου 1974 τὴν 'Εκκλησίαν τῆς Γεωργίας προσκλήσει τοῦ Προκαθημένου της Πατριάρχου Δαυΐδ Ε'.

'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς 'Ορθοδόξου Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας «Cerkoven Vesnik» παρέχει καὶ περιληπτικὴν ἱστορίαν τῆς 'Εκκλησίας τῆς Γεωργίας, διὰ τὴν ὁποίαν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς: «'Η 'Εκκλησία τῆς Γεωργίας εἶναι ἡ δευτέρα τοπικὴ ἐθνικὴ 'Εκκλησία μετὰ τὴν τῶν 'Αρμενίων. 'Αρχικῶς αὕτη ἐτέλει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Αντιοχείας, ἀλλὰ ἀπήλαυεν εὐρείας αὐτονομίας. Βαθμηδὸν ὁ Προκαθήμενός της ἐστερέωσε πλήρως τὴν αὐτοτέλειάν της, μόνος ἡγίαζε τὸ "Αγιον Μύρον, ἐχειροτόνει καὶ ἐδίκαζε τοὺς ἐπισκόπους, συνεκάλει καὶ προήδρευε τῶν ἐκκλησιαστικῶν συνόδων. Σημαντικὸν ρόλον διὰ τὴν πνευματικὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ τῆς Γεωργίας ἔπαιξεν ὁ Μοναχισμός. Κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ἡ Γεωργία ἦτο κατάσπαρτος ἀπὸ Μοναστήρια. Πολλοὶ μοναχοὶ τῆς Γεωργίας ἠσκήτευαν εἰς τὴν Παλαιστίνην, τὸ Σινᾶ, τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸν "Αθω, τὴν Βουλγαρίαν καὶ ἀλλαχοῦ. Οἱ Γεωργιανοὶ μοναχοὶ μετέφραζον καὶ ἔγραφον λειτουργικὰ καὶ θεολογικὰ βιβλία. Αἱ Μοναὶ Μαγβιμέλι, Γκορετζέλι, Γκέλατ καὶ ἄλλαι ὑπῆρξαν ἑστίαι πνευματικῆς παιδείας, πίστεως καὶ εὐσεβείας. "Ανθησιν ἐσημείωσεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη — ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ χρυσοχοΐα, ἡ εἰκονογραφία, ἡ μεταλλικὴ διακόσμησις τῶν ἁγίων σταυρῶν καὶ εἰκόνων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Αἰκατερίνης τῆς Μεγάλης ἡ 'Εκκλησία τῆς Γεωργίας ὑπήχθη ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ρωσικῆς 'Ιερᾶς Συνόδου. Τῷ 1943 ὁ Μητροπολίτης Μόσχας Σέργιος, ὁ μετέπειτα Πατριάρχης, ἀνεγνώρισε τὴν αὐτοτέλειαν τῆς 'Εκκλησίας τῆς Γεωργίας καὶ ἦλθεν εἰς ἐπικοινωνίαν μετ' αὐτῆς. Σήμερον αὕτη χαίρει τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ τῆς συμπαραστάσεως τῶν τοπικῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν καὶ εἶναι ἰσότιμον μέλος τῆς οἰκογενείας τῶν κατὰ τόπους 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν».

Κατὰ τὴν παραμονήν της εἰς τὴν Γεωργίαν ἡ 'Αντιπροσωπεία τῆς Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας ἐπεσκέφθη πολλοὺς ναοὺς καὶ Μοναστήρια, τὸ 'Εκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον τριετοῦς φοιτήσεως καὶ διάφορα ἱστορικὰ μνημεῖα τῆς Χώρας. Κατὰ τὰς διεξαχθείσας συνομιλίας μετὰ τῶν πολιτικῶν παραγόντων καὶ τοῦ Πατριάρχου Δαυΐδ ἐγένετο λόγος «περὶ τῶν φιλικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν δύο λαῶν, τῶν ἐπιτευγμάτων τῶν δύο Χωρῶν καὶ περὶ τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῶν δύο λαῶν». 'Ο Πατριάρχης Μάξιμος εἰς τὴν προσφώνησίν του κατὰ τὴν πρὸς τιμήν του δοθεῖσαν ἐπίσημον δεξίωσιν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐτόνισεν ὅτι «ἡ συνάντησις αὕτη τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο ἀδελφῶν 'Εκκλησιῶν τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Βουλγαρίας θὰ μείνῃ ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ ὡς λίαν σημαντικὴ συμβολὴ εἰς τὰς φιλικὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο 'Εκκλησιῶν, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν δύο λαῶν... 'Εν ὀνόματι τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ αἱ δύο 'Εκκλησίαι μας ὑποβάλλουν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τὸν ἀγγελικὸν χαιρετισμὸν ὑπὲρ εἰρήνης ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εὐδοκίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας μας εἰς τὸ στερέωμα ἔλαμψεν ὁ ἀστὴρ τῆς εἰρήνης καὶ ἐνεφανίσθησαν αἱ πρῶται φωτειναὶ ἀρχαὶ τῆς καλῆς θελήσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. 'Αλλ' ἡμεῖς θὰ ἐξακολουθήσωμεν προσευχόμενοι καὶ ἐργαζόμενοι διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δικαιοσύνην μέχρις ὅτου ἡ καλὴ αὐτὴ ἀγγελία φωτίσῃ ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς γῆς». 'Ο Πατριάρχης Δαυΐδ ἐξέφρασε «τὴν μεγάλην χαράν, ἡ ὁποία πληροῖ τὴν καρδίαν του ἐπὶ τῇ ἀδελφικῇ συναντήσει του μετὰ τοῦ 'Αγιωτάτου Φιλοξενουμένου, διότι εἶναι πεπεισμένος ὅτι οὗτος φέρει εἰρήνην, ἐπειδὴ εἶναι διακεκριμένος κῆρυξ τῆς εἰρήνης... 'Αληθῶς ἡμεῖς εἴμεθα ἀχώριστοι ἀδελφοί, ἔχομεν τὴν αὐτὴν ὀρθόδοξον πίστιν, κοινὴν παρῳχημένην σκληρὰν τύχην, σήμερον δὲ ἀμφότεροι ἐπιδιώκομεν κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ εἰρήνην, ὁλονὲν καὶ μεγαλυτέραν εὐημερίαν διὰ τοὺς λαούς μας».

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὴν 'Αρμενίαν ὁ Πατριάρχης Μάξιμος κατὰ τὸ ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα ἐξέφρασε «τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν συμπαράστασιν, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξεν ἡ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία τῆς Γεωργίας διὰ τὴν ἀνασύστασιν τοῦ Πατριαρχικοῦ ἀξιώματος καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀντιπροσώπων κατὰ τοὺς μεγάλους ἑορτασμοὺς τῆς Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Καθ' ἃ γράφει τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τῆς Βουλγαρίας «Cerkoven Vesnik» εἰς τὸ φύλλον τῆς 21 Μαΐου 1974, οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν ἐκ 33 ἑκατομμυρίων κατοίκων Πολωνικὴν Δημοκρατίαν ἀνήκουν εἰς 30 χριστιανικὰς ἐκκλησίας καὶ ὁμολογίας, ἀποτελοῦντες «πραγματικὸν μωσαϊκὸν τῆς χριστιανοσύνης εἰς τὴν ἐν λόγῳ Χώραν». 'Η Ρωμαιοκαθολικὴ 'Εκκλησία συγκεντρώνει τὴν πλειονότητα τῶν πιστῶν, οἱ δὲ χριστιανοὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὁμολογιῶν ἀριθμοῦν περίπου 800.000 ἄτομα. Τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ (περὶ τοὺς 400.000) ἀνήκουν εἰς τὴν Πολωνικὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον μέρος τῶν μὴ Ρωμαιοκαθολικῶν χριστιανῶν εἶναι μέλη διαφόρων χριστιανικῶν 'Εκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν, τινὲς τῶν ὁποίων ἔχουν μέγαν ἀριθμὸν μελῶν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας ('Αμερική, Αὐστραλία, Γαλλία καὶ ἀλλαχοῦ).

'Η Ρωμαιοκαθολικὴ 'Εκκλησία εἰς τὴν Πολωνίαν ἔχει 2 'Ανώτερα Πνευματικὰ 'Εκπαιδευτικὰ 'Ιδρύματα: τὴν 'Ακαδημίαν τῆς Καθολικῆς Θεολογίας καὶ τὸ Καθολικὸν Πανεπιστήμιον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λιούμπλιν. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἱδρύθη εἰς τὴν Βαρσοβίαν ἡ Χριστιανικὴ Θεολογικὴ 'Ακαδημία διὰ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῶν μὴ Ρωμαιοκαθολικῶν 'Εκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν εἰς τὴν Χώραν. 'Η 'Ακαδημία αὐτὴ εἶναι κρατικὸν 'Ινστιτοῦτον, καὶ ὡς πρὸς τὸν ἰδιόμορφον χαρακτῆρά της εἶναι τὸ πρῶτον εἰς τὸν κόσμον «πραγματικὸν 'Ανώτερον Οἰκουμενικὸν Θεολογικὸν 'Εκπαιδευτικὸν "Ιδρυμα». Εἰς τὴν χριστιανικὴν αὐτὴν Θεολογικὴν 'Ακαδημίαν ὑπάρχουν τρία Τμήματα: 'Ορθόδοξον, Προτεσταντικὸν καὶ Παλαιοκαθολικόν, καὶ εἰς αὐτὴν φοιτοῦν φοιτηταὶ ὅλων τῶν μὴ Ρωμαιοκαθολικῶν 'Εκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν εἰς τὴν Πολωνίαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2//69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίας Βαρβάρας Πατησίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2ᾳ Δεκεμβρίου 1974

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἐκ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνακοινοῦται, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ἐν Τεχεράνῃ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἐξαιτεῖται τὸν διορισμὸν Ἱερατικῶς Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος ταύτης.

Καλεῖται, ὅθεν, πᾶς ἐνδιαφερόμενος Ἑλληνορθόδοξος Κληρικός, ὅπως ἀποταθῇ τῇ Πρωτοσυγκελλίᾳ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς λῆψιν θετικῶν ἐν προκειμένῳ πληροφοριῶν.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἄρτης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα πιστοποιητικὰ πρὸς κατάληψιν τῆς χηρευούσης θέσεως Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίων Ταξιαρχῶν Δημαρίου.

Ἐν Ἄρτῃ τῇ 20ῇ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γρεβενῶν

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 33, 34, 35 καὶ 36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐβημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου πόλεως Γρεβενῶν (μία κενὴ θέσις), 2) Ἁγ. Γεωργίου Βαροσίου πόλεως Γρεβενῶν (δύο κεναὶ θέσεις), 3) Ἁγίου Γεωργίου Δοξαρᾶ Γρεβενῶν, 4) Ἁγίων Θεοδώρων Ἁγίων Θεοδώρων, 5) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀγάπης, 6) Ἁγίου Δημητρίου Ἀγαλλαίων, 7) Ἁγίου Γεωργίου Ἐλευθεροχωρίου, 8) Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου Καληράχης, 9) Ἁγίου Γεωργίου Νέας Τραπεζοῦντος, 10) Ἁγίου Νικολάου Κοσματίου, 11) Ἁγίου Ἀθανασίου Κυδωνιῶν, 12) Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Λόχμης, 13) Ἁγίου Δημητρίου Μαυραναίων, 14) Ἁγίων Θεοδώρων Μαυρονόρους, 15) Ἁγίας Παρασκευῆς Μικροῦ Σειρηνίου, 16) Κοιμήσεως Θεοτόκου Νησίου, 17) Γεννεσίου Θεοτόκου Νεοχωρίου, 18) Ἁγίας Παρασκευῆς Ποντινῆς, 19) Κοιμήσεως Θεοτόκου Πηγαδίτσης, 20) ἉγίουΓεωργίου Κατάκαλης καὶ 21) Ἁγίων Ταξιαρχῶν Χρωμίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά.

Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 28ῃ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Γρεβενῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 33, 34, 35 καὶ 36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ. Ναῶν Ἁγίου Ἀθανασίου Σουφλίου, 2) Ἀναλήψεως Θουρίου, καὶ 3) Ἁγίων Κων/τίνου καὶ Ἑλένης Βάλτου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 22ᾳ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ Ν.Δ. 1398/1973 «περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων διακόνων» καὶ τὸ ἄρθρον 52 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ Ἱεροδιακόνου τῶν Ἱερῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν 1) Ἁγίων Νικάνδρου καὶ Ἰωαννικίου Ἀριδαίας, 2) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Γιαννιτσῶν, 3) Ἁγίου Γεωργίου Γιαννιτσῶν, 4) Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου Γιαννιτσῶν, 5) Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Γιαννιτσῶν, 6) Ἁγίας Σκέπης Ἐδέσσης, 7) Ἁγίου Δημητρίου Ἐδέσσης, 8) Ἁγίου Ἀθανασίου Κουφαλίων, 9) Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Κρύας Βρύσης καὶ 10) Ἁγίου Στεφάνου Σχύδρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῇ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Ἐδέσσῃ τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1974

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν μιᾶς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ἀλσουπόλεως Νέας Ἰωνίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ν. Ἰωνίᾳ τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1974

† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παράγρ. 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προτιθέμενοι νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως Β' Ἐφημερίου τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Τριπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Τριπόλει τῇ 27ῃ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγίου Παντελεήμονος Δήμου Πολίχνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς κειμένης Νομοθεσίας «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ ἐφημερίων» προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ (ἀπαραίτητον τὸ πτυχίον Θεολογικῆς Σχολῆς), ἐντὸς 20ημέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Νεαπόλει τῇ 9ῃ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33-36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ «Περὶ Ι. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά τε κανονικὰ καὶ Νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ι. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐνορίας Σεισῶν Μυλ/μου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ρεθύμνῃ τῇ 2ᾳ Δεκεμβρίου 1974

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου ΤΙΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4564/ 17-9-1974 ἔγγραφον' τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δι' οὗ παρέχεται ἡμῖν ἡ ἄδεια προκηρύξεως κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Κλεινοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τρικάλοις τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 1974

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1. τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 46 Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ διοικήσεως, διαχειρίσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἐν Προκοπίῳ Εὐβοίας Ἱεροῦ Προσκυνήματος Εὐαγὲς Ἵδρυμα «Ὅσιος Ἰωάννης ὁ Ρῶσσος», 2. τὴν ἀπὸ 5-8-1974 ἔγγραφον παραίτησιν τῶν μελῶν τοῦ ἄχρι τοῦδε Διοικητικοῦ Συμβουλίου, 3. τὸ ὑπ' ἀριθ. 87/3-10-74 Ν.Δ. διὰ τοῦ ὁποίου τίθεται ἐν ἰσχύϊ ὁ ὑπ' ἀριθ. 641/43 Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τροποποιημένος.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Διορίζομεν τακτικὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ὡς ἄνω Εὐαγοῦς Ἱδρύματος τούς:

1. Ἀρχιμ. Εἰρηναῖον Γεωργιάδην, Ἱεροκήρυκα Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.
2. Γεώργιον Καροῦσον, Δ/ντὴν Δημοσίας Βιβλιοθήκης Χαλκίδος.
3. Ἀναστάσιον Καββαδίαν-Βοηθὸν Γενικοῦ Δ/ντοῦ Ἐργοστασίου «Ο ΔΑΡΙΓΚ».
4. Βασίλειον Ζαχαριάδην, Δ/ντὴν 8ου Δημ. Σχολείου Χαλκίδος.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Χαλκίδι τῇ 20ῇ Νοεμβρίου 1974.

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Λόγῳ μεγάλης ἐλλείψεως χάρτου, εἴμεθα ἠναγκασμένοι, ὅπως παύσωμεν χορηγοῦντες παντὸς εἴδους ἀνάτυπα ἐκ τῶν δημοσιευομένων ἐν τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Περιοδικοῖς ἄρθρων, πλὴν τῶν ἐν τῇ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» δημοσιευομένων ἐπιστημονικῶν μελετῶν, εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῶν ὁποίων θὰ δίδωμεν ἑκατὸν (100) καὶ μόνον ἀνάτυπα. Συγχρόνως εἴμεθα ἠναγκασμένοι, ὅπως περιορίσωμεν μέχρι τοῦ κατωτάτου δυνατοῦ ὁρίου τὰς σελίδας τῶν Περιοδικῶν μας.

Ἐκ τῆς Διευθύνσεως

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΝΑ' (1974) ΤΗΣ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

ΕΠΙΣΗΜΑ

Τοῦ Σεβ. Μητροπ. Καλαβρύτων κ. Γεωργίου, Τοποτηρητοῦ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, Μήνυμα ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις τοῦ 1973, σ. 3. — Τοῦ Αὐτοῦ, Μήνυμα ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, σ. 4.

Αἱ ἐκθέσεις τῶν Σεβ. Προέδρων τῶν Μ. Σ. Ε. πρὸς τὴν συνέλευσιν τῆς Ι. Σ. Ι. περὶ τῶν μετὰ τὸ 1967 πεπραγμένων τῆς Δ. Ι. Σ., σ. 11, 88, 126. — Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ, Πασχάλιος Ποιμαντορικὴ Ἐγκύκλιος, σ. 164. — Κατάλογος τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, σ. 191. — Κανονισμὸς ἐργασιῶν Ἱ. Συνόδου 118ης περιόδου, σ. 505. — Συνοδικὸς τόμος ἀναγνωρίσεως νέων Μητροπόλεων σ. 507.

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ, ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει, σ. 163.— Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρύτων κ. Γεωργίου, Τοποτηρητοῦ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις, σ. 5.

Τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, σ. 211.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας κ. Βασιλείου, σ. 211.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πράγας κ. Δωροθέου, Γράμμα εἰρηνικόν, σ. 211.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

1992 : Περὶ τῶν Χιλιαστῶν, σ. 26. — 1999 : Περὶ περιφορᾶς δίσκου ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας προστασίας ἀναπήρων Παίδων, σ. 153. — 2000 : Περὶ τρόπου ἀναγνώσεως τῶν εὐχῶν, σ. 200. — 2005 : Περὶ ἑορτασμοῦ Ναυτικῆς Ἑβδομάδος, σ. 233. — 2007 : Περὶ τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος, τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς καὶ τῶν Ἱ. Μονῶν τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, σ. 360. — 2042 : Διακρίβωσις θυμάτων Ἑλλήνων πολιτῶν ἐκ τῆς ἐν Κύπρῳ Τουρκικῆς εἰσβολῆς, σ. 394. — 2049 : Περὶ ἑορτασμοῦ Παγκοσμίου Ἡμέρας Παιδιοῦ, σ. 482. — 2050 : Περὶ τελέσεως μνημοσύνου ὑπὲρ φονευθέντων ἐν Κύπρῳ, σ. 482. — 2051 : Περὶ ἰσχύος Ν.Δ. 671/1943, σ. 483. — 2052 : Περὶ τοῦ ἐράνου Ἑλ. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, σ. 484.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Τεῦχος Α'.

Συντακτικὴ Πρᾶξις ὑπ' ἀριθ. 3, σ. 38. — Συντακτικὴ Πρᾶξις ὑπ' ἀριθ. 7, σ. 291. — Νομοθετικὸν Διάταγμα, ὑπ' ἀριθ. 274, σ. 39. — Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 411, σ. 260. — Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 87, σ. 423.

Τεῦχος Β'.

Κανονισμοί: Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 49 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 1/1969, 9/1970, 19/1971, 43/1972 Κανονισμῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5/1969 Καν. Διατάξεως», σ. 1. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 50 «Περὶ τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῆς ἐν Κρήτῃ Μέσης Ἑπταταξίου Ἱερατικῆς Σχολῆς», σ. 4. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 51, «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 4/19699, /1970, 33/1972 καὶ 40/1972 Κανονισμῶν», σ. 6. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 52 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθι 8 καὶ 9/1970 Κανονισμῶν», σ. 33. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 53 «Περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 4/1969 καὶ 9/1970 Κανονισμῶν», σ. 49. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 54 «Περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 8/1970 καὶ 9/1970 Κανονισμῶν, τῶν ὑπ' ἀριθ. 4/69, 5/69 καὶ 47/73 Κ. Διατάξεων», σ. 97. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 55 «Περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἁπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων», σ. 99. — Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 56, «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 7/1970 καὶ 9/1970 Κανονισμῶν καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 23/1971 καὶ 50/1973 Κ. Διατάξεων», σ. 137.— Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 57 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 9/1970 καὶ 55/1974 Κανονισμῶν», σ. 139.

Κανονιστικαὶ Διατάξεις: Κανονιστικὴ Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 49 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος «Παναγίας Γορίτσης» Βόλου», σ. 7. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 50 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἐν τῇ περιοχῇ Βολισσοῦ Χίου «Ἁγ. Μαρκέλλα» Ἱ. Προσκυνήματος», σ. 9. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 51 «Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 5/1969 Καν. Διατάξεως», σ. 12. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 52 «Περὶ συστάσεως, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἐν τῇ Κοινότητι Συκέας τῆς Ἱ.Μ. Σπάρτης Ἱ. Προσκυνήματος «Ἅγ. Νεκτάριος Συκέας», σ. 13. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 53, «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος Ἁγίου Φανουρίου Λουτρακίου», σ. 15. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 54 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἐν Δρυοπίδι Κύθνου Ἱ. Προσκυνήματος «Παναγία Κανάλα», σ. 18. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 55 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος Ἁγ. Φωτεινῆς Κορίνθου», σ. 20.— Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 56 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Κοιμ. Θεοτόκου

Ἀγριλίου Φιλιατρῶν», σ. 23. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 57 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος Ἁγ. Γερασίμου Τρικάλων Κορινθίας», σ. 26. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 58 «Περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος Ἁγ. Ἀναργύρων Κορίνθου», σ. 29. — Καν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 59 «Περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν διατηρητέαν περιουσίαν Ἱ. Μονῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἐκ τῆς ρευστοποιητέας κτημάτων τινῶν», σ. 142.

Πράξεις Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, σ. 34, 50.

Ἱδρυτικαὶ Πράξεις καὶ Κανονισμοὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ἱδρυμάτων:

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος, σ. 51.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γυθείου, σ. 93.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, σ. 35.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ζακύνθου, σ. 53.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, σ. 53.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρυστίας, σ. 54.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, σ. 57.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορινθίας, σ. 36, 57.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, σ. 96.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας, σ. 143.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας, σ. 42.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας, σ. 82.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου, σ. 43.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σπάρτης, σ. 79.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, σ. 43, 84.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης, σ. 84.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας, σ. 46.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φλωρίνης, σ. 44, 86.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, σ. 87.
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, σ. 149.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ἐκκλησία ἔναντι τῶν συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων, σ. 81, 209, 241, 257, 289, 322, 370, 421, 453.— Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ εὐαγγελισμός, σ. 113. — Τοῦ αὐτοῦ, Ζωὴ καὶ Θάνατος, ἢ Θάνατος καὶ ζωή; σ. 161. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφείμ, ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων, σ. 34. — Τοῦ αὐτοῦ, Χριστούγεννα 1974, σ. 501.

ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφείμ, ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων, σ. 34. — Συντακτικὴ Πρᾶξις, ὑπ' ἀριθ. 3, σ. 38. — Νομ. Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 274, σ. 39. — Ἡ ἐκλογὴ καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ, σ. 42. — Εἰρηνικὸν Γράμμα, σ. 56. — Βιογραφικὸν σημείωμα, σ. 57. — Συγχαρητήρια Τηλεγραφήματα ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ, σ. 59. — Ὁ Τύπος διὰ τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον, σ. 63.

ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς κ. Γεωργίου, σ. 261. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεγάρων κ. Βαρθολομαίου, σ. 264. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου κ. Ἀντωνίου, σ. 266. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως κ. Διονυσίου, σ. 270. — Ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περιστερίου κ. Ἀλεξάνδρου, σ. 292. — Ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου, σ. 297.— Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας κ. Ἀγαθονίκου, σ. 300. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζιχνῶν κ. Σπυρίδωνος, σ. 303.— Ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου, σ. 324. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων κ. Προκοπίου, σ. 327.— Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυθήρων κ. Ἱεροθέου, σ. 331. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαρωνείας κ. Δαμασκηνοῦ, σ. 333. — Ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου, σ. 372. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Κρήνης κ. Προκοπίου, 374. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου, σ. 377. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου κ. Παντελεήμονος, σ. 381. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου, σ. 425. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πολυανῆς κ. Ἀμβροσίου, σ. 429. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαρίσης κ. Σεραφείμ, σ. 432. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Κλεόπα, σ. 434. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Ἀγαθαγγέλου, σ. 510. — Χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου, σ. 509.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Μητρ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Ἡ ἐν Χαλκίδι Ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευσις, σ. 133,

182, 228, 242, 272, 306, 337, 383, 440, 458, 517. — Μητρ. πρ. Λήμνου Βασιλείου, Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐπισκοπῆς Ρέοντος καὶ Πραστοῦ, σ. 72, 142. — Ἐπισκόπου Διοκαισαρείας Ἰακώβου, Ἱστορικὴ ἀναδρομὴ περὶ τῶν Ἁγ. Τόπων, σ. 464, 526.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ

Μητρ. πρ. Παραμυθίας Τίτου, Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν νεότητα, σ. 523. Πρεσβ. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἡ μετανάστευσις εἰς Δ. Γερμανίαν, σ. 73, 98. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὀργάνωσις καὶ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἀρχ/πῆς Αὐστραλίας, σ. 150, 198, 232, 314, 393, 470.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ

Χαρ. Γ. Σωτηροπούλου, Εὐχαριστία καὶ θέωσις κατὰ τὸν ἅγιον Μάξιμον τὸν Ὁμολογητὴν καὶ τὸν Νικόλαον Καβάσιλαν, σ. 249, 281, 312, 356.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, «Ἐκκλησία», ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆ Ἑλλάδος, σ. 6. — Τοῦ αὐτοῦ, ὁ π. Vitalien Laurent —σ. 177. —Ἐπισκόπου Ἀχελώου Εὐθυμίου, Ἡ ἀλήθεια πρὸς τὸν ἀσθενῆ, σ. 461. — Ἐν τῇ ἑνότητι ἡ δύναμις, σ. 321. — Ἀνάγκη ψυχικῆς ἑνότητος, σ. 369. — Ἀρχιεπ. Θυατείρων Ἀθηναγόρου, Φωναὶ ἀπὸ τὸν χῶρον τῆς σιωπῆς, σ. 522. — Πρ. Δημ. Δρίτσα, Καιρικὸν ἢ αἰώνιον κῦρος, σ. 472. — Ἀρχ. Ἠλ. Μαστρογιαννοπούλου, Αὐτοσυνειδησία καὶ χρέος τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, σ. 147. — Ἀπ. Ν. Βαλληνδρᾶ, Πέτρος Λαμπαδάριος ὁ Λακεδαιμόνιος, σ. 391, 480, 527. — Ἡ ἀλήθεια διὰ τὸ «Ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα», σ. 401. — Μ. Ν. Κατσαμάκη, Ἡ ἀνακαίνισις τῶν βιβλίων, σ. 99. — Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, σ. 320.

ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΑ

Κων. Μουρατίδου, Ἡ δικονομία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, σ. 22. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τῶν Ἱερῶν Κανόνων, σ. 192, 247, 277, 311, 350, 387. — Παν. Μπούμη, Ἡ συμβολὴ τῶν Ἱ. Κανόνων εἰς τὴν βεβαίαν διὰ τῆς Ἐκκλησίας σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, σ. 444, 474.

ΛΟΓΟΙ — ΟΜΙΛΙΑΙ

Μητρ. Κοζάνης Διονυσίου, Ὁμιλία εἰς τὸ μνημόσυνον τῶν εὐεργετῶν τοῦ νοσοκομείου Κοζάνης, σ. 180, 226. — Μητρ. Ἀργολίδος Χρυσοστόμου, Χριστὸς καὶ Ἐκκλησία, σ. 136. — Μητρ. Δράμας Διονυσίου, Ἡ εὐθύνη τῶν διανοουμένων ἐν τῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ, σ. 16, 91, 141, 189, 231, 244. — Ἐπισκόπου Ἐλευσῖνος Τιμοθέου, Ζακχαῖοι πνευματικῶς σ. 92. — Μητρ. Φωκίδος Χρυσοστόμου, Ἐπιμνημόσυνος λόγος εἰς τοὺς ἀοιδίμους Ἀρχιεπισκόπους Ἀθηνῶν, σ. 520. — Μάρκου Σιώτου, Καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ 150ετηρὶς τῆς Παναγίας τῆς Τήνου, σ. 19, 70. — Ἀρχ. Παντ. Καθρεπτίδου, Ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, σ. 354. — Γ. Π. Σωτηρίου, Παιδαγωγικὰ μηνύματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, σ. 152, 197, 251, 280, 313, 357, 392.

ΕΟΡΤΑΣΜΟΙ

Αἱ ἐπὶ τῇ Ἱερᾷ Μνήμῃ τοῦ Μ. Φωτίου συνοδικαὶ ἑορταὶ (6-2-1974), σ. 84, 119. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Κοσμήτορος τῆς Θεολ. Σχολῆς, Διορθόδοξος μνήμη ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἑξακοσιοστῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τοῦ θανάτου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, σ. 347, 385, 436, 466, 516. — Ἀρχ. Γερμ. Παρασκευοπούλου, ὁ Μ. Ἀθανάσιος ὡς Ποιμήν, σ. 24, 94.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ἀρχ. Χριστ. Παρασκευαΐδου, Ὁδοιπορικὸν ἐπισκέψεως Μακ. Ἀρχ/που κ. Σεραφεὶμ εἰς Φανάριον (16-22/3/1974), σ. 165, 212. — Ἡ Ἐκκλησία Βουλγαρίας τιμᾷ ἕλληνα Ἱεράρχην, σ. 486.

ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ἰωάν. Καρμίρη, Α′ συνδιάσκεψις τῆς μικτῆς Ὀρθοδοξοπαλαιοκαθολικῆς Θεολ. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Διαλόγου μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ὀρθοδόξου καὶ Παλαιοκαθολικῆς, σ. 17, 68, 90, 178, 245, 276, 309, 344. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ μεταξὺ Ὀρθοδόξου καὶ Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας Διάλογος, σ. 129. — Τοῦ αὐτοῦ, Συνάντησις Ὀρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν Θεολόγων, σ. 455. — Γρ. Θ. Στάθη, Ἀδελφικὴ συνάντησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σικελίας (Παλέρμο, 11-14/10/1973), σ. 7, 66. — Πρ. Ἰ. Ρωμανίδου — Ἰ. Καλογήρου, Δογματικαὶ συζητήσεις Ἀγγλικανῶν καὶ Ὀρθοδόξων, σ. 468.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ

Ἀρχ. Καλ. Καρούσου, Ἡ κοινωνικὴ πρόνοια κατὰ τὴν Ὀρθ. Χρ. διδασκαλίαν καὶ ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι αὐτῆς, σ. 145, 194, 248. — Ἀρχ. Τιμ. Τριβιζᾶ, Ἔκθεσις, συμπεράσματα καὶ προτάσεις ἐκ τοῦ Β′ Θεολ. Ποιμαντικοῦ Σεμιναρίου εἰσηγητῶν Ἱερατικῶν Συνεδρίων, σ. 97, 148, 195.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ – ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ

Μητρ. Μαρωνείας Τιμοθέου, Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν πρ. Ἀλεξανδρουπόλεως κυρὸν Ἰωακείμ, σ. 131. — Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης Ἀναστασίου, Ἐπικήδειος λόγος διὰ τὸν Καθ. Λ. Φιλιππίδην, σ. 14.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ, σ. 33. — Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεὶμ μετὰ μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου, τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, σ. 45. — Ὁ Μακ. Ἀρχ/πος κ. Σεραφείμ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως, σ. 47. — Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως, σ. 49. — Ἐκπρόσωποι ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν, σ. 51. — Ὁ Πρωθ. κ. Ἀδ. Ἀνδρουτσόπουλος εἰς τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως, σ. 53. — Στιγμιότυπον ἐκ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου Πατρῶν, σ. 28. — Ἐξώφυλλα καὶ σελίδες βιβλίου πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἀνακαίνισιν, σ. 99, 100. — Ὁ Μακ. κ. Σεραφεὶμ καὶ Ἀρχιερεῖς κατὰ τὴν Δοξολογίαν εἰς Κων/πολιν, σ. 169. — Ὁ Παναγ. οἰκ. Πατριάρχης καὶ ὁ Μακ. κ. Σεραφεὶμ εἰς Κων/πολιν, σ. 171. — ὁ Παν. Οἰκ. Πατριάρχης κ. Δημήτριος, ὁ Μακ. κ. Σεραφεὶμ καὶ ἕτεροι Ἀρχιερεῖς, σ. 175. — Ὁ Παν. κ. Δημήτριος, ὁ Μακ. κ. Σεραφεὶμ καὶ μέλη τῆς Ἀκολουθίας του εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, σ. 213. — Στιγμιότυπον ἀπὸ τὸ Οἰκ. Πατριαρχεῖον, σ. 215. — Ὁ Παν. κ. Δημήτριος καὶ ὁ Μακ. κ. Σεραφεὶμ εὐλογοῦντες τὸν λαόν, σ. 217. — Ὁ Μακ. κ. Σεραφεὶμ καὶ Μέλη τῆς Ἀκολουθίας του εἰς τὴν Θεολ. Σχολὴν Χάλκης, σ. 219. — Ὁ Σεβ. Μητρ. Καισαριανῆς κ. Γεώργιος, σ. 263.—Ὁ Σεβ. Μητρ. Μεγάρων, σ. 265. — ὁ Σεβ. Μητροπ. Σισανίου κ. Ἀντώνιος, σ. 269. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Νεαπόλεως κ. Διονύσιος, σ. 271. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρος, σ. 295. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Πατρῶν κ. Νικόδημος, σ. 299.— ὁ Σεβ. Μητροπ. Μεσογαίας κ. Ἀγαθόνικος, σ. 301. — Ὁ Σεβ. Μητροπολ. Ζιχνῶν κ. Σπυρίδων, σ. 305. — ὁ Σεβ. Μητροπ. Ν. Ἰωνίας κ. Τιμόθεος, σ. 326. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Φιλίππων κ. Προκόπιος, σ. 330. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Κυθήρων κ. Ἱερόθεος, σ. 332. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Μαρωνείας κ. Δαμασκηνός, σ. 336. —Ὁ Σεβ. Μητροπ. Ν. Σμύρνης κ. Χρυσόστομος, σ. 373. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Ν. Κρήνης κ. Προκόπιος, σ. 375. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, σ. 379. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Σάμου κ. Παντελεήμων, σ. 381.— Ὁ Σεβ. Μητροπ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, σ. 427. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Πολυανῆς κ. Ἀμβρόσιος, σ. 431. — Ὁ Σεβ. Μητροπ. Λαρίσης κ. Σεραφείμ, σ. 433. Ὁ Σεβ. Μητροπ. Θεσσαλιώτιδος κ. Κλεόπας, σ. 435.— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Ἀγαθάγγελος, σ. 515. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, σ. 509.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Διὰ συνέσεως καὶ ἀδελφικῆς συνεργασίας σ. 27. — Τὸ καλλιτεχνικὸν Ἡμερολόγιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, σ. 27. — Δὲν πρέπει νὰ παραθεωρῶνται,σ. 27. — «Πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα», σ. 27.— Σταυροφορία πρὸς χάριν τῶν Χανσενικῶν, σ. 27. — «Μὲ γνώμονα τὴν ἀγάπην», σ. 76. — Συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Θεολογικῶν Σχολῶν, σ. 76. — Ἀξιέπαινοι δραστηριότητες, σ. 76. — Εὐοίωνον καὶ ἐλπιδοφόρον, σ. 76. — Κωνστ. Καραθεοδωρῆς, σ. 101. — τὸ νόημα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, σ. 101. — Ἀπαιτεῖται συντονισμὸς τοῦ δέκτου μας, σ. 102. — Λαμπρὸς ἐκπρόσωπος τῆς Ὀρθοδοξίας, σ. 102. — Ἀναγκαία ἡ ἐπιστράτευσις πασῶν τῶν θεολογικῶν δυνάμεων, σ. 102. — Ὁ ἐξωσχολικὸς προσανατολισμὸς τῶν νέων, σ. 103. Λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐποικοδομητική, σ. 154. — Ἄξιοι τῆς Ἐλευθερίας, σ. 154. — Γεννοῦν τὴν ἐλπίδα, σ. 154. — Οἱ σκοποὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, σ. 154. — Ἄμεσος ἐπενέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σ. 155. — Ἔλλειψις ρεαλιστικοῦ πνεύματος σ. 155. — Αἱ ἐπαφαὶ μεταξὺ τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, σ. 202. — Χρέος κοινῆς διακονίας, σ. 202. — Τὰ πρεσβεῖα τοῦ Θρόνου τῆς Νέας Ρώμης, σ. 202.—«Ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ καὶ τιμῇ», σ. 202. — Ἐγκλιματίζονται ἄριστα, σ. 203. — «Κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα», σ. 234. — Μετὰ πανορθόδοξον καὶ παγχριστιανικὴν συμφωνίαν, σ. 234. — «Εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν φρουρὰν τοῦ Παναγίου Τάφου», σ. 234.— Ὁ τελευταῖος Ἑλληνισμὸς τῆς Μ. Ἀσίας, σ. 235.— Συνετὰς ὑποδείξεις, σ. 235. Ὀρθοδοξία καὶ ἑλληνικὸν Ἔθνος, σ. 252. —«Ὑπηρεσία περιθάλψεως Ἀσθενῶν», σ. 252. — Ἀξιέπαινον ὑπόδειγμα, σ. 252. — «Ἐφιαλτικὴ πρόβλεψις», σ. 253.— Ἡ περὶ τῆς νόσου τοῦ Χάνσεν σταυροφορία, σ. 253. — «Ἡ σπουδαιοτέρα δυσκολία», σ. 282. — Φάρος τῆς Ὀρθοδοξίας, σ. 282. — Τὸ πρόβλημα τῶν μικτῶν γάμων, σ. 282. — Εὑρίσκει σπουδαῖον σύμμαχον, σ. 283. — Ἔλαμψεν ὡς φωτεινὸν μετέωρον, σ. 283. — Διορθόδοξος μνήμη ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἑξακοσιοστῇ ἐπετείῳ, σ. 315.— «Ἐπὶ τὰς πηγάς», σ. 315. — Μεγάλαι μορφαὶ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, σ. 315. — Ἐπιβάλλει τὴν λῆψιν συντόνων μέτρων, σ. 316. — Ἡ εὐθύνη των εἶναι μεγάλη, σ. 316. «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν χριστιανικὴν Γραμματείαν», σ. 360. — Ἀθεΐα καὶ ἐγκληματικότης, σ. 362. — Παρερμηνεία τοῦ Εὐαγγελίου, σ. 362. — Τί δέον γενέσθαι, σ. 362. — Ἀπαράδεκτος κατάστασις, σ. 362. — Ἐξόρμησις χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης, σ. 395. Θὰ ἦτο ταχυτέρα καὶ βεβαιοτέρα, σ. 395.— Αἱ ἀνάγκαι τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ, σ. 395. — Θὰ ὡδήγει εἰς πνευματικὴν ἄνθησιν, σ. 395. — Ἡ ὥρα τῆς κρίσεως διὰ τὸν Ο.Η.Ε., σ. 445. Ἀναμένουν καὶ ἑτέραν ἐνέργειαν τοῦ Βατικανοῦ, σ. 445. —«Εἰς ἀντιμετώπισιν τοῦ πλέον ἐπικαίρου καὶ ὀξέος προβλήματος τῆς ὥρας ταύτης», σ. 445. — Καὶ πάλιν περὶ τοῦ καθεστῶτος τῶν Ἁγ. Τόπων, σ. 446. —Τὸ ζήτημα τῆς ἀναμορφώσεως τῆς Παιδείας, σ. 446. Οἱ ἑορτασμοὶ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, σ. 485. — Μὲ ἑνιαίαν γραμμὴν πλεύσεως, σ. 485. — Δίδει τὰς ὀρθὰς κατευθύνσεις, σ. 485. —

Ἐθελοντικὴ αἱμοδοσία, σ. 529. — Ἔχει τεραστίαν σημασίαν, σ. 529. — Ὠμαὶ παραβιάσεις τοῦ διεθνοῦς δικαίου, σ. 529. — Ἀνάγκη ἑνιαίου προσανατολισμοῦ, σ. 530. — Ἔκκλησις διὰ πολὺ ὀξυγόνον, σ. 530. — Ἀναγκαία ἡ ἐκρίζωσις τῶν ψυχικῶν αἰτίων, σ. 530.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος:

Ἱερὰ Σύνοδος, σ. 28, 104, 490, 534.
Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, σ. 103, 155, 204, 235, 283, 396, 446, 490, 535.
Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος, σ. 447.
Ἱερὰ Μητρόπολις Ἠλείας, σ. 156, 236,397, 447, 492, 535.
Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, σ. 236, 317, 447.
Ἱερὰ Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου, σ. 104.
Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας, σ. 156, 236, 492, 535.
Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας, σ. 535.
Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας, σ. 365, 447.
Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν, σ. 28.
Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος, σ. 536.

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σ. 236, 492.Ἐκκλησία Κρήτης, σ. 77, 105, 397, 448, 536. — Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς, σ. 284, 318. — Ἱερὰ Μητρόπολις Γαλλίας, σ. 157, 318, 498.—Ἐκκλησία Τσεχοσλοβακίας, σ. 207. — Ἐκκλησία Πολωνίας, σ. 77, 538. — Ἐκκλησία Ἀλβανίας, σ. 207, 318.

Πατριαρχεῖον Μόσχας σ. 29, 77, 205, 318, 366, 536.
Πατριαρχεῖον Σερβίας, σ. 205, 397.
Πατριαρχεῖον Ρουμανίας, σ. 29, 77,206.
Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας, σ. 77, 206, 449, 537.
Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, σ. 78, 110.
Οἰκουμενικὴ Κίνησις, σ. 78, 448. Π.Σ.Ε., σ. 28, 285, 448.

Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, σ. 492.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Κων. Γ. Μπόνη, Κων. Σπυριδάκι, Μελέται, διαλέξεις, λόγοι, ἄρθρα. Τόμ. Α'. Ἱστορικοφιλολογικαὶ μελέται καὶ διαλέξεις, μέρος Α' σσ. 410. Μέρος Β' σσ. 478. Μέρος Γ' σσ. 400. Ἐν Λευκωσίᾳ, 1973, σ. 203.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἠλ. Γ. Μαριολοπούλου, Αἰολικὴ καὶ ἡλιακὴ ἐνέργεια. Ἐν Ἀθήναις 1974, σ. 237.

Τοῦ αὐτοῦ, Κων. Ν. Γαζῆ. Κασσιανή, Θεσ/νίκη 1974, σ. 238.

Τοῦ αὐτοῦ, Ι. Κ. Τρικκαλινοῦ, Ἡ Γεωλογία τῆς Ἀκροπόλεως — Μικροτεκτονικαὶ ἔρευναι (Πραγματεῖαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. 32). Ἀθῆναι 1972, σ. 486.

Τοῦ αὐτοῦ, Γ. Ψύλλα, Ἀπομνημονεύματα τοῦ βίου μου, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι 1974, σσ. λη—370, σ. 487.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, τόμοι ΛΘ'-Μ'. Λειμών. Τιμητικὴ προσφορὰ τῷ Καθηγητῇ Ν. Τωμαδάκη, Ἀθῆναι 1972-73, σσ. μα' + 743, σ. 488.

Δ/σεως τῆς «Ἐκκλησίας», Ἰ. Καραβιδοπούλου, Τὸ Σωτήριον Πάθος (Ἑσπεριναὶ ἑρμηνευτικαὶ ὁμιλίαι) τεῦχος ΙΓ', Θεσ/νίκη 1974, σ. 204.—, Ἀνδρέου Θεοδώρου, τὸ χαροποιὸν πένθος τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδ. οἶκος «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 1974, σ. 238. —, Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, Νέον Ἐκλόγιον, ἔκδ. «Ἀστήρ», σ. 238. —, Θωμᾶ Κεπμησίου, Ἡ μίμηση τοῦ Χριστοῦ, ἔκδ. «Ἀστήρ», σ. 239. —, Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κροστάνδης, ἡ ἐν Χριστῷ ζωή μου, ἔκδ. «Ἀστήρ», σ. 239. —, Σίμωνος Καρᾶ, «Γιὰ ν' ἀγαπήσωμε τὴν Ἑλληνικὴ μουσική», «Ἀστήρ», σ. 239.

Παν. Ν. Σιμωτᾶ, Ἀσὲρ Ρ. Μωϋσῆ, Οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαβίδ, Ἀθῆναι 1973, σσ. 352, σ. 367.

Γρηγ. Θ. Στάθη, Ἀβραὰμ Εὐθυμιάδη, Μαθήματα Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, ἤτοι θεωρία καὶ πλήρης μεθόδος μελῳδικῶν ἀσκήσεων, ἔκδ. Β', Θεσ/νίκη 1972, σ. 253.

Βασ. Θ. Σταυρίδου, Σ. Ἀγουρίδου, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, Ἀθῆναι. Ἐκδ. «Γρηγόρη» 1971, σελ. 430 μετὰ πινάκων καὶ χαρτῶν, σ. 157.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἀνδρ. Φυτράκη, ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης, Ἀθῆναι 1973, σελ. 38, σ. 158.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἰ. Καρμίρη, «Πληρεστέρα συμμετοχὴ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας», Ἀθῆναι 1973, σελ. 111, σ. 159.

Ἀρχ. Μελετίου Καλαμαρᾶ, Ὁ Κλήμης Ἀχρίδος. Τὰ ἅπαντα. Τόμ. Α' Σόφια 1970, τόμ. Β' 1972, τόμ. Γ' 1973,Ἔκδ. Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν, σ. 111.

Ἀντωνίου Παπαντωνίου, Μιχ. Μακράκη, Λευκὲς χῶρες, ἔκδ. Ἀποστ. Διακονίας, Ἀθῆναι 1974, σελ. 332, σ. 450.

Πρ. Κων. Φούσκα, Κ. Γ. Μπόνη, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Γραμματείαν, σελ. 394, Ἀθῆναι 1974, σ. 531.

Βλ. Φειδᾶ, Μητροπ. Κίτρους Βαρνάβα Δ. Τζωρτζάτου, Οἱ βασικοὶ θεσμοὶ διοικήσεως τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου μετὰ Ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως, σελ. 138, Ἀθῆναι 1974, σ. 532.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Σελ. 31, 32, 79, 80, 111, 255, 500, 546.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κριτήρια ἐπικρίματα, σ. 240,255.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς Ἱερέων, σ. 29, 30, 78, 110, 159, 160, 207, 208, 239, 240, 254, 255, 287, 288, 319, 398, 399, 400, 451, 452, 498, 499, 539, 540.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς Ἱεροκηρύκων, σ. 29, 30, 78, 159, 319, 367, 368, 398, 399, 451, 498, 499.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς Ἱεροδιακόνων, σ. 30, 31, 208, 240, 320, 398, 399, 499, 539.

Περίληψις ἀποφάσεων, σ. 30,78, 288, 320, 393.

Ἀνακοινώσεις. Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» σ. 256, 288, 320, 368. Ο.Δ.Δ.Ε.Π. σ. 450, 499, 540.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Ἀπ. Βιτάλη, Ἡ Παναγία τοῦ Βουνοῦ τῆς Σίφνου, ἐκδ. τοῦ Συνδέσμου Σιφνίων, ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Γ' τόμου «Κιμωλιακά», Ἀθῆναι 1973, σελ. 96.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ ἅγιος Χρῆστος τῆς Πρεβέζης ὁδηγὸς τῆς Νεότητος (ἐνθύμιον Κατηχητικοῦ) ἐκδ. Ἱ. Μ. Νικοπόλεως, Ἀθῆναι 1973, σελ. 16.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ ἐν Νικοπόλει τῆς Ἠπείρου ἑορτασμὸς ἐπὶ τῇ 1900τηρίδι ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλεύσεως τοῦ ἀποστόλου Παύλου, Μήνυμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως κ. Στυλιανοῦ, ἐκδ. Ἱ. Μ. Νικοπόλεως, Ἀθῆναι 1973, σελ. 32.

Τοῦ αὐτοῦ, Μητρόπολις καὶ Μητροπολῖται τῆς Νικοπόλεως Ἠπείρου, Ἀθῆναι 1972, σελ. 40.

Τοῦ αὐτοῦ, Κανὼν Παρακλητικὸς εἰς τοὺς ἁγίους Θεοφόρους Ἱεράρχας τῆς ἐν Ἠπείρῳ Νικοπόλεως (Ἐγκεκριμένος παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου), ἐκδ. Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως, ἐν Ἀθήναις 1973, σελ. 16.

Ἀνάλεκτα Βλατάδων 21, Μάρκου Α. Ὀρφανοῦ, Ἡ ψυχὴ καὶ τὸ Σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ Δίδυμον Ἀλεξανδρείας (τὸν τυφλόν), Ἐναίσιμος ἐπὶ Διδακτορίᾳ Διατριβή, Πατριαρχικὸν ἵδρυμα Πατερικῶν μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1974, σελ. 293.

Ἰωάννου Ἠλ. Βολανάκη, ἀρχαιολόγου Πεντέλης, Μουσεῖον Μονῆς, Πεντέλη 1973, σελ. 81.

Ἰωάννου Βορβίλα Ἱστορικαὶ Πληροφορίαι περὶ τῶν ἐν τῇ περιοχῇ Θουρίας Βαλκανιωτικῶν Μετοχῶν, Τρίπολις 1974, σελ. 16.

Κωνσταντίνου Γκέλη, Πρωτοπρεσβυτέρου, Ἱερὰ Μονὴ Ἀπ. Ἀνδρέου Κεφαλληνίας, Ἀθῆναι 1973, σελ. 171.

Ἀποστόλου Ἀθ. Γλαβίνα, Ἡ ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ (1081-1118) περὶ ἱερῶν σκευῶν, κειμηλίων καὶ ἁγίων εἰκόνων ἔρις (1081-1095), Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀριστοτελείου Παν/μίου Θεσ/νίκης, Θεσ/νίκη 1972, σ. 220.

Α. Δ. Δελήμπασση, Ἡ ἐποχὴ τοῦ Ἀντιχρίστου, Ἡ Ἀποστασία, Ἡ Παρουσία τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ἡ κατάλυσις αὐτοῦ, Ἀθῆναι 1974, σελ. 186.

Παν. Χ. Δημητροπούλου, Ὁμοτ. Καθηγητοῦ Παν/μίου, Ἡ ἐν Κύπρῳ ἐκκλησιαστικὴ κρίσις ἀπὸ εἰρηνοποιοῦ σκοπιᾶς θεωρουμένη. Λευκωσία 1974, σελ. 21. Ἀξιόλογος κατατοπιστικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου θέματος.

Χρήστου Μ. Ἐνισλείδου, Τὸ μυστήριον τοῦ Γολγοθᾶ, Θυσία ἐξιλαστικὴ καὶ δύναμις ἀπολυτρωτικὴ ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου, ἐκδ. ὀρθ. Χρ. Συλλόγου «οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι», Ἀθῆναι 1974, σ. 112.

Ἀριστοδήμου Χ. Ζάγκα, Θεολόγου Καθηγητοῦ, Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου, Μετάνοια καὶ κατάνυξις, κατήχησις τετάρτη, Ἀθῆναι 1973, σελ. 46.

Ἠλία Κ. Ζιώγα, Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ Ποιητὴς Σήφης Κόλλιας, Ἀθῆναι 1973, σελ. 32.

Φιλικὴ ἀναγνώρισις τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐν Ἀμερικῇ μετεκπαιδευθέντος γνωστοῦ Θεολόγου Ποιητοῦ.

Χρυσοστόμου Θέμελη, Μητροπολίτου Μεσσηνίας, Τὸ ἡμερολόγιον τῶν κηρυγμάτων μου 1940-1957, Καλαμάτα 1973, σ. 142.

Τοῦ αὐτοῦ, Λόγος ἐπιμνημόσυνος εἰς τοὺς ἀοιδίμους Ἀρχιεπισκόπους Ἀθηνῶν καὶ εἰς ἀοιδίμους Ἐθνομάρτυρας Ἱεράρχας τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, Ἀθῆναι 1972, σελ. 23.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὕφος καὶ ἦθος τοῦ Ναθαναὴλ Ἰωάννου εἰς τὰ «Εὐοϊκά» αὐτοῦ, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ἀρχείου Εὐβοϊκῶν μελετῶν», Ἀθῆναι 1972, σελ. 36.

Ἀρχ. Ἐπιφανίου Ι. Θεοδωροπούλου, Ἡ ἐν Κύπρῳ «Μείζων Σύνοδος» καὶ τὰ ἔργα αὐτῆς, ἐκδ. τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, Λευκωσία Κύπρου 1973, σ. 46.

Ἀνδρέου Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ χαροποιὸν πένθος τῆς Ἐκκλησίας, Σχόλιον εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἑβδομάδα, ἐκδοτικὸς οἶκος «Ἀστήρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Λυκούργου 10 Ἀθῆναι 1974, σελ. 245.

Θεοτέκνης Μοναχῆς, Τὸ Πέτρινο Δάσος τῶν Μετεώρων, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου Μετεώρων, Ἀθῆναι 1973, σελ. 246.

Μητρ. Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Θεοφίλου, Ἐμεῖς οἱ κληρικοὶ οἱ Ἀπεσταλμένοι Του (Μιὰ μικρὴ Ποιμαντικὴ) Ἀθῆναι 1972, σελ. 111. Ἀξιοσπούδαστον ἐργίδιον, ἐπωφελές, χρήσιμον διὰ κληρικοὺς καὶ λαϊκούς, συνιστᾶται ἐνθέρμως. Κ. Γ. Μ.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἀπὸ τὸν Νονό σου μὲ ἀγάπη, ἐκδ. οἶκος «Ἀστήρ», σελ. 95, 1974.

Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, Φροντιστήριον Ἱεροκηρύκων, Ἑρμηνεία Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν (1. Ἀπὸ τῆς Α' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων), Ἐπιμελείᾳ Ἰωάννου Μ. Φουντούλη, ἔκδοσις Ἱ. Μ. Ἁγ. Θεοδώρας, Θεσ/νίκη 1972, σελ. 314.

Τῆς αὐτῆς, Ἑρμηνεία Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν, Θεσσαλονίκη 1973, Τόμος Β', σελ. 255.

Σωζ. Θωμοπούλου, Ἡ περὶ τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία (1819-1973). Ἀθῆναι 1974 (δακτυλογραφημένον κείμενον ἐν προχειρότητι καὶ ἐλλιπέστατον), σ. 21.

Κων. Γ. Μπόνη, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Γραμματείαν» (96 - 325 μ.Χ.), Ἀθῆναι 1974.

Τὸ Περιοδικὸν «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» ἐνεκαινίασε σειρὰν ἐκδόσεων, γνωστὴν ὡς «ΑΡΧΕΙΟΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ». Ὡς πρῶτον ἔργον τῆς ἐν λόγῳ σειρᾶς ἐδημοσιεύθη τὸ ἀνωτέρω σύγγραμμα. Τὸ ἔργον ἐκθέτει κατ' αὐστηρὸν ἐπιστημονικὸν τρόπον τὰ λίαν ἐνδιαφέροντα θέματα τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς Γραμματείας, εἰσάγει δὲ μεθοδικῶς εἰς τὴν καθόλου προβληματολογίαν κατὰ τὴν ἐξελικτικὴν περίοδον τῆς Παλαιοχριστιανικῆς Γραμματείας μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Δ' αἰῶνος.

Τὸ σύγγραμμα ἀποτελεῖ ἄριστον βοήθημα διὰ πάντα ἐπιστήμονα, Θεολόγον καὶ μή, κατ' ἐξοχὴν δὲ διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῆς Θεολογίας, ὡς καὶ διὰ πάντα πνευματικὸν ἄνθρωπον.

Τὸ ἔργον ἐπὶ ἀρίστου χάρτου ἐκ 400 περίπου σελίδων, διατίθεται ἀντὶ 400 δρχ., μὲ ἔκπτωσιν ἐξ 25% διὰ τοὺς ἀγοράζοντας πλείονα ἀντίτυπα, ἐν τοῖς Γραφείοις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθῆναι Τ.Τ. 140.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία περὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, Ἀθῆναι 1973, (αὐτοτελεῖς ἐκδόσεις 1797-1972) τεῦχ. Γ', σελ. 46.

Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία περὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, Ἀρχηγεῖον Στρατοῦ Διεύθυνσις Ἐκδόσεων, (αὐτοτελεῖς ἐκδόσεις 1797-1973) ἐκδ. 2α ὑπὸ Σ. Θωμοπούλου, Ἀθῆναι 1974, σ. 82.

Ἐπιθεώρησις Νομικοῦ Τύπου, Βιβλιοκρισίαι, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ Ἁρμενόπουλος, ἔτος 27ον, τεῦχος 9ον, Θεσσαλονίκη 1973, σελ. 10.

Μητροπ. Μηθύμνης Ἰακώβου, Ἡ 8η Δεκεμβρίου 1912, ἡ δωρήσασα τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς τὴν Λέσβον, Μυτιλήνην 1973, σ. 16.

Ἀνδρέου Ν. Ἱεροδιακόνου, Θεολόγου — Καθηγητοῦ, Ἀπὸ τὴν Ὑμνογραφίαν τῆς Ἁγίας Ἑβδομάδος, Λευκωσία 1973, σελ. 110.

Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Ν. Κακουλίδου, Χριστιανικὴ θεώρησις τοῦ θεσμοῦ τοῦ Γάμου, ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθῆναι 1973, σελ. 29.

Ἀρχιμ. Μελετίου Καλαμαρᾶ, Διδύμου τοῦ Τυφλοῦ, Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐκδ. Β' Ρηγοπούλου, Θεσ/νίκη 1973, σελ. 216.

Χρήστου Ἀριστομ. Καλέμη, Ταγματάρχου Χωρ/κῆς ἑ.ἀ., Μία καλὴ σύζυγος, Ἀθῆναι Αὔγουστος 1973, σελ. 62.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 12 ἐτησίως.

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ» δρχ. 10.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Χριστούγεννα 1974.

Κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱ. Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Συνοδικὸς Τόμος ἀναγνωρίσεως νέων Μητροπόλεων.

Ἐκλογὴ καὶ ἐνθρόνισις νέων Μητροπολιτῶν.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Διορθόδοξος Μνήμη ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἑξακοσιοστῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τοῦ θανάτου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου.

Μητρ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Ἡ ἐν Χαλκίδι Ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευσις.

Μητρ. Φωκίδος Χρυσοστόμου, Ἐπιμνημόσυνος λόγος εἰς τοὺς ἀοιδίμους Ἀρχιεπισκόπους Ἀθηνῶν.

Ἀρχιεπ. Θυατείρων Ἀθηναγόρου, Φωναὶ ἀπὸ τὸν χῶρον τῆς σιωπῆς.

Μητρ. πρ. Παραμυθίας Τίτου, Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν νεότητα.

Ἐπισκόπου Διοκαισαρείας Ἰακώβου, Ἱστορικὴ ἀναδρομὴ περὶ τῶν Ἁγ. Τόπων.

Ἀπ. Βαλληνδρᾶ, Πέτρος Λαμπαδάριος ὁ Λακεδαιμόνιος.

Παρατηρήσεων στήλη.

Βιβλιοκρισίαι.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Νέα βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 710.734

Προϊστάμενος Τυπογραφείου Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3 Ζωγράφου. Τηλ. 787978.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ"

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ο ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΜΠΟΝΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974 ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
† Ο ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
† Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ (Ν. ΙΩΝΙΑΣ) ΤΙΜΟΘΕΟΣ
† Ο ΚΟΖΑΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ο ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ο ΔΡΑΜΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
† Ο ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
† Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ
† Ο πρ. ΛΗΜΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ο πρ. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΤΙΤΟΣ
† Ο ΑΝΔΡΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
† Ο ΑΧΕΛΩΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΣ
† Ο ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ
† Ο ΔΙΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ
ΜΑΡΚΟΣ ΣΙΩΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ

Πρ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΝΙΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΑΡΧΙΜ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΚΑΘΡΕΠΤΙΔΗΣ
ΑΡΧΙΜ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΚΑΡΟΥΣΟΣ
ΑΡΧΙΜ. ΗΛΙΑΣ ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡΧΙΜ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ

ΠΡΕΣΒ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΡΕΣΒ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ.

ΑΠ. ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ
Μ. Ν. ΚΑΤΣΑΜΑΚΗ
ΠΑΝ. ΜΠΟΥΜΗΣ
ΓΡ. Θ. ΣΤΑΘΗΣ
Γ. Π. ΣΩΤΗΡΙΟΥ
ΧΑΡ. Γ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ